

NÖFF **DÄR FICK DU!**

NÖFF!
DÄR STÄNGDES
BROMMA
FLYGPLATS

NÖFF!
DÄR STOPPADES
NYA
SLUSSEN

NÖFF! DÄR FICK DU ÄLDREBOENDET OCH
SKOLAN NÅGON ANNAN VALDE ÅT DIG

**CENTERPARTIETS
FÖRSLAG TILL BUDGET 2015**

Centerpartiets budget 2015

Innehållsförteckning

Framtidens Stockholm – staden där alla kan växa!	5
Inledning: Stockholm behöver mer klöver	9
Grön tillväxt istället för skadliga skattehöjningar	9
Miljonstaden – Den urbana miljöstaden.....	10
Ökat byggande så att fler får plats.....	12
Gröna och snabba transporter.....	14
Jobbskaparna lägger grunden	16
Modern utbildning med elevfokus	17
Frigör kulturen från politiska pekpinnar	20
Ett skyddsnet för alla.....	22
Äldreomsorgen – valfrihet, trygghet och mångfald	23
Inriktningsmål	26
1. Grön tillväxt bygger ett hållbart och frihetligt Stockholm	26
2. Valfrihet och kvalitet i skola, vård och omsorg sätter stockholmarnas behov i centrum.....	26
3. Den täta höga staden är svaret på både bostadsbristen och klimatutmaningen	26
Kommunstyrelsen m.m.....	27
Revisorskollegiet.....	32
Valnämnden.....	33
Stadsdelsnämnderna	35
Förskoleverksamhet	35
Barn, kultur och fritid.....	36
Äldreomsorg.....	37
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	38
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	38
Stadsmiljöverksamhet	39
Ekonomiskt bistånd.....	40
Arbetsmarknadsåtgärder.....	40
Arbetsmarknadsnämnden	42

Avfallsnämnden	44
Exploateringsnämnden.....	45
Fastighetsnämnden	50
Kultur- och idrottsnämnden	53
Kulturnämnden.....	59
Kulturnämnden: Stadsarkivet.....	60
Kyrkogårdsnämnden.....	61
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	62
Servicenämnden	68
Socialnämnden	70
Stadsbyggnadsnämnden	74
Trafiknämnden	80
Utbildningsnämnden	87
Äldrenämnden.....	92
Överförmyndarnämnden	95
Central medelsreserv	96
Finansförvaltning.....	98
Förslag till budget och ägardirektiv 2015 och inriktning 2016-2017 för koncernen Stockholms Stadshus AB.....	100
Bostadsbolagen.....	103
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	106
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	107
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB).....	108
Stockholm Vatten AB	110
Stockholms Hamn AB	114
AB Stokab.....	116
Stockholms Stads Parkerings AB.....	117
Stockholms Stadsteater AB.....	119
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB.....	121
Stockholm Business Region AB (SBR).....	122
S:t Erik Försäkrings AB.....	124
S:t Erik Liförsäkring AB	125
S:t Erik Markutveckling AB.....	126

Mässfastigheter i Stockholm AB	127
AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad	128
Storstockholms brandförsvaret (SSBF)	130
Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget	131

Centerpartiets förslag till budget för år 2015

Framtidens Stockholm – staden där alla kan växa!

Ett starkare Stockholm byggs med arbete. När fler människor ges möjlighet till arbete och egen försörjning stärks också våra möjligheter att utveckla staden. Sedan 2006 har 100 000 fler stockholmare fått ett jobb. Enbart genom starten av Jobbtorg Stockholm har det varit möjligt för över 18 000 stockholmare att gå från utanförskap till egen försörjning. Och antalet personer som lever på ekonomiskt bistånd är idag på den lägsta nivån sedan mätningarna startade 1982. 100 000 fler jobb är bara början. Jobben måste bli ännu fler och komma fler till del.

Vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Med Alliansregeringens jobbskatteavdrag och sänkt kommunal- och landstingsskatt har en undersköterska fått motsvarande en hel månadslön extra efter skatt per år. Genom fortsatt låg skatt får stockholmarna större rådighet över sin egen ekonomi och mer frihet i vardagen.

Vi har effektiviserat den kommunala förvaltningen för att bättre hushålla med varje skattekrona och har prioriterat kärnverksamheten som förskola, skola, äldreomsorg och omsorg om stadens funktionshindrade.

Vi har varit garanten för en stark och välskött ekonomi och levererat överskott i boks-luten varje år under den tiden vi har haft väljarnas förtroende att styra Stockholm. Samtidigt har vi satsat mer än någonsin på äldreomsorgen, skolan och våra sociala verksamheter. Vi har investerat 18 miljarder i nya skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar. Vi har byggt 9 nya fullstora hallar och 48 nya konstgräsplaner, och renoverat fem ridhus. Våra satsningar på miljön fortsätter att ge resultat. Redan 2012 nådde vi 2015 års mål för minskning av växthusgasutsläpp och prognosen är att vi kommer att klara miljö kvalitetsnormen för partiklar under 2014.

Tack vare att fler stockholmare arbetar ökar skatteintäkterna och stadens ekonomi stärks. Nyckeln till att utveckla och förstärka välfärdsverksamheterna är att fler får ett jobb som de kan försörja sig på. Vi kommer därför alltid att stå upp för en politik som prioriterar jobb framför bidrag. Bidragslinjen är ett hot mot Stockholms och därmed också hela landets ekonomi. Stockholm är hela Sveriges ekonomiska motor.

En skola i världsklass är avgörande för Stockholms framtida utveckling. Vi har därför under de två senaste mandatperioderna ökat resurserna till de skolor och elever som har de största behoven. Vi har byggt ut sommarskolan och alla elever garanteras nu läxhjälp. Och vi har höjt lönerna för Stockholms lärare med över 7 000 kronor per månad. Kunskapsresultaten har förbättrats. Föräldrar som har barn i förskolan är mer nöjda än någonsin.

Vi har under de två senaste mandatperioderna successivt höjt takten för bostadsbyg-gandet och vi har beslutat om att bygga bostäder motsvarande ett helt Malmö till 2030. Under våra år i majoritet har över 30 000 nya bostäder byggts i Stockholm och 7 500

studentbostäder är på väg fram som ett resultat av Alliansens tid i majoritet. Under perioden 2007-2014 var 40 procent av alla nya bostäder hyresrätter. Vi har satsat på nya miljöprofilområden såsom Norra Djurgårdsstaden och vi har genomfört en hållbar upprustning av miljonprogramsområden i dialog med de boende och utan statligt stöd.

Genom att skapa förutsättningar för en fortsatt tillväxt och med en stark och välskött ekonomi har vi kunnat satsa på en kvalitativ och tillgänglig välfärd för stockholmarna. För att kunna fortsätta växa krävs en offensiv satsning på att bygga nya långsiktigt hållbara bostäder, en stor utbyggnad av kommunal service – alltifrån nya förskolor och skolor, till äldreomsorg, bostäder med särskilt stöd och service, kultur och idrott. Kvaliteten inom verksamheterna ska vara den högsta.

Stockholm håller positionen som världsledande miljöstad. Vi har bekämpat luftföroreningar, gifter och växthusgasutsläpp och tagit fasta på Stockholms gröna värden och den täta stadens fördelar. Vår ambitiösa miljöpolitik har gett en stadsmiljö som är trygg, säker och trevlig. Under förra mandatperioden har Stockholm tagit ett nytt brett grepp om miljön. Vi har satsat stort på solenergi, klimatanpassning, matavfallsinsamling samt på att minska buller och på att fasa ut giftiga kemikalier. Vi har antagit utmaningen att göra Stockholm till en cykelstad i världsklass och satsat en miljard kronor på att bygga ut cykelinfrastrukturen.

Vi prioriterat allt som gör att stockholmarna enkelt ska kunna ta sig fram i Stockholm, till och från jobbet, till och från gymmet, till och från förskolan. Det har handlat om allt ifrån nya snöröjningsmaskiner på vintern som håller trottoarer och cykelbanor isfria och cykelmiljardens investeringar till beslut om en historisk utbyggnad av tunnelbanan och påbörjandet av byggandet av Förbifart Stockholm och ombyggnaden av Slussen. Vi har investerat 18 miljarder i nya skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar.

När Stockholms stad bytte majoritet 2006 var äldreomsorgen kraftigt underfinansierad. Sedan dess har Alliansen tillfört mer än en miljard kronor till stadens äldreomsorg trots att antalet invånare äldre än 80 år samtidigt har minskat med drygt 10 procent. Detta i sig är en historisk satsning på stadens äldreomsorg. Stadens årligt genomförda brukarundersökningar visar att äldre i staden aldrig har varit mer nöjda än de är nu. Med sin hemtjänst, med sitt vård- och omsorgsboende och med sin dagverksamhet. Det är med Alliansen som 350 miljoner kronor har tillförts för ökad bemanning på demensboenden sedan 2011.

Idag är 84 procent är nöjda med sitt särskilda boende i Stockholm och 84 procent är nöjda med sin hemtjänst i Stockholm.

Vi intensifierade under förra mandatperioden arbetet med att göra Stockholm mer tillgängligt. Stockholm kom 2012 tvåa i EU:s tävling om mest tillgängliga EU-stad. Tillgänglighetsarbetet har utvecklats från att bedrivas i projektform till att vara en naturlig del av den dagliga verksamheten. Här har stadens program för delaktighet varit av avgörande betydelse. Vi har fortsatt prioriterat att minska arbetslösheten för personer med funktionsnedsättning. Vi har till exempel genomfört satsningar på visstidsanställning av personer med funktionsnedsättning, på att öppna upp för fler praktikplatser i staden och på att chefer i staden utbildas i funktionsnedsättningar.

Sedan 2006 har vi genomfört omfattande satsningar på biblioteken. Flera bibliotek har flyttat till mer tillgängliga lokaler och elva bibliotek har renoverats. Stockholm har fått sju nya bibliotek, bland annat tre t-banebibliotek. Öppettiderna på kvällar och helger har ökat.

Målet för kulturpolitiken har varit att kulturen ska växa och nå fler. El Sistema har startat i Skärholmen och Husby, eleverna i Kulturskolan har ökat från 14 000 till 16 000 och subventionen för skolans biljettköp av kultur har höjts med cirka 40 procent. Vi har infört en kulturbonus som stimulerar de fria kulturverksamheterna att nå fler besökare.

Framtidens Stockholm är de många möjligheternas stad. Hit kan människor söka sig för att få vara sig själva och kunna förverkliga sina egna drömmar. Här bejakas mångfald och idéer. Stockholm är en öppen, trygg, jämlik och tolerant stad som tar tillvara på alla människors livschanser. Stockholm är helt beroende av att människor flyttar hit från hela Sverige och hela världen, beroende av alla talanger och kompetenser. För att Stockholm ska kunna fortsätta växa på ett bra sätt behövs alla och alla är välkomna.

Stockholm är den vackra, gröna staden belägen där sjö möter hav. Här finns miljöer för alla livsstilar och önskemål, från kvartersparker och kajer till naturreservat med sjöar och skog. I staden finns gammalt och nytt sida vid sida. Staden ska byggas med förnuft på Stockholms och stockholmarnas villkor. Utvecklingen går hand i hand med att vi vårdar vår värdefulla, vackra natur och vårt klara vatten. Tre nya naturreservat har gjorts klara för inrättande och en plan för att restaurera stadens vattendrag håller på att arbetas fram.

Att bo i en stad är ett klokt miljöval. När människor bor nära varandra kan vi dela på tekniska lösningar som bidrar till en bättre miljö. Lösningar som vårt gemensamma fibernät bidrar till att göra Stockholm till en smart och hållbar stad.

Satsning på kunskap och forskning är vägen framåt. Stockholms ställning som universitetshuvudstad är viktig ur flera aspekter. Det ger oss möjlighet att möta framtidens efterfrågan på kvalificerad arbetskraft samtidigt som studenterna utgör en ovärderlig resurs för en kunskapsintensiv tillväxtregion som Stockholm. Med ökad konkurrens från omvärlden behöver vi dock kapacitet för ännu fler studenter, gästföreläsare och forskare. Därför har vi i Stockholms stad tagit steg för att utveckla Stockholm som kunskaps- och universitetshuvudstad.

Sedan vi fick förtroendet att styra staden har valfriheten i välfärden ökat och anställda inom välfärdssektorn har både fått fler arbetsgivare att välja bland och givits möjlighet att starta egna företag.

Vi har prioriterat att satsa stockholmarnas gemensamma resurser där de bäst behövs. Vi har stoppat slöseriet och tar ekonomiskt ansvar. Med en långsiktig och ansvarstagande politik har vi hållit skattetrycket nere och skapat värden för framtida generationer.

Stockholm är en stad där alla kan växa och forma sina liv på egna villkor. Fler ska kunna leva på sin lön, samtidigt som tryggheten finns för alla dem som behöver hjälp

och stöd i vardagen. Den som hamnar i utanförskap får hjälp tillbaka. Antingen det gäller ungdomar som behöver stöttning för att klara skolan och komma ut i arbetslivet eller människor som behöver omfattande stöd för att ta sig ur missbruk eller en annan svår situation. Den som idag har försörjningsstöd ska kunna följa de tusentals som har kommit i egen försörjning via stadens Jobbtorg.

Tack vare att allt fler arbetar i Stockholm är vi många som bidrar till den gemensamma välfärden. Alla unga stockholmare får en god utbildning och en bra start i livet. De yngre barnen går i en trygg och rolig förskola. Personer med funktionshinder får hjälp och stöd i vardagen och äldre vet att stadens stöd och service finns när de behöver den. Att själv eller i samråd med anhöriga kunna välja skola eller vård- och omsorgsgivare är viktigt för stockholmarnas möjlighet att utforma vardagen efter egna önskemål. Vänstermajoritetens politik hotar 68 äldreboenden med nedläggning och 40 000 barn och unga riskerar att sakna en skola att gå till i Stockholms stad.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi strävar efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden. Vi vill stärka människors **egenmakt** genom att utveckla och förbättra valfriheten. Stockholm ska vara såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt hållbart.

Tillsammans med stockholmarna vill vi göra en bra stad ännu bättre. Med utgångspunkt i det som är bra och värt att vårda, riktar vi ansträngningarna mot det som fortfarande behöver förbättras.

De förslag som vi fyra allianspartier presenterade i alliansmanifestet inför valet 2014 inryms också i respektive partis budget för Stockholm 2015-2017.

Alliansen fortsätter att arbeta för ett Stockholm där alla kan växa.

Anna König Jerlmyr	Lotta Edholm	Per Ankersjö	Erik Slottner
Moderaterna	Folkpartiet	Centerpartiet	Kristdemokraterna

Centerpartiets förslag till budget för år 2015

Inledning: Stockholm behöver mer klöver

Grön tillväxt istället för skadliga skattehöjningar

Centerpartiet står för en närodlat politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Vi har en vision om ett Stockholm som är livfullt, öppet och grönt. En stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet och alla är välkomna.

Staden ska erbjuda stockholmarna en generös och effektiv välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna. Politikens uppgift är att garantera kvalitet och se till att skattepengarna används på bästa sätt.

I Centerpartiets budget säger vi nej till vänstermajoritetens skattechock. Om man ser till hela bilden med skattehöjningar på riksplanet, förändrade villkor för bostadslån och kommande taxehöjningar finns stora skäl att känna oro för stockholmarnas egenmakt, ekonomiska frihet och incitamenten för enskilda att satsa på en längre eller kostsam utbildning eller att starta egna verksamheter.

Skattehöjningar kan krävas ibland. Men när staden går med flera miljarder i vinst årligen är det uppseendeväckande att höja skatten med 35 öre på ett bräde.

Vänstermajoritetens dragande i nödbromsen när det gäller Slussen, Förbifart Stockholm och Bromma Flygplats äventyrar Stockholms tillväxt. Stockholms ekonomi har klarat en internationell lågkonjunktur av historiska mått. Frågan är om den klarar det rödgrönrosa styret 2014-2018 lika bra. Okynnesdragande i nödbromsar får konsekvenser. På skylten under nödbromsen står det nämligen alltid "Missbruk beivras".

Centerpartiet vill att staden satsar på arbetslinjen och på ett ökat företagande i Stockholm. Genom nya och växande företag skapas fler riktiga jobb. På så sätt ökar tillväxten, integrationen förbättras och mer pengar kommer in till välfärden.

Centerpartiet är det parti som tydligast vill förnya stadsbilden. Vi vill att Stockholm ska vara en tät och pulserande metropol. Vi tror att staden byggs bäst underifrån och att politiken måste släppa fram alla goda idéer så att de också kan bli verklighet. Stadens tjänstemän och regelverk ska finnas till för att göra livet lättare för de människor som bor här, inte tvärtom.

Stockholm ska vara en ledande förebild för ett modernt samhälle som är miljöanpassat och långsiktigt hållbart. Vi anser att ekonomisk tillväxt är en förutsättning för en effektiv politik mot klimatförändringarna. Därför vill vi se en miljöpolitik som bygger på frihet och marknadsekonomi, en politik som utgår från stockholmarnas egna behov, värderingar och prioriteringar.

Vi stockholmare tillhör dem som är mest miljömedvetna i världen samtidigt som vår stad växer så att det knakar. Stockholm är ett levande exempel på att det går att kom-

binera ökat välbefinnande och skapa fler jobb samtidigt som vi minskar utsläppen och räddar miljön. Vi har därför ett ansvar att vara ett globalt föredöme och sprida våra lärdomar till andra städer som inte har kommit lika långt, så att de får möjlighet att göra rätt från början.

Svenska företag är duktiga på miljöteknik och kunskap. Vi vill hjälpa dem genom att satsa på mer förnybar energi, bygga energieffektiva hus och ställa krav på miljövänliga varor. På så sätt blir det fler jobb, mer pengar till skolor och välfärd – samtidigt som miljön mår bättre både i Stockholm, Guangzhou och Lagos.

Vi ser med bestörtning hur vänstermajoriteten i sitt budgetförslag nedmonterar hela stadsmiljöpolitiken. Man drar ned på stadsmiljöpolitiken med 90 miljoner kronor 2015. Det handlar bland annat om skötseln av naturreservaten, städningen av torgen, träden i parkerna, utsmyckning av staden, cykelsatsningen på Götgatan, och avskaffandet av Open streets och Idéernas Stockholm. Som kronan på verket avskaffas kommunstyrelsens stadsmiljöråd där miljöfrågor och klimatfrågor bereddades parti- och blocköverskridande.

Centerpartiet har med cykelmiljarden, utbyggnaden av tunnelbanan, matavfallsinsamlingen och tre nya naturreservat, samt open streets, foodtrucks-tillstånd och andra frihetliga stadsmiljösatsningar kommit en bra bit på vägen mot en grönare och skönare stad. Men vi ser också att det finns mycket kvar att göra. I detta budgetförslag fortsätter vi omställningen och förnyelsen av Stockholm.

Miljonstaden – Den urbana miljöstaden

Stockholm kommer att bli en miljonstad inom tio år. Det innebär att vi måste planera staden på ett sätt som möjliggör expansion samtidigt som vi lägger grunden för miljövänliga livsstilar. Den täta staden är miljövänlig. Genom att bland annat bygga högre så använder vi stadens mark mer effektivt och sparar parker och grönområden. Då blir det även möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än idag. Den hållbara staden, med integrerade lösningar för vatten, avlopp, energi och transporter är bra för miljön samtidigt som den kan ge goda exportmöjligheter av ny teknik.

När staden växer med nya invånare är det viktigt att ta tillvara all den kreativitet som skapas i möten mellan människor. Vi vill att goda exempel från andra städer i världen enkelt ska kunna testas i Stockholm såsom bland annat, på Centerpartiets initiativ, skett med open street. Vi vill att fler gator enkelt ska kunna stängas av för biltrafik under kortare perioder och lämna plats för till exempel marknader, serveringar och spontankultur. Allt för att skapa en mer inbjudande och livfull stadsmiljö för alla som vistas här. Fyrkantiga system och stelbent byråkrati får inte stå i vägen för bra idéer. Vi vill se en friare stad där människor har goda möjligheter att påverka sin närmiljö och göra sina röster hörda.

Centerpartiet vill förena storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Genom att bygga en tät stad med inslag av höga byggnader och samtidigt bevara och anlägga ny stadsgrönska bygger vi ett Stockholm redo att möta framtiden. Den täta staden ökar trycket på parker, lekplatser och grönområden. Vi vill därför att vi i Stockholm, precis som man i många tätbebyggda städer i världen, börjar utnyttja husens takytor på ett

helt annat sätt än idag. På så vis öppnas nya fantastiska utrymmen som berikar staden. Taken passar dessutom utmärkt för ekosystemtjänster såsom biodlingar.

Stockholm har stor utvecklingspotential i sina vidsträckta strandlinjer. Gångvägar längs vattnet är populära inslag i stadsbilden och möjligheten att kunna bada mitt i storstaden är något som många stockholmare värdesätter högt. Genom att anlägga fler badbryggor och strandbad vill vi skapa nya naturliga samlingsplatser för solbadande stockholmare och turister. Vi vill även göra stadens kajer och vattenrum mer livfulla med exempelvis caféer, konst och marknader.

Centerpartiet har i Stockholm framgångsrikt drivit på för att den som vill ska tillåtas sälja mat från rullande gatukök, så kallade food trucks. Men vi vill se ännu friare regler för utomhusförsäljning. Det ska finnas eluttag för marknadsstånd som kan göra Stockholms gatumiljö mer levande. Vi vill se generösa regler och bedömningar för torghandel och snabb handläggningstid vid tillståndsgivning.

Stockholms parker, torg och badplatser ger oss mötesplatser som är till för alla och har både estetiska, sociala, kulturella och ekologiska värden. Alla dessa värden bidrar aktivt till människors hälsa och välbefinnande. En storstads uterum kan vara både en plats för vila och en arena för överraskande händelser, arrangemang och festligheter av olika slag. Tillsammans gör detta staden attraktiv, levande och rik på upplevelser. Naturliga mötesplatser i staden är dessutom viktiga för att bryta den negativa segregationen och öka förståelsen för varandras likheter och olikheter. Platser för spontanidrott, interkulturella trädgårdar och odlingslotter är viktiga delar i det här arbetet. Ytor för barnens lek ska prioriteras och därför vill Centerpartiet se ett lekparkslöft, en satsning på fler och bättre lekparker.

I Stockholm ska alla känna sig trygga på gator och torg. Polisen har en viktig roll, men det krävs insatser på alla nivåer och samarbete för att minska våld och brottslighet. Staden måste i förebyggande syfte agera för att uppenbart otrygga miljöer försvinner. Det är viktigt att arbeta med trygghetsskapande belysningar i exempelvis gångtunnlar och gaturum. Sterila, folktomma, nerklotttrade och skräpiga miljöer skapar en känsla av otrygghet vilken vi genom fysisk planering kan minimera.

I det brottsförebyggande arbetet är det viktigt att värna den personliga integriteten. I en tid av snabb teknologisk utveckling har det blivit allt viktigare att hitta verktyg för att bedöma hur långt civila och offentliga organ ska ges rätt att samla och behandla information om var och en av oss. Integritetsaspekten måste beaktas noggrant i samhällets arbete för att stävja brottsligheten. Detta gäller exempelvis när vi diskuterar övervakningskameror i stadens skolor eller på allmän plats. För att få en tryggare miljö måste Stockholm gå till botten med orsakerna till brottsligheten. Ett samhälle där olika individer och grupper upplever att de står utanför samhället och tar till brottsliga handlingar är ett otryggt samhälle för alla. Dessa problem måste ses på ett tidigt stadium och förebyggas.

För att en miljonstad ska kunna kallas miljöstad är en miljövänlig avfallshantering en förutsättning. Vi vill göra det enkelt och ekonomiskt fördelaktigt för stockholmarna att göra miljömedvetna val. Fler återvinningsstationer, fastighetsnära insamling och en

miljöstyrande avfallstaxa som gör det lönsamt att källsortera är viktiga delar i detta. Centerpartiet har sett till att staden nu arbetar för att samla in matavfall från hushållen. Målet är att 50 procent av matavfallet ska samlas in till 2018, därefter ska staden sikta mot 100 procent. En ambitiös och effektiv insamling av matavfall är en förutsättning för att öka produktionen av biogas och sluta kretsloppen. Biogas är en viktig del när det gäller att få fram fossilfria transporter. Samtidigt är det viktigt att också förebygga matsvinn och minska avfallet.

På sikt anser vi att det optiska sorteringsystem som nu införs med gröna påsar för matavfall ska utvidgas till fler fraktioner. På så vis kommer stockholmarna kunna återvinna även metall, papp och plast på ett enklare sätt än idag. Insamlingen av förpackningar måste förbättras. Återvinningsstationerna måste tömmas bättre och hållas snygga. Om det krävs anser Centerpartiet att kommunen ska kunna ta över insamlingen av förpackningar som idag sköts av förpackningsindustrin. Det är hög tid att se potentialen i att sopor ofta kan omvandlas till något positivt.

Vi exponeras för tusentals olika ämnen varje dag som kan vara farliga för hälsa, miljö och våra barn. Hormonstörande ämnen medför ökad risk för folkhälsosjukdomar som fetma, diabetes och hjärt-kärlsjukdomar. Barn är extra utsatta och särskilt känsliga för dessa ämnen som i värsta fall kan störa reproduktionsförmågan. Centerpartiet vill verka för en giftfri vardag där farliga kemikalier fasas ut och förbjuds. Största prioritet är skolor, förskolor och lekplatser. Centerpartiet har tagit initiativ till att Stockholm ska bli en giftfri stad 2030 och den kemikalieplan som antagits ska leda arbetet med allt tuffare mål för kemikalier. Även sanering av gifter i stadens marker ska förstärkas. I Stockholm är vattnet en stor tillgång, både för stadens karaktär och för de ekosystemtjänster det står för. Genom arbetet med Stockholms framtida avloppsförsörjning och investeringarna i Henriksdags reningsverk skapas förutsättningar för kraftigt minskade utsläpp, inklusive möjligheten att rena läkemedelsrester. Det är glädjande att vänstermajoriteten förefaller ha svängt i frågan om denna investering trots att man tidigare motarbetade den.

Tack vare Centerpartiet inrättas tre nya naturreservat under 2014: Älvsjöskogen, Kyrkhamn och Årstaskogens naturreservat. Detta förutsätter att vänstermajoriteten nu inte fördröjer processen. När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande pekas ut. Naturområden är också en del av stadens attraktionskraft. Därför ska fler naturreservat inrättas samtidigt som bostadsmålet ligger fast. Centerpartiet är det enda partiet som har lösningen – bygg mer på höjden så kan vi lättare spara parker och grönområden.

Ökat byggande så att fler får plats

Bostadsbristen i Stockholm är akut och det största hotet mot stadens utveckling och ekonomiska tillväxt. Det finns en stor efterfrågan på bostäder men ett alldeles för litet utbud. Kön för att få möjlighet att hyra en lägenhet är mycket lång men trots det är nyproduktionen av hyreslägenheter låg. Kostnaderna för bostadsbyggande är höga och har ökat konstant under många år. För att komma till rätta med de problem som bostadsmarknaden brottas med krävs en rad åtgärder. Centerpartiet vill öka takten i byggandet och för att motverka utglesning är det viktigt att vi som redan bor i staden har en tillåtande attityd. Vi förordar en tätare stad där människor kan leva miljövänligt.

Att bygga högt och tätt är särskilt viktigt vid knutpunkter för kollektivtrafiken. Staden ska växa snabbt men hållbart, därför ska bostäder främst byggas i lägen dit man kan gå, cykla eller åka kollektivt.

En stor del av problemen på Stockholms bostadsmarknad kan härledas till det svenska, hårt reglerade, hyressättningsystemet. Med en flexibel arbetsmarknad där människor ofta flyttar beroende på arbete, är det hämmande för en tillväxtort om det saknas ett snabbt och tillgängligt boende. Tillväxt kräver rörlighet och då är hyresrätter bra. Dagens utveckling mot en friare hyressättning för nyproducerade lägenheter är viktig för att få fler hyresrätter i attraktiva lägen. Samtidigt vill Centerpartiet att staden ska satsa särskilt på billiga bostäder för att minska segregationen i nybyggda områden. Viktigast är dock att underlätta byggandet i staden. Det krävs politiskt mod och ledarskap för att öka byggandet. I Centerpartiet är vi beredda att göra vad som krävs för att öka byggandet och för att Stockholm ska byggas hållbart.

Centerpartiet vill stärka allmännyttan och göra den mer självständig. Allmännyttan ska bli en drivande aktör på bostadsmarknaden där fokus ligger i att driva fram ett ökat byggande även då det innebär en högre risk. Fler bostäder och god ekonomisk avkastning är huvudmålet med verksamheten, dessa vinster kan sedan användas för att säkerställa att det finns möjlighet till enklare, billigare och mindre lägenheter runt om i hela staden, även i innerstaden. På detta sätt går det att både motverka boendesegregation och stärka utbudet på bostadsmarknaden.

För att öka takten på nybyggandet krävs också en rad andra åtgärder. I dagsläget finns det en mängd regler som gör det både dyrt och onödigt tidskrävande att bygga. Det behöver bli lättare att bygga små billiga lägenheter med enklare standard. För att det ska kunna ske behöver bland annat reglerna för tillåtna bullernivåer utanför fastigheterna ändras. Med dagens teknik finns det möjlighet att upprätthålla låga bullernivåer inomhus även när bullernivåerna utanför är höga. Även planprocessen med överklaganden och liknande behöver bli snabbare och enklare. Vi vill därför involvera dem som påverkas av planerna tidigare i processen. Genom täta dialoger med dem som påverkas kan överklaganden minska och byggtakten öka.

För att marken i större utvecklingsområden ska kunna användas även under planeringsfasen bör det vara lättare att bygga tillfälliga bostäder. Tillfälliga bygglov kan även användas för att testa nya idéer. För att all nybyggnation ska bidra till en livfull och välkomnande stad är det viktigt att stadsplaneringen tillåter mer variation, samtidigt som hänsyn tas till människors välbefinnande och trygghet.

Vi vill att staden i detaljplaner för nya bostadsområden sätter av ytor för så kallade bokaler, där det är tillåtet att både bo och vara verksam företagare. Det kan till exempel handla om en frisersalong eller mindre butik i anslutning till en lägenhet. I nya bostadsområden ska alltid upplåtas mark för förskolor och i tillräcklig omfattning även skolor.

Vi vill spara grönområden i staden samtidigt som takten ökar i byggandet, och då är det viktigt att hitta nya sätt att förtäta på lämpliga platser. För att minska buller, förbättra luftkvaliteten och få fler bostäder i strategiska lägen ser vi gärna att järnvägs-

spår och större trafikleder överdäckas. Dessutom bör möjligheterna att bygga flytande bostadsområden ses över. Vi vill även skapa ett incitamentssystem som uppmuntrar fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att bygga bostäder på tak, tomter och innergårdar. Dagens system där byggande på höjden beläggs med straffavgift ska växlas mot ett system som skapar incitament för högre hus. En sådan utveckling initierades under förra mandatperioden. Även statliga regler som exempelvis riksintressen för bevarad kulturmiljö – som lägger en död hand över Stockholms centrala delar – behöver göras om i grunden.

Samtidigt som vi gör det lättare att bygga behöver vi ställa hårdare krav på att det bolag som fått en markanvisning också sätter igång och bygger inom en tvåårsperiod. Idag kan företag samla på sig markanvisningar och sedan hålla på dem utan större konsekvenser när det finns andra bolag som är i startgroparna från dag ett. Med den akuta bostadsbrist som råder i Stockholm idag är det ohållbart. Vi vill därför att staden ska dra tillbaka markanvisningen om ingen byggnation påbörjats inom två år. Den som missbrukar stadens markanvisningar på detta sätt ska också kunna bli svartlistad.

I en stor stad som Stockholm finns goda möjligheter att gå före på miljöområdet. Genom att ställa krav på att alla nya byggnader ska vara energieffektiva och skapa ett incitamentssystem för energieffektivisering av befintliga byggnader kan vi komma långt. Samtidigt behöver energisystemen ställas om till mer förnybart. Därför vill vi att fler av fastigheterna i staden används för att installera sol- och vindkraft.

Gröna och snabba transporter

I en tät stad med en livfull stadsmiljö anpassad för människorna som vistas där är det av största vikt att bilarna tar så liten plats som möjligt. Vi har respekt för att många är beroende av bil, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Kollektivtrafik, cykel och gång måste prioriteras högre, både av miljö- och framkomlighetsskäl. För en skönare stadsmiljö vill vi omvandla fler gator till gång- eller cykelfartsgator och sänka hastigheten på alla gator i hela innerstaden till 30 km/h.

De senaste åren har situationen för cyklister, tack vare Centerpartiets arbete, förbättrats avsevärt och många fler insatser är på gång. Att fler börjar cykla är avgörande för trafiksituationen i staden och staden måste därför planeras mer för cykel och mindre för bil. Vi vill skapa ett cykelvänligare Stockholm, där det ska gå snabbt, tryggt och säkert att ta sig fram med cykel över hela staden utan onödiga stopp och där cyklisterna inte heller ska utgöra en trafikfara för övriga trafikanter. Utbyggnaden av cykelbanor i hela regionen måste intensifieras. Vi vill även skapa bättre möjligheter för cyklister att ta sin cykel i kollektivtrafiken och bygga fler säkra cykelparkeringar. Underhållet, städningen och snöröjningen på cykelbanorna ska prioriteras och fler pump- och servicestationer byggas. Dessutom finns det goda möjligheter att bygga ut och utveckla låncykelssystemet genom att bland annat koppla det till SL-kortet.

Centerpartiet har drivit fram stora satsningar på cykling i Stockholm genom den så kallade ”cykelmiljarden” som investeras i nya cykelbanor och ökad framkomlighet för cyklister. När cykelmiljarden har använts vill Centerpartiet att en ny cykelmiljard avsätts för att ytterligare stärka cyklingen. I trafikplaneringen ska cyklister och gångtrafikanter ges en säkrare plats och prioriteras mer framöver genom exempelvis cykelfartsgator, säkra korsningar och bilkörfält som omvandlas till cykelfält.

Inför valet 2010 var vi det enda parti i Alliansen som krävde utbyggnad av tunnelbanan och nu blir det äntligen verklighet. Men det betyder inte att vi kan nöja oss. Vi vill fortsätta att bygga ut tunnelbanan genom att knyta ihop den blå linjen till Hjulsta med Barkarby. Dessutom bör den nya linjen till Arenastaden förlängas norrut till Täby och söderut via Hornstull, Liljeholmen och vidare till Söderort. För att säkra finansieringen är det av värde att hitta nya lösningar. Ett sätt kan vara att markägare, som får avsevärd nytta av den planerade satsningen, också tar en del av kostnaderna. Vi vill även att Spårväg City byggs färdigt till Norra Djurgårdsstaden och att Spårväg Syd byggs med en förlängning från Älvsjö till Hagsätra.

När Stockholm växer kommer det att krävas stora satsningar på både spår och vägar. När Förbifarten står klar ett par år in på 2020-talet ser biltrafiken helt annorlunda ut än idag. År 2030 ska den enligt nationella mål vara fossilbränslefri. Arbetet med miljöanpassning av Förbifart Stockholm tar inte slut nu. Centerpartiet tänker bevaka frågan även framgent. Förbifarten ska också användas för kollektivtrafik när den tas i bruk, exempelvis så kallad Bus Rapid Transit (BRT), som i detta sammanhang skulle innebära att kollektivtrafiken slipper påverkan från övrig trafik och därmed blir snabbare och mer störningsfri. Vi ser gärna att BRT även införs på andra linjer. I innerstaden, och främst på 4:ans linje, kan vissa delar av konceptet vara aktuellt. För att öka kapaciteten ytterligare på befintliga busslinjer vill vi att in- och utpassering ska vara möjlig genom alla dörrpar.

Stockholm måste bygga upp nya incitament för miljöbilsägande. Att fler bilister byter till miljöbil är helt avgörande för synen på bilism och nya vägar i framtiden. Teknikskiftet måste skyndas på genom morötter för dem som är villiga att byta till miljöbil innan priset på den nya tekniken pressats ned. Förmånliga parkeringsvillkor för miljöbilar och rabatterade trängselavgifter är viktiga delar i detta arbete. Tankställen för biogas och el måste skyndsamt fortsätta byggas ut i Stockholm. Stockholms stad ska bli en förebild för miljövänliga biltransporter, exempelvis genom den omställning av bilparken som nu pågår där elbilar används för kommunens transporter.

Även om omställningen av fordonsflottan från fossilt till förnybart går snabbt skulle trängseln i staden bli ohållbar om alla som flyttar hit även tog med sig varsin bil. För att frigöra gatumark och öka framkomligheten måste det bli dyrare att parkera på gatumark och billigare att parkera i garage. Vi vill även förbjuda gatuparkering helt på vissa gator för att underlätta trafikflödena, bland annat längs med stombussarnas sträckningar. Förutsättningarna för bilpooler måste förbättras genom att underlätta parkeringen för dessa bilar och genom att stimulera bilpooler i nya bostadsområden. Ett sätt att byta ut en del av bilresan mot kollektivtrafikåkande är att bygga fler gröna infartsparkeringar.

Det är hög tid att sluta se på stadens vatten som ett problem att gå runt, över eller under. Stadens vatten har tidigare använts för snabba transporter och haft funktionen att sammanbinda staden. Centerpartiet vill se en offensiv strategi för att utnyttja Stockholms vattenvägar. Effektiva och miljövänliga sjötransporter har stora möjligheter att bli ett väl utnyttjat transportsätt i framtidens Stockholm. Möjligheterna

för vattenburen kollektivtrafik ska ses över tidigt i planeringsstadiet när bostäder ska byggas i nya områden.

En annan viktig del i att motarbeta trängseln och minska utsläppen är att människor uppmuntras att arbeta på distans i större utsträckning. Med nya tekniska lösningar är möjligheterna goda att kunna upprätthålla kontakten med sina kollegor även om man inte fysiskt befinner sig på samma plats. Genom att människor stannar kvar i sitt närområde istället för att resa in till en arbetsplats i centrum minskar belastningen på våra trafiknät och på kollektivtrafiken. Dessutom ökar det möjligheten för människor att hitta flexibla lösningar som passar just deras livspussel.

Under Centerpartiets och alliansens tidigare styre pekades luftkvalitetsfrågan ut som särskilt prioriterad. Detta arbete har lett till en situation där staden bedöms klara partikelnormen för luft på Hornsgatan. Långsiktigt vill vi dock att den som vill ha dubbdäck ska få avgöra det själv, men samtidigt minska dubbdäcksanvändningen genom att ta ut en dubbdäcksavgift.

Jobbskaparna lägger grunden

Centerpartiet tror på individens förmåga att utvecklas, växa och ta ansvar för sig själv och andra. Med en tilltro till individens förmåga följer en tillit till företagandet. Myten om den statiska ekonomin - att någon behöver bli fattigare för att en annan ska bli rikare - måste utmanas och brytas. Ekonomin är dynamisk. Framgångsrikt företagande skapar tillväxt som kommer alla till del. Företagare är människor som genom sina drömmar, idéer, skaparlust och drivkraft skapar jobb för både sig själv och andra.

Jobbfrågan är av avgörande betydelse för såväl Stockholms som hela Sveriges utveckling och välbefinnande. Det är därför viktigt att vi i Stockholm storsatsar på att underlätta företagande som i sin tur ger nya jobb. I Stockholm bor många driftiga entreprenörer och här finns många spännande företag i framkanten av utvecklingen. Fyra av fem nya jobb skapas i små företag. Det är därför av extra stor vikt att ha dessa i åtanke när staden utformar regelverk eller gör upphandlingar. Idag är många gånger små företag utestängda från kommunala upphandlingar på grund av exempelvis krav på omsättning.

Attityden hos ansvariga kommunala tjänstemän och politiker måste vara att hjälpa företagare att göra rätt. Företagen behöver mer stöd och uppmuntran, inte fler pekpinnar. Regelbördan måste minska och företagslotsar ska finnas för att göra det enkelt för företagare att söka tillstånd och ta reda på den information de behöver. Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare.

Matchningen mellan tillgänglig och efterfrågad kompetens är ett stort problem på Stockholms arbetsmarknad. Reformen behövs på ett tidigt stadium där utbildningen matchas mot arbetsmarknaden genom exempelvis arbetsplatsförlagt lärande eller praktiktermin. Klyftan mellan så kallade "insiders" och "outsiders" måste minska, inte minst för att unga och nyanlända ska få en chans på arbetsmarknaden. En reformerad arbetsrätt och flexibla ingångslöner gör det möjligt för fler företag att våga testa en person som antingen är mindre erfaren eller som av någon anledning varit borta från arbetsmarknaden under en period. Fyrkantiga statliga lösningar är lika dåliga på att skapa jobb som de är på att förmedla dem. Släpp förmedlingen av arbete fri och låt

entreprenörer utveckla fungerande modeller. Vi vill inrätta ett system med en ”jobb-peng”, som följer den arbetsökande vilken arbetsförmedlare hen än väljer. I avvaktan på att en jobb-peng införs ska jobbtorgens verksamhet fortsätta.

Att människor ska få bosätta sig i Stockholm är en självklarhet för Centerpartiet oavsett om det handlar om att fly undan konflikter och förtryck eller att söka lycka, familj och arbete. Vår vision om öppna gränser ligger fast och röster som försvarar fri rörlighet och människors rätt att söka vilka jobb de vill, och anställa vilka människor de vill, är viktigare nu än någonsin. Samtidigt måste vi bli bättre på att ta tillvara den kompetens som kommer hit med nyanlända. De viktigaste åtgärderna är desamma för nyanlända som för unga, nämligen sänkta trösklar och flexibla ingångslöner. Därutöver vill vi arbeta bland annat för att det ska bli lättare för asylsökande att förvarvsarbeta, bland annat genom att säkerställa att Migrationsverket lämnar ut pass, så att den asylsökande kan starta ett lönekonto. Det är även viktigt att arbeta med värderingsfrågor för att bekämpa diskriminering och rasism. Yrkesorienterad SFI (SFX) har framgångsrikt testats i staden, men finns bara för högre utbildning. Detta bör utvecklas även för hantverkare och andra praktiska yrken. Även en variant för entreprenörer bör prövas med fokus på hur man startar och driver företag. SFI-undervisningen ska även innefatta kunskap om det svenska samhället.

Det finns en stor potential i tjänstesektorn, som är personalintensiv och kan skapa många nya jobb. Med generellt sänkta skatter kan tjänstesektorn växa samtidigt som tillgängligheten för gemene man ökar. Tack vare reformen om hushållsnära tjänster har svarta jobb blivit vita, vilket har lett till trygghet och egenmakt för många personer, framförallt kvinnor, ungdomar och personer med utländsk bakgrund. Centerpartiet är pådrivande i denna fråga som gynnar jämställdheten och stävjar utanförskapet.

Centerpartiet menar att lösningarna på klimatutmaningen finns i framtidens företagande, liksom framtidens jobb finns i de gröna företagen. Företagande och miljö går därför hand i hand. Hänsynstagande till miljön är viktigt i allt företagande, men en översyn av miljöbalken måste göras ur ett företagarperspektiv. Myndigheter måste kunna leverera domar och beslut inom rimlig tid eftersom utdragna processer är kostsamma och hämmar nödvändig utveckling av företag. Idag kan dessa processer dra ut alltför länge på tiden. Staden ska prioritera att svara snabbt på remisser och ärenden som rör miljötillstånd mm. Stadens tillsyn riktad mot företag ska vara effektiv och transparent. Nöjd kundindex (NKI) för de olika tillsynsverksamheterna ska följas noga.

Modern utbildning med elevfokus

Centerpartiets utbildningspolitik har sin utgångspunkt i att varje förskolebarn och elev ska ges möjlighet att kunna inhämta den kunskap hen behöver för att nå sina mål. För Centerpartiet är det viktigt att varje elev blir mött där den står, att den som inte har lika lätt att lära får hjälp och stöd att utveckla sina kunskaper, men att även den som har lätt för sig får utmaningar och stöd att utvecklas. Vi har också starkt föräldrafokus i vår syn på skol- och utbildningspolitiken. Föräldrars engagemang i barnets skolgång

och i skolans verksamhet ska uppmuntras. Därför är valfriheten, rätten att välja eller välja bort, mycket viktig för Centerpartiet.

Förskolan är våra små stockholmars första möte med pedagogiken. Det är starten på våra barns karriär och en förutsättning för att föräldrarna ska kunna arbeta. Det är viktigt att starten blir god. Välutbildade, engagerade pedagoger är betydelsefulla för verksamheten och bemötandet. Att barnen uppmuntras, utmanas och utvecklas varje dag är viktigt. Samtidigt ställer stadens snabba befolkningsökning stora krav på att fler barn ska få plats. Det är därför viktigt att planeringen hela tiden ligger ett steg före. För att alla barn ska få tillgång till en god utemiljö är det viktigt att innovativa lösningar används såsom exempelvis säkra lekplatser på tak eller i närliggande grönområden. Det är viktigt att föräldrarna kan känna trygghet i att deras barn kan få plats i förskola och fritidshem när familjen behöver det. Möjlighet till omsorg under obekvämlig arbetstid är särskilt viktig för föräldrar med sådana arbetstider.

Införandet av valfriheten är en av de viktigaste reformerna i skolan. Centerpartiet vill att föräldrarnas och elevernas valfrihet ska öka och att fristående, privata alternativ ska uppmuntras. Knäckfrågan för valfriheten är att det är genomgående hög kvalitet och att så många som möjligt får sitt förstahandsval. Därför bör man se över situationen så att omtyckta, lyckade förskolor och skolor får möjlighet att utöka verksamheten. Vi skulle gärna se fler fristående skolor. Valfriheten skapar en konkurrens om eleverna som leder till bättre kvalitet, större mångfald och bättre lärare. Samtidigt är det viktigt att det finns bra system för föräldrar och elever att granska och jämföra olika alternativ. Alla ska uppmuntras att aktivt välja.

Enskilt drivna förskolor fyller en mycket viktig roll för barnomsorgen i Stockholm. De fristående alternativen ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. Centerpartiet anser att den idé som förekommit i debatten om "företagsdagis", det vill säga förskolor som drivs i regi av förälders arbetsgivare, är värd att testa. Alla bra förslag som kan underlätta stockholmarnas livspussel ska prövas seriöst. Vi skulle gärna se en försöksverksamhet med "företagsdagis" i Stockholms stad.

Alla skolor ska behandlas lika, kommunala skolor som fristående skolor. Därför vill vi i Centerpartiet tillåta även kommunala skolor att gå med vinst och därmed kunna behålla de pengarna för att utveckla sin skola. Vinsten kan exempelvis gå till höjda lärarlöner, satsningar på skolmiljön eller andra satsningar som skolorna själva väljer. Det är viktigt att synliggöra hur resurser används. Därför ska samma transparens finnas för kommunala och fristående skolor. Elevinflytande är en självklarhet för ökad trivsel, deltagande och ansvarstagande i skolan.

Skolans huvuduppgift är att eleverna når kunskapsmålen i så stor utsträckning som möjligt. Genom att erövra kunskap växer människan och hennes perspektiv på sig själv och omvärlden. För att kunna mäta sig med andra ungdomar i övriga världen behövs grundläggande kunskaper som en god läsförståelse. Det är viktigt med kontinuerlig uppföljning av varje elevs utveckling så att snabba åtgärder kan sättas in om eleven halkar efter. För många elever är elevassistenter viktiga för att eleven ska nå kunskapsmålen. Centerpartiet vill se över hur elevassistenternas arbetssituation kan förbättras. Samtidigt som de elever som behöver stöd får det är det viktigt att även den som vill öka takten i sitt lärande får möjlighet till det. Vi ser gärna fler

spetsutbildningar i fler ämnen och att staden tar fram en strategi för särbegåvade elever.

Centerpartiet vill verka för mer entreprenörskap i skolan. Initiativkraft, drivkraft och kreativitet är egenskaper som är förutsättningar för att eleverna ska lyckas i arbetslivet. Nyfikenhet och förmågan och viljan att lära om och lära nytt är avgörande. Alla ska när de slutar grundskolan ha fått grunden för hur de kommersialiserar kunskaper och startar företag. Samarbeten med företag förmedlar också en positiv syn på företagande vilket Centerpartiet tycker är viktigt. Studie- och yrkesvägledningen på skolorna bör konkurrensutsättas för att höja kvaliteten och valfriheten.

Det är viktigt att skolan hänger med i den utveckling som det övriga samhället genomgår. Därför ser vi det som självklart att digitalt lärande blir en större del av undervisningen, och att moderna lärverktyg blir en naturlig del av de verktyg lärarna använder i klassrummet. Rätt använd öppnar modern teknik möjligheter för duktiga pedagoger att arbeta på nya sätt och hjälpa fler barn att lära sig mer. Ett exempel på det kan vara omvända klassrum, där undervisningen som tidigare skett på tavlan i klassrummet förflyttas till elevernas hem medan läxorna som gjordes hemma förflyttas till skolan. Även ökad uppföljning av enskilda elevers prestation och fjärrundervisning av andra lärare i landet eller världen blir möjligt. Lärarna ska erbjudas pedagogisk fortbildning kring digitalt lärande och staden bör ta fram en strategi för IKT (informations- och kommunikationsteknologi) i skolan.

En ökad användning av digitala verktyg i skolan möjliggör för alla elever att i större utsträckning arbeta i sin egen individuella takt. Centerpartiet vill att det ska vara kunskaper som räknas, inte tiden i skolan. All undervisning behöver inte ske i klassrummet. Det ska vara möjligt att tillgodogöra sig kunskaper även genom exempelvis distansundervisning och hemundervisning.

Lärarna är elevernas viktigaste resurs. Det ska löna sig att vara en bra lärare. Centerpartiet och alliansregeringen inrättade under förra mandatperioden karriärtjänster som ger lärare möjligheter att utvecklas, ta ett större ansvar och få en möjlighet till avancemang inom skolans värld. Detta är en satsning som är viktig för framtiden. Att höja statusen på lärarna är en viktig del i att locka fler att söka sig till yrket, vilket är absolut nödvändigt för att säkra kompetensförsörjningen framöver. Lärarnas administrativa uppgifter måste dessutom minskas, så att lärarna kan lägga mer tid på sin undervisning. Ett sätt att göra det kan vara genom att anställa lärarassistenter i skolan. Rektorns roll som pedagogisk ledare måste stärkas.

En viktig faktor för att ge eleverna goda förutsättningar att nå goda resultat är elevernas psykiska och fysiska hälsa. Det är angeläget att tillgången på skolsköterskor, skolläkare, kuratorer och psykologer är god. Centerpartiet ser gärna en ökad samverkan mellan skolhälsovården, barnavården, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagningen och socialförvaltningen. Vi vill se daglig fysisk aktivitet i skolan eftersom studier visar att det förbättrar elevernas fysiska och psykiska hälsa samt har positiva effekter på lärandet. Barn och ungdomar ska känna sig trygga i och utanför skolan.

Skolan ska vara en arena för barn och ungdomar att utveckla sina sociala kompetenser i en fördomsfri miljö. Mobbning kan aldrig accepteras. Vi vill att staden årligen ska följa upp hur skolorna arbetar mot mobbning och annan kränkande behandling. Vi ser gärna en ökad vuxennärvaro i skolan, inte minst i utsatta områden. Detta kan till exempel ske genom samarbeten med ideella organisationer.

Elever med särskilda behov måste få de utökade insatser som krävs för att varje barn ska kunna skapa sig en god framtid. Centerpartiet anser att Stockholms stad ska ha en mycket generös hållning gentemot elever med särskilda behov oavsett om de väljer att gå i vanliga skolor eller särskilda skolor.

God och välbalanserad mat är en förutsättning för lärande och koncentration. Maten som serveras i stadens förskolor och skolor ska vara god, säker och nyttig samt tillagad av råvaror som producerats klimatsmart och miljövänligt. Den ska dessutom serveras i en lugn och trivsamt miljö. Alla elever ska ha rätt till rimliga lunchtider. Många av stadens skolor upphandlar skolmaten. Det ska inte alltid vara lägsta pris som vinner en upphandling, utan även handla om kvalitet, smak och miljömedvetenhet med särskild hänsyn till de krav lagen ställer på svenska matproducenter. Genom högt ställda miljökrav ska även farliga ämnen i förskolor och skolor fasas ut.

Högre utbildning är ett av de områden som har störst potential att utnyttja både det globala och det lokala. Vi vill göra det lättare för utländska universitet att etablera filialer i Sverige och skulle gärna se att det sker i Stockholm.

Staden ska öka sitt engagemang när det gäller forskningssamarbeten med de högskolor som ligger i regionen, till exempel inom miljöområdet, energi och IKT.

Frigör kulturen från politiska pekpinor

Kultur skapas av människor själva och ska i så stor utsträckning som möjligt stå fri från politiskt inflytande. Samtidigt blir staden mer attraktiv och stadsmiljön mer levande med nyskapande och tankeväckande kultur.

Centerpartiet tror att den urbana livskvaliteten skapas i skärningspunkten mellan människors möten, kreativa intryck, kultur och marknad. Alltför länge har en ideologisk vänstersyn fått prägla Sveriges och Stockholms kulturpolitik och rest en barriär mellan kultur och kommers som skadat båda. Centerpartiet vill riva denna gräns. För oss är staden en basar där högt och lågt, stort och smått möts och bryts mot varandra. På senare tid har nya fenomen som crowd funding visat att det kommersiella intresset för spetskultur är fortsatt stort. Vi anser därför att det är dags för politiken att ta ett steg tillbaka och minska sin påverkan på kulturutbudet.

Vi är övertygade om att det går att öka människors valfrihet i vilket kulturutbud som de vill ta del av samtidigt som vi med gemensamma resurser säkrar barns och ungas möjligheter till kulturupplevelser. Inom område efter område så ser vi hur mycket enklare det blir när utövaren kan ha en direkt relation till sin kund eller i det här fallet publik. För att barn- och ungdomskulturen ska stämma bättre med de behov som varje ung har så ska staden utreda ett system med kulturcheckar som är inlösningsbara för kulturaktiviteter för alla under 19 år. Det är en rättvisaspekt att alla som vill kan få del av det skattefinansierade kulturstödet. Informationen på kulturchecken gör det

också transparent vad som är offentlig finansierad kultur. Genom kulturchecken får många individer ett större urval, ett incitament att delta i kulturlivet, och vi tydliggör samtidigt hur mycket som subventioneras via offentliga medel. Genom kulturchecken gynnas mångfald och demokrati och kanske också tillkomst av försörjning för fler entreprenörer. På detta sätt går mer av de offentliga medlen till just barn och unga istället för att hamna på mellanhänder. Alla barns och ungdomars intressen är lika viktiga och egna initiativ ska uppmuntras. Därför ska staden ha ett rättvist system för prioriteringar av tidsutdelningar i lokaler och andra fördelningsfrågor. Detta är inte minst viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Biblioteken ska vara viktiga mötespunkter och kulturcentrum i staden. Även om skillnaderna är stora mellan biblioteken är nytänkandet i allmänhet för dåligt och miljöerna inte tillräckligt spännande och inspirerande. Centerpartiet vill skaka liv i biblioteken genom att överlåta driften till personalgrupper eller till privata företag. Vi vill se större variation och engagemang i att utveckla biblioteksmiljön och göra den attraktiv för fler. Vi vill se bättre öppettider, fler kulturevenemang, bättre kaféer och öppnare gränssnitt till stadens offentliga och kommersiella miljöer. Varför inte också ge möjligheter för nya tjänster i biblioteksmiljö? Det är till exempel en utmärkt plats för barnkalaset med sagoläsning och berättande. Vi ser även gärna mecenatsarbeten där ett företag exempelvis kan gå in och finansiera en viss avdelning mot att få varumärket uppmärksammat i det sammanhanget. Möjligheten att kombinera en kostnadsfri och skattefinansierad biblioteksverksamhet med till exempel kaféverksamhet kan också innebära möjlighet att öppna fler ”mikrobibliotek”, exempelvis i anslutning till tunnelbanan.

Tunnelbanans stationer är i allmänhet dåligt använda. På senare år har ett bra arbete inletts för att öka tryggheten och trivseln genom att skapa snygga galleriamiljöer i några tunnelbanenedgångar. Centerpartiet anser att det arbetet ska fortsätta och att den befintliga konsten ska rustas upp och synliggöras. Men vi vill också utveckla vackra och välordnade ”scener” för fria kulturuttryck, exempelvis sångare, konstnärer och teatergrupper.

Stockholms stad måste visa större tolerans för gatukonst och alternativ kultur. Till viss del har detta skett genom de nya riktlinjerna för Idéernas Stockholm, en form av ”tactical urbanism” där staden ska välkomna initiativ från medborgare, organisationer och företag som vill berika stadsmiljön. Centerpartiets inställning är att kultur ska komma underifrån och därför ska regelverket för föreningar förenklas när det gäller att genomföra kulturevenemang i staden.

Vi tror på människors förmåga att själva avgöra vilken typ av konst de vill ta del av och till vad deras pengar ska gå. Idag tvingas byggbolagen avsätta 1 % av sin budget för nybyggnation till konstnärlig utsmyckning. I många projekt innebär det stora summor och alltför ofta leder det till underliga bedömningar av vad som kan godtas som konst. Vi vill istället att delar av pengarna ska avsättas till en medborgarfond där stockholmarna kan söka pengar till sina egna initiativ. På så vis får invånarna ökade möjligheter att påverka sitt närområde och förverkliga sina idéer. Initiativen behöver

inte nödvändigtvis vara kopplade till konst utan syftet ska vara att förbättra närområdet på det sätt som de boende föredrar.

Ett skyddsnet för alla

Socialpolitiken ska omfatta de mest utsatta människorna i vår stad. Utgångspunkten är att vi ska skapa en stad där människor mår bra, känner sig fria att bestämma över sina egna liv och där så många som möjligt kan klara sig själva. Detta skapar och lösgör resurser för dem som verkligen behöver stöd. Ansvaret för våra medmänniskor får inte begränsas till skattebetalningen. Vi har alla ett ansvar för våra medmänniskor och här måste alla hjälpa till utifrån sin förmåga.

Vi vill att civilsamhället ska återupprättas och rätten till självbestämmande värnas. Centerpartiet har en djup respekt för att trygghet innebär olika saker för olika människor och det är därför viktigt att det finns så stor frihet som möjligt att skapa sig sin egen trygghet, vad den än må vara. Men det finns vissa grundläggande behov som vi alla delar och därför behövs ett skyddsnet för grundtrygghet.

Centerpartiet har en vision om fri rörlighet, i Stockholm ska alla vara välkomna, oavsett varför de har sökt sig hit. Den som flytt från krig, svält och förtyck ska alltid kunna söka skydd i Sverige. En nyanländ kan i början behöva stöd för att hitta sin väg in i samhället och det är en självklarhet att sådant stöd ska finnas. Ett sätt att angripa fördomar och motsättningar är att skapa personliga möten som leder till ökad förståelse, till exempel genom mentor- eller fadder-skapsprogram. Redan idag tar Stockholm ett stort ansvar för att välkomna så många som möjligt hit, men vi anser att det går att göra mer. Vi vill därför se att staden vid behov bland annat tar emot fler ensamkommande flyktingbarn.

Hemlösheten är ett fortsatt stort problem för staden även om den grupp staden har ett formellt ansvar för har minskat de senaste åren. Bland annat har de försök som gjorts med det som kallas Bostad först varit lyckade och vi vill därför se att dessa utökas och permanentas. För att förebygga vräkningar är det viktigt att människor som har missat att betala hyran blir erbjudna ekonomisk rådgivning. För att den som är hemlös ska få ett så bra stöd som möjligt behöver staden arbeta mer med attityd- och bemötandefrågor. Kompetensen ska vara hög hos medarbetarna på stadens härbärgen och för ökad trygghet bör det finnas en uppdelning mellan olika målgrupper.

På senare år har antalet fattiga EU- och tredjelandsmedborgare som befinner sig i Stockholm ökat. Många kommer hit för att söka sig ett arbete medan andra känner sig nödgade att tigga och i vissa fall bo i tältläger. Dagverksamheten Crossroads som bland annat arbetar för att få ut deltagarna i arbete, är mycket viktig. Under vintermånaderna finns även möjlighet att söka sig till projektet Vinternatt för att få någonstans att sova. Tyvärr räcker inte platserna till och vi i Centerpartiet vill därför sträva efter en tak över huvudet-garanti för alla. Situationen är emellertid komplex och ett aktivt arbete på nationell- och EU-nivå är nödvändigt för att lösa situationen.

Centerpartiet arbetar för att missbruksvården ska kunna erbjuda paketalösningar med jobb och bostad i kombination med behandling, till exempel läkemedels-assisterad

behandling för narkomaner. Ingen vård ska villkoras. Kommunernas, landstingens och frivilligsektorns insatser ska samordnas. Volontärarbete bör uppmuntras och stöttas. Det bör finnas sammanhängande rehabiliteringsprogram i flera steg som omfattar behandling, uppföljning, boende, stimulerande sysselsättning och tandvård. Detta är viktigt för att få personer att komma ut ur sitt missbruk, men också för att erbjuda en väg tillbaka till samhället. Självklart ska detta ske i samförstånd med patienten. Allt stöd ska vara individanpassat. Vi vill inte generalisera människors behov.

Centerpartiet har varit drivande i det sprutbytesprogram som startat i Stockholms läns landsting för att bland annat minska spridningen av blodsmittor bland narkomaner. Sprutbytesverksamheten innebär att narkomanerna får nya sprutor i utbyte mot gamla och använda sprutor. Genom sprututbytesverksamheten ges också möjlighet till en utökad kontakt mellan missbrukare och myndigheter. Tack vare det kan sprututbytesverksamheten innebära en ökad motivation få hjälp av vården. Det är en mycket viktig verksamhet som räddar liv.

Det aktiva arbetet mot våld i nära relationer går inte att enbart överlåta till ideella organisationer. Det är viktigt att både stad och stat tar sitt ansvar. Ett omfattande arbete har skett på det här området de senaste åren och stora förbättringar har skett, där staden bland annat tagit fram ett program för kvinnofrid. Men arbetet måste fortsätta. Undersökningar visar dock att våld i nära relationer inte bara drabbar kvinnor, utan även i stor utsträckning män. Det är därför viktigt att arbetet utvecklas till att omfatta stöd till alla drabbade och inte enbart kvinnor och barn. Idag finns en fungerande verksamhet med kvinnojourer och vi vill inrätta en sådan även för våldsutsatta män. Det är också viktigt att utöka förståelsen för och kunskapen kring dem som blir utsatta för psykiskt våld.

Undersökningar visar att alldeles för många i Stockholms stad lever under hedersrelaterat förtryck. Det är inte acceptabelt. Det är viktigt att socialtjänsten i Stockholms stad verkligen har kunskaper och verktyg att upptäcka, förebygga och motverka dessa problem. Här är stadens nystartade verksamhet Origo, med många olika kompetenser samlade under ett tak mycket viktig.

Barns rätt är universell och regleras i FN-stadga. Centerpartiet arbetar för att staden i alla beslut som berör barn tar hänsyn till barnkonventionens intentioner och barnperspektivet.

Centerpartiet tror på det civila samhället. Allting behöver inte ordnas av kommunala tjänstemän. Ett exempel är ungdomsverksamhet. Vi anser att staden bör tillhandahålla samlingslokaler i varje stadsdel. Verksamheten i lokalerna kan i högre utsträckning byggas på föreningar, ideella krafter och ungdomarna själva. Lokaler och platser som kan skapa kreativa miljöer för våra unga är många gånger att föredra framför lokaler som är helt färdigställda från dag ett.

Äldreomsorgen – valfrihet, trygghet och mångfald

Äldre ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, är den nationella värdegrunden för äldreomsorg som gäller för alla kommuner och verksamheter. Centerpartiet kommer att arbeta för att den efterlevs överallt oavsett utförare.

För utveckling av äldreomsorgen i Stockholm är delaktighet, självbestämmande, trygghet och valfrihet ledord. Äldreomsorgen i Stockholm ska vara attraktiv både för de äldre och för de närstående. Centerpartiet vill se en äldreomsorg som präglas av mångfald och nytänkande där stor hänsyn tas till den enskildes önskemål vid biståndsbedömningar. Åldersdiskriminering, inte minst på arbetsmarknaden, ska alltid motarbetas.

Äldre personer måste ges större möjlighet att själva bestämma över sin vardag. En ökad valfrihet inom äldreomsorgen leder till att alla får bättre möjlighet att själva vara med och påverka hur de vill bo och leva som äldre. Den som föredrar att bo i mer nischade boenden tillsammans med vänner eller där personalen talar det egna språket eller där människor kan leva tillsammans med sina husdjur ska ha möjlighet att göra det. Vi ser gärna att fler HBTQ-äldreboenden tillkommer.

Centerpartiet vill också öka möjligheterna för äldre att göra "äldreboendekarriär", det vill säga att människor kan fasa in sig i äldreboende. Många äldre och anhöriga skulle känna en trygghet av ett större utbud när det gäller enklare former av äldreboende. Idag utgår samhället ifrån dem som gärna bor kvar hemma länge vilket leder till att människor flyttar till äldreboende först när behovet är mycket stort. För att realisera detta krävs fler alternativ både inom privat och kommunalt äldreboende, offentligfinansierad verksamhet och privatfinansierad dito. Stadens satsning på trygghetsboende är en viktig del av detta arbete.

Det ska vara självklart att kunna bo kvar i det egna boendet så länge orken finns. Bostadsföretagen ska satsa på att bygga anpassade bostäder, bekvämt utrustade för att klara en äldre persons behov. Teknikens möjligheter att utveckla individuella hjälpmedel, har ännu inte prövats i stor skala. Vi tror även att det ska vara möjligt att inte behöva byta boende när vårdbehovet ökar. Det är viktigt att den som bor kvar hemma inte blir isolerad mot sin vilja. Det ska finnas tid för hemtjänstpersonalen att se till den enskilda människans behov även utöver det mest grundläggande. För att ge trygghet och kontinuitet bör personalen som den äldre möter i största möjliga mån vara densamma från dag till dag.

Det ska även vara möjligt att bo tillsammans med sin livspartner och par ska därför inte splittras när vård- och omsorgsbehovet ökar. Vi är därför mycket glada över den parboendegaranti som infördes i staden under alliansens styre. När behovet av att få hjälp dygnet runt uppkommer, ska det finnas äldreboendestäder som erbjuder ett tryggt omhändertagande, där också anhöriga kan känna sig delaktiga genom att på ett enkelt sätt kunna följa den äldres vardag. Många äldre vårdas idag i sitt hem av nära anhöriga. Ofta behövs tillsyn och hjälp dygnet runt, vilket starkt påverkar livssituationen för den som vårdas. Vi vill därför utöka antalet timmar som anhöriga kan få avlastning för egen tid.

För att samordna omsorgs- och vårdinsatser, oavsett vem som är utförare, och förenkla för den äldre och dennes anhöriga anser vi att vårdlotsar ska användas i större utsträckning. De allra flesta äldre äldre, behöver någon form av stöd och hjälp för att

få vardagen att fungera. Idag prövas alla åtgärder och timmar först av en biståndshandläggare. För att öka individens valfrihet och självbestämmande samt förenkla processen vill vi utreda möjligheten att avskaffa biståndsbedömningen för denna grupp.

Trygghet och värdighet är mål som ingår i äldreomsorgens uppdrag. Människor ska få fortsätta leva sina liv, även när de är i behov av vård och omsorg. Dagens äldre är i många fall friska och aktiva och ska kunna fortsätta att få vara det även när omsorgsbehovet blir större. En viktig del i detta är att äldre i Stockholm inte ska behöva känna sig ensamma. Det ska finnas tid för promenader, utevistelse, samtal med en kopp kaffe eller vad den äldre själv föredrar.

Matglädje är en förutsättning för att våra äldre ska äta tillräckligt. Många äldre får idag inte i sig den näring de behöver för att orka vara vitala. Maten måste locka med doft, färg och smak. Att äta när man blir riktigt gammal kan kännas som att äta med lovikavantar, mörka solglasögon och nästäppa. Detta då kroppens funktioner oftast försvagas när man blir gammal. Därför måste kraven på mat för äldre vara väldigt höga. Det ska inte alltid vara lägsta pris som vinner en upphandling, utan även handla om kvalitet, smak och miljömedvetenhet med särskild hänsyn till de krav lagen ställer på svenska matproducenter. För den som fortfarande har ork ska det vara möjligt att för en billig peng äta lunch på de skolor som så önskar. På så vis ökar utbytet mellan generationerna och tidigare erfarenheter visar att det uppskattats av både äldre och yngre.

Inriktningsmål

Med utgångspunkt i denna ambition kommer Stockholm jobba utifrån följande inriktningsmål under tiden fram till 2018.

1. Grön tillväxt bygger ett hållbart och frihetligt Stockholm

Stockholm ska vara en ledande förebild för ett modernt samhälle som är miljöanpassat och långsiktigt hållbart. En stad där ekonomisk tillväxt ger förutsättningar för en effektiv politik mot klimatförändringarna. Miljöpolitiken ska bygga på frihet och marknadsekonomi och vara en politik som utgår från stockholmarnas egna behov, värderingar och prioriteringar. Förnybar energi och tekniska innovationer ska vara centrala redskap.

2. Valfrihet och kvalitet i skola, vård och omsorg sätter stockholmarnas behov i centrum

Stockholm ska präglas av valfrihet. Stockholmarnas valfrihet ska öka och fristående, privata alternativ ska uppmuntras. Genom valfrihet skapas konkurrens och rätten att välja eller välja bort, vilket i sin tur leder till bättre kvalitet och en större mångfald. Kvaliteten ska vara styrande i alla verksamheter, såväl i egen som privat regi. Barnen ska ha en rolig och stimulerande förskolemiljö, skolbarnen en kreativ och kunskapsförmedlande skola att gå till och de äldre en trygg och värdig äldreomsorg som anpassas efter deras behov.

3. Den täta höga staden är svaret på både bostadsbristen och klimatutmaningen

Stockholm ska växa på ett miljövänligt sätt genom förtätning. När staden expanderar genom ett kraftigt ökat bostadsbyggande ska detta ske genom att vi också lägger grunden för miljövänliga livsstilar. Genom att bygga efter strategin om den täta, miljövänliga staden, och tillåta högre byggnader, så använder vi stadens mark mer effektivt och sparar parker- och grönområden. Då blir det även möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än idag.

Kommunstyrelsen m.m.

Budgettiteln Kommunstyrelsen m.m. omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, stadsledningskontoret samt ersättningar till utomstående organisationer och föreningar.

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutande organ. Fullmäktiges 101 ledamöter väljs av stockholmarna vart fjärde år. Fullmäktige beslutar i principiella ärenden samt fastställer mål och riktlinjer för stadens verksamheter.

Kommunstyrelsen består av tretton ledamöter. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till representationen i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen bereder och yttrar sig över ärenden som beslutas av fullmäktige. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet samt kommunens bolag. Under kommunstyrelsen finns borgarrådsberedning, ekonomiutskott, personal- och jämställdhetsutskott, klimatutskott samt stadsmiljöråd. Under kommunstyrelsens finns även en samordnande bostadsgeneral och ett cykeldirektorat.

Stadsledningskontoret är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens förvaltning. Uppdraget framgår av kommunallagen, reglemente för kommunstyrelsen, stadsledningskontorets instruktion samt denna budget. Kontoret ska stödja kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i deras uppdrag att effektivt leda och samordna den samlade kommunala verksamheten. Kontoret är även stödfunktion till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inför sammanträden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret har bland annat ett övergripande ansvar för:

- strategiska framtidsfrågor för staden
- ekonomi- och verksamhetsstyrning samt resultatuppföljning
- förvaltning och utveckling av ekonomi-, personal- och verksamhetssystem samt it-infrastruktur
- kommunikationsstrategier, it-strategier, konkurrensstrategier och strategier för kvalitetsutveckling
- personalstrategier, ledarförsörjning, arbetsgivar- och pensionsfrågor
- utveckling av valfrihetssystem inom stadens verksamheter
- upphandlings- och inköpsstrategier i staden
- säkerhetsarbete
- internationellt arbete
- strategiska mark-, exploaterings-, fastighets- och lokalfrågor samt bedömningar av förslag till större investeringar, inhyrningar och avvecklingar av lokaler
- strategiskt klimatarbete och klimatanpassning
- strategiskt cykelarbete
- service inom juridik- och skatteområdet till kommunstyrelsen och stadens nämnder och bolagsstyrelser
- stadsövergripande brukarundersökningar

- service och sekretariatsuppgifter åt kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunfullmäktiges presidium, beredningar med mera.
- säkerställa kommunkoncernens finansieringsbehov
- strategisk näringslivsutveckling

Fullmäktiges särskilda utredningsresurs, som ansvarar för att rotlar, partikanslier med flera får information, utbildning, stöd och service, ingår i stadsledningskontoret. Servicen ska vara saklig och relevant för alla förtroendevalda.

Tillväxt istället för död vänsterhand

Den döda hand som vänstermajoriteten nu lagt över Stockholms utveckling och tillväxt genom att stoppa infrastrukturprojekten Slussen och Förbifart Stockholm samt genom att avisera snabbavvecklingen av Bromma flygplats är djupt oansvarig och måste omedelbart lyftas bort.

160 000 nya bostäder

I takt med att Stockholm växer ställs krav på att fler bostäder byggs. Centerpartiet vill öka takten på bostadsbyggandet kraftigt och har en målsättning om 160 000 nya bostäder till år 2030. I syfte att uppnå denna målsättning tillsätts under kommunstyrelsen även en projektledare – en bostadsgeneral - vars syfte är att förvaltningsövergripande samordna arbetet och identifiera och undanröja flaskhalsar och problem som riskerar att försena eller fördyra bostadsprojekt. Bostadsgeneralen ska utgöra kontaktyta gentemot byggherrar i deras kommunikation med staden kring dylika problem. Kommunstyrelsen ska också tillsammans med stadsbyggnadsnämnden ansvara för att ett skyskrapaprogram tas fram. Genom dessa åtgärder och satsningar görs det nya högre bostadsmålet realistiskt och genomförbart.

Införande av "billiga bostäder"

Bostadsbristen i Stockholm är ett allvarligt problem och fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Bostadsbristen slår allra hårdast mot de personer och familjer som har lägst inkomster och minst besparingar. Centerpartiets höga bostadsmål om 160 000 nya bostäder till 2030 kommer att minska bristen på bostäder, men behöver kompletteras med akuta åtgärder för de sämst ställda på bostadsmarknaden. Därför ska kommunstyrelsen tillsammans med Stadshus AB utreda på vilket sätt staden kan introducera en för Stockholm ny boendeform, genom billiga bostäder.

De allmännyttiga bostadsbolagen ska vara en drivande aktör på bostadsmarknaden där fokus ligger i att driva fram ett ökat byggande. Fler bostäder och god ekonomisk avkastning är huvudmålet med verksamheten. Vinster kan sedan kanaliseras till att säkerställa att det finns möjlighet till enklare, billigare och mindre lägenheter runt om i hela staden. Hur detta organiseras, vilka kriterier som ska uppfyllas för hyresgästerna och i vilken omfattning detta bör ske ska redovisas andra kvartalet 2015.

Behåll stadsmiljörådet

Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för Stockholms utveckling. Staden fortsätter att växa med fler bostäder, kommersiella lokaler, kultur- och idrottslokaler samt utveckling av ny infrastruktur. Förverkligandet av detta och säkerställandet att det sker på ett hållbart sätt kräver god samordning i både övergripande frågor och i enskilda projekt. Det är därför nedslående att den nya vänstermajoriteten i sitt budgetförslag monterar ned det stadsövergripande Stadsmiljørådet. För att upprätthålla denna funktion och kompetens centralt i staden föreslår Centerpartiet ett återinförande av rådet.

Klimatutskott och grön tillväxt

Klimatfrågan ska vara en kärnverksamhet för Stockholms stad. Att förebygga klimatförändringarna genom en ansvarsfull politik är en fråga för hela staden. Så även att anpassa staden för de ofrånkomliga effekterna av ett förändrat klimat. Mycket tyder på att kommunerna kommer att få bära en stor del av ansvaret för klimatanpassningen i Sverige. Centerpartiet och alliansen drev igenom ett beslut i kommunfullmäktige att staden ska upprätta en klimatanpassningsplan. Detta mot bakgrund av att staden kommer att utsättas för bland annat översvämningar och värmeböljor allt oftare under decennierna som följer. En viktig del i klimatanpassningen är att anpassa dagvattenssystemet för mer intensiva regn. En annan viktig del i anpassningen är att aktivt använda sig av ekosystemtjänster och grönska som skydd mot extremt väder, regnvatteninfiltration mm.

Mot bakgrund av de stora utmaningarna med klimatförebyggande åtgärder och klimatanpassning och faktumet att dessa är av stadsövergripande karaktär ska kommunstyrelsen förse med ett klimatutskott och en klimatavdelning ska inrättas under stadsledningskontoret. Här ska den stadsövergripande klimatpolitiken samordnas och strategiska dokument tas fram i nära samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stockholm har redan intagit en tätposition i omställningen till den hållbara staden genom miljöprofilprojektet Hammarby Sjöstad, Norra Djurgårdsstaden och Hållbara Järva. Det är därför naturligt att gå vidare och som första stad i världen miljöklassa cityområdet. Kommunstyrelsen ska leda arbetet som ska ske som ett tillägg till Vision för City.

I OECD rapporten *Grön tillväxt i Stockholm* samt London School of Economics rapport *Stockholm Green Economy Leader* lämnades värdefulla rekommendationer som utgör stöd i kommunstyrelsen fortsatta arbete. Bland förslagen märks ett tydligare arbete med att kartlägga, uppmuntra och prioritera gröna kluster, så kallade cleantech kluster, i staden. Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och berörda nämnder samordna detta arbete.

Stockholms stad höjde under alliansens styre förra mandatperioden ambitionen avsevärt när det gäller matavfallsinsamling för att öka tillgången till biogas i regionen. Insamlingen ska ske genom modern optisk teknik och vara anpassad efter stadens olika förutsättningar för att nå det nationella målet om 50 procent insamling av matavfall för biologisk behandling år 2018. Till år 2020 ska staden ha ambitionen att samla in 70 procent av matavfallet. Staden ska därför skyndsamt gå vidare med den planering och de investeringar som krävs.

Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB intensifiera arbetet med att avveckla oljeverksamheten vid Loudden så att området kan saneras och snarast möjligt bebyggas med bostäder.

Cykeldirektorat

Ett ökat cyklande ställer höga krav på det strategiska cykelarbetet och berör flera olika verksamheter såväl inom staden som med externa parter. Samordning, cykelsäkerhet, skapandet av nya cykelparkeringar och kommunikation motiverar ett samlat arbetssätt. Därför ska ett cykeldirektorat inrättas på stadsledningskontoret. Direktoraten samordnar och leder det strategiska cykelarbetet i staden, vilket avrapporteras till kommunstyrelsen.

I syfte att effektivisera resorna i stadens tjänst, samtidigt som såväl kostnader som miljöpåverkan av tjänsteresor minskar, ska kommunstyrelsen samordna och genomföra en gemensam upphandling av tjänstecyklar till stadens nämnder. Utgångspunkten ska vara att uppnå en densitet om en cykel per tio anställda på samtliga nämnder under 2015 års cykelsäsong.

Integrationsbonus och regelförenklingar

Kommunstyrelsen ska administrera en integrationspott som ska stödja föreningslivets bidrag till integrationen i samhället. Föreningarna ska kunna söka bidrag ur potten till integrationsfrämjande projekt som syftar till att nå ut till en bredare målgrupp med sin ordinarie verksamhet.

Kommunstyrelsen har under föregående år haft i uppdrag att samordna ett genomgripande regelförenklingsarbete. Syftet är att rationalisera stadens regelverk i syfte att minska stadens byråkrati och förbud samt ge en minskning av kostnader för enskilda och näringsliv. Det är angeläget att kommunstyrelsen fortsätter detta arbete och tar fram åtgärdsförslag för samtliga berörda nämnder

Kommunstyrelsen ska under 2015:

- Inrätta en bostadsgeneral som samordnar arbetet med att nå målsättningen 160 000 nya bostäder till år 2030.
- Ta fram ett skyskrapaprogram tillsammans med stadsbyggnadsnämnden.
- Inrätta ett klimatutskott.
- Inrätta en klimatavdelning på stadsledningskontoret.
- Inrätta ett cykeldirektorat på stadsledningkontoret.
- Leda arbetet med att miljöklassa cityområdet.
- Inrätta cleantech-kluster i samråd med Stockholm Business Region.
- Samordna arbetet med upphandlingen av tjänstecyklar till samtliga stadens nämnder.
- Inrätta och administrera en integrationsbonus.
- Leda och samordna det stadsövergripande regelförenklingsarbetet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Stoppa planerna på att lägga ner Bromma flygplats.
2. Återuppta ombyggnationen av Nya Slussen.
3. Återuppta byggnationen av Förbifart Stockholm.
4. Anta målsättningen att bygga 160 000 nya bostäder till år 2030
5. Avvisa vänstermajoritetens nedskärningar på underhållet av stadens naturreservat.
6. Inrätta ett klimatutskott under kommunstyrelsen.
7. Inrätta ett cykeldirektorat.
8. Peka ut City som ett miljöprofilsområde.
9. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Kommunstyrelsen m.m.** godkänns.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionens ansvar följer av kommunallagen, lagen om kommunal redovisning, aktiebolagslagen samt revisionsreglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad och andra av kommunfullmäktige utfärdade föreskrifter såsom denna budgets mål och indikatorer. Stadsrevisionen ska granska all kommunal verksamhet som bedrivs av staden inklusive bolag och stiftelser med mera i den omfattning som följer av god kommunal revisionsssed.

I stadsrevisionens revisionsplan beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetssätt samt nämnd- och bolagsgranskningen. I revisionsplanen beskrivs även de större revisionsprojekt som planeras genomföras under revisionsåret.

Stadsrevisionen ska också delta i stadsledningskontorets och nämndernas arbete med att utveckla kvalitets-, effektivitets- och regelförenklingsarbete.

Revisorskollegiet ska under 2015:

- Bistå kommunstyrelsen och nämnderna i deras respektive regelförenklingsarbete.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av val till riksdagen samt val till landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar också för val till EU-parlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens uppgifter är reglerad i lag, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgifterna.

Indelningen av Stockholms stad i sex olika valkretsar utan utjämningsmandat har genom åren visat sig få stora negativa demokratiska konsekvenser. Det handlar dels om att de stora partierna gynnas på de mindre partiernas bekostnad, då deras mandat kräver färre röster än de mindre partiernas, men också att väljarna inte får det maktförhållande i kommunfullmäktige som de faktiskt röstade för. Skillnaden mellan den faktiskt mandatfördelningen i kommunfullmäktige och den som hade kommit till stånd vid en strikt proportionell fördelning kallas för disproportionalitetsindex. I tabellen nedan redovisas för disproportionalitetsindexet vid de senaste valen.

Valår	1998	2002	2006	2010	2014
Disproportionalitetsindex	5	4	7	7	5

Även om disproportionalitetsindexet minskade något efter 2014års val på grund av att två nya partier tog plats i fullmäktige, innebär detta fortfarande att 5 av 101 mandat i kommunfullmäktige gick till fel parti, sett till hur stockholmarna i staden som helhet röstade. Det är naturligtvis en stor demokratisk brist som måste åtgärdas.

Under föregående mandatperiod genomförde valnämnden en utredning kring hur en mandatfördelning som på ett bättre sätt speglade det faktiska valresultatet kunde uppnås. Utredningens slutsats var att en väsentligt mer demokratisk mandatfördelning kunde uppnås om antalet valkretsar minskades till två eller tre stycken.

Inför de allmänna valen 2018 väntas 2011 års vallagskommittés förslag ”Proportionalitet i val samt förhandsanmälan av partier och kandidater (SOU 2012:94)” ha antagits av riksdagen. Förslaget innebär bland annat att kommuner med flera valkretsar ska införa utjämningsmandat och småpartispärr på 3 procent.

Om detta av någon anledning inte genomförs ska kommunfullmäktige anta en valkretsindelning som är mer demokratisk och baseras på valnämndens utredning från 2013.

Valnämnden ska under 2015:

- Förbereda förändringarna inför 2018 års kommunval samt ha beredskap att föreslå en mer demokratisk valkretsindelning i det fall riksdagen ej antar förändringarna i vallagen.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. **Valnämnden** ges i uppdrag att arbeta utifrån den föreslagna förändringen i vallagen samt parallellt förbereda en mer demokratisk valkretsindelning i enlighet med Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017.
12. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur- och föreningsverksamhet samt utbetalning av vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för stadsmiljöarbete, viss tillsynsverksamhet, konsumentvägledning, ekonomiskt bistånd och arbets- marknadsåtgärder.

Stadens jobbtorg ska förstärka stadsdelsnämndernas arbete för att öka sysselsättningen och minska bidragsberoendet.

Det är viktigt att stadsdelsnämnderna arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna och lär av varandras goda exempel. Utgångspunkten ska vara erfarenheter från ytterstadsarbetet där stadsdelsnämndernas trygghetssamordning arbetar nära andra aktörer såsom polis, brandförsvaret, fastighetsägare, anhöriga, föräldrar och föreningar.

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda ett personligt möte vid budget- och skuldrådgivning. Det är särskilt viktigt att familjer med barn snabbt erbjuds rådgivning. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal.

Stadsdelsnämnderna har en särskilt viktig roll i arbetet med idéburen stadsförbättring, där stockholmarna ges möjlighet och tillåts att själva påverka stadsmiljön i sitt närområde.

Stadsdelsnämnderna ska under 2015:

- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Förskoleverksamhet

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att alla barn som bor i stadsdelsnämndsområdet har tillgång till förskoleverksamhet och att barnomsorgsgarantin uppfylls. Stadsdelsnämnderna ansvarar för kommunala förskolor, pedagogisk omsorg, flerfamiljssystem och allmän förskola.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsrik mat i förskolan.

För att klara utbyggnaden av förskolelokaler ska alltid möjligheten att utnyttja skollokaler undersökas. Staden ska även samverka med fastighetsägare, näringslivet och andra aktörer för att hitta nya lösningar på behovet av förskolelokaler och platser.

Staden ska ha en välkomnande attityd till förskolor på arbetsplatser om arbetsgivare visar intresse av att starta fristående arbetsplatsförskolor. För att säkerställa att behovet möts ska stadsdelsnämnderna samverka med fristående driven verksamhet vid start av nya förskolor. Stadsdelsnämnden ska också verka för att successivt öka antalet förskolor med tillagningskök.

Ansvar för att uppfylla barnomsorgsgarantin innebär att det ska finnas en långsiktig och framsynt planering av förskolelokaler. Stadsdelsnämnderna har därmed en central roll för att säkra behovet av förskolelokaler i planeringen av nya stadsdelar. Stadsdelsnämnderna kan däremot med fördel överlåta åt andra aktörer att driva verksamheten.

Etisk matupphandling

Staden ska höja ambitionen avsevärt i frågan om upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden. Den mat som staden handlar upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Försvara valfriheten!

Det är mycket oroande att se hur den nya vänstermajoriteten gör sitt yttersta för att vrida valfriheten ur händerna på stockholmarna. Det gäller inte minst på förskolområdet, där vänstermajoritetens begränsningar av etableringsrätten sker på bekostnad av föräldrarnas rätt att välja förskola åt sina barn. Denna nya inriktning innebär en tillbakagång till en tid då politiker och byråkrater hade en närmast oinskränkt makt över människors liv och det är en inriktning som snarast måste avbrytas och hindras.

Föräldrarnas val och önskemål ska och måste få påverka inriktning och utbud i Stockholm. Lika villkor ska råda mellan kommunala och fristående alternativ. Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Centerpartiet vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. För att ytterligare öka föräldrars valfrihet ska stadsdelsnämnderna uppmuntra och underlätta för enskilda aktörer att bedriva förskoleverksamhet i Stockholm och bland annat erbjuda flerfamiljssystem och pedagogisk omsorg. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna verkar för att det ska finnas många alternativ att välja mellan.

Stadsdelsnämnderna ska under 2015:

- Öka antalet förskolor med tillagningskök
- Verka för en mångfald av utövare och alternativ

Barn, kultur och fritid

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att tillhandahålla fritidsverksamhet för barn och ungdomar, såsom öppen förskola och parklekar samt sommarkoloniverksamhet för barn i grundskola under sommaren. Stadsdelsnämnderna ansvarar för konsumentrådgivning och lokal kulturverksamhet samt för bidragsgivning till föreningar med utpräglat lokal verksamhet. Kultur- och föreningsstöd ska fortsatt kunna sökas från kultur- och idrottsnämnden, äldre- och idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Fler djur i betongdjungeln

Stadens parklekarna är mycket viktiga för stadens barnfamiljer. Här kan barnen träffa kompisar och få utlopp för sin fantasi och leklust i en kreativ och spännande miljö. I vissa av stadens parklekar finns redan idag djurhållning, vilket är ett uppskattat inslag. Forskning visar att kontakt med djur främjar barns utveckling. Därför vill Centerpartiet att minst en parklek per stadsdelsområde ska ha djurhållning.

Stadsdelsnämnderna ska under 2015:

- Inrätta fler parklekar med djurhållning

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

De flesta äldre lever friska under en stor del av sin ålderdom och vill och kan klara sig själva. Det finns dock ett antal äldre som i olika utsträckning behöver service, omsorg och vård. Samtliga omsorgstagare ska ha en uppdaterad individuell genomförandeplan där även individuella sociala och andra aktiviteter ingår. Personalen måste vara införstådd med och ha kunskap om syftet med dokumentation och vilka uppgifter som ska dokumenteras enligt socialtjänstlagen. Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden.

Ungdomsbesök i äldreomsorgen innebär ökad trivsel för de äldre, skapar en brygga mellan generationerna samt ger unga en inblick i vård- och omsorgsycket vilket är positivt för framtida rekrytering.

Äldre direkt är en viktig och uppskattad funktion inom staden. Det är därför beklagligt att se hur vänstermajoriteten väljer att göra besparingar på äldre direkt och avskaffa dess öppettider på helgerna. Vi säger nej till denna besparing och lämnar fortsatt finansiering till helgöppet för äldre direkt.

Måltiden är en viktig stund på dagen och det är viktigt att maten har ett bra näringsinnehåll och att den smakar gott. De äldre ska ha möjlighet att påverka vad som ska serveras, och boendet ska tillgodose att så sker antingen i dialog i ett tidigt skede eller genom att den äldre kan välja maträtt direkt vid bordet. Det är av stor vikt att den äldre får god och näringsriktig mat och en lustfylld måltidsupplevelse. För att främja kontakter mellan olika åldersgrupper och få in fler vuxna i skolmatsalarna ska utbildningsnämnden uppmuntra skolorna att, i den mån det är möjligt, ge äldre möjlighet att till låg kostnad äta lunch med eleverna i grundskolan. Stadsdelsnämnderna ska vara behjälpliga i detta arbete genom att informera de äldre och vara generösa vid bedömning av ledsagningsstöd.

Alla äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha en utevistelsegaranti med innebörden att ha rätt att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet. Ungdomsvårdar och den ideella sektorn kan vara en del i att uppfylla detta mål.

Etisk matupphandling

Staden ska höja ambitionen avsevärt i frågan om upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden. Den mat som staden handlar upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Försvara valfriheten!

Det är mycket oroande att se hur den nya vänstermajoriteten gör sitt yttersta för att vrida valfriheten ur händerna på stockholmarna. Det gäller inte minst för de äldre, där vänstermajoritetens begränsningar av privata alternativ sker på bekostnad av de äldres rätt att själva välja äldreomsorg. Redan nu ser vi exempel på ideologiska återkommunaliseringar av väl fungerande privata verksamheter. Denna nya inriktning innebär en tillbakagång till en tid då politiker och byråkrater hade en närmast oinskränkt makt över människors liv och det är en inriktning som snarast måste avbrytas och hindras.

De äldres val och önskemål måste få påverka inriktning och utbud i Stockholm. Lika villkor ska råda mellan kommunala och fristående alternativ. Full etableringsfrihet ska gälla. Centerpartiet vill se en mångfald bland utförare och verksamheter. De äldre ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av äldreomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna verkar för att det ska finnas många alternativ att välja mellan.

Stadsdelsnämnderna ska under 2015:

- Verka för en mångfald av utövare och alternativ.
- Tillsammans med äldrenämnden formulera en utevistelsegaranti.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till. Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att identifiera och ta bort det som hindrar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Omsorg och insatser ska präglas av värdighet och respekt och hänsyn ska tas till de olika behov som yngre och äldre har. Personer med funktionsnedsättning kan själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Stadsdelsnämnderna ansvarar för insatser till barn och ungdomar som riskerar att fara illa eller som genom kriminalitet och missbruk riskerar att skada sin egen hälsa och utveckling. Tidiga insatser är av central betydelse. Nämnderna ansvarar också för insatser till vuxna med behov av stöd och hjälp för att komma ifrån missbruk eller som är i behov av annat stöd, till exempel våldsutsatta människor, hemlösa och anhöriga

till missbrukare. En god och kvalitativ öppenvård ska prioriteras i syfte att förebygga och minska institutionsvården. I ansvaret ingår även att tillhandahålla anpassat boende och boendestöd samt arbete och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden arbeta med uppföljningsansvaret för 16-19-åringar.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnderna ansvarar för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat. Stockholms skönhet är ofta intimt förknippat med närheten till vattnet. Men vid sidan av vattnet är det nog stadens parker och grönområden som många besökare tar med sig hem som bestående intryck av Stockholm.

Stockholms parker och torg är en viktig förutsättning för utvecklingen av Stockholm. De ger oss mötesplatser som är till för alla och har både estetiska, sociala, kulturella och ekologiska värden. Alla dessa värden bidrar aktivt till människors hälsa och välbefinnande.

Centerpartiet vill höja statusen på Stockholms parker. Vi menar att vi ska värna Stockholms parker och låta parkerna vara just parker. Vi motsätter oss att parkmark systematiskt får ge vika när intressekonflikter uppstår – det handlar om allt från förskolpaviljonger till fotbollsplaner. I en stad finns det givetvis många olika funktioner och intressen som måste samsas. Detta måste dock i större utsträckning lösas genom bättre samhällsplanering – exempelvis genom att bygga mer på höjden – och inte genom att se stadens parker som en outnyttjad markresurs. Vi kommer under mandatperioden att vara det parti som tydligast står upp för att skydda stadens parker och bekämpa alla försök att bebygga stadens gröna oaser.

Vänstermajoriten avskaffar stadsmiljöpolitiken

Stadens parker och grönområden behöver på många håll en upprustning, men det får inte ske på bekostnad av det löpande underhållet. Vi har genom åren sett att det är just parkskötseln och underhållet av stadsmiljön som är den första budgetposten som offras i de fall stadsdelsnämnderna får problem med budgethållningen. Centerpartiet har också under de senaste åren kontinuerligt prioriterat att höja anslagen till stadsmiljöverksamhet.

Det är därför djupt olyckligt att den nytillträdda vänstermajoriteten sänker ambitionerna för stadsmiljön genom att minska stadsdelsnämndernas budget med 10 mnkr utöver den generella effektiviseringen. Läger man dessutom till, minskningen av anslagen till skötsel av naturreservaten under kommunstyrelsen, de omfattande nedskärningarna på stadsmiljön i trafiknämndens budget och det inställda stadsmiljöevenemanget Open Streets, landar nedskärningarna i stadsmiljön på smått ofattbara 90 miljoner kronor. Med andra ord är det början till en fullskalig nedmontering av stadsmiljön vi ser tecken på.

Centerpartiet har högre ambitioner än så för vår gemensamma stadsmiljö och säger därför nej till dessa djupt skadliga nedskärningar.

Idéburen stadsförbättring

Målet med idéburen stadsförbättring är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Idéburen stadsförbättring kan innebära att förslag kommer fram från nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener, eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser.

Under år 2014 implementerades i staden riktlinjer för hur nämnder och bolag ska förhålla sig till sådana förslag från stockholmarna. Det avsattes även medel centralt för nämnder och bolag att söka för detta ändamål i syfte att uppmuntra stockholmarna att engagera sig mer i sitt närområde. Det är därför beklagligt att detta förhållningssätt verkar ha försvunnit i och med vänstermajoritetens budget. Centerpartiet tycker att det är bra att människor ges större inflytande över sig själva och sin närmiljö och kommer därför fortsatt att verka för att uppmuntra idéburen stadsförbättring. Varje stadsdelsnämnd ska därför anställa en projektledare som ska ansvara för att administrera stadsodlingsprojekt och projekt inom ramen för idéburen stadsförbättring.

Stadsdelsnämnderna ska under 2015:

- Höja ambitionen för drift och underhåll av stadsmiljön.
- Anställa en projektledare med ansvar för stadsmiljöprojekt
- Aktivt arbeta enligt stadens riktlinjer för idéburen stadsförbättring.

Ekonomiskt bistånd

Stadsdelsnämnderna ansvarar för myndighetsutövning gentemot enskilda medborgare som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Dessutom ansvarar stadsdelsnämnderna för insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande.

Stadsdelsnämnderna måste ha stort fokus på att minska biståndsberoendet och bistå i arbetet med att gå från bidrag till egen försörjning. Jobbtorg Stockholm samordnar stadens insatser för att stödja fler arbetslösa bidragstagare till egen försörjning. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Centerpartiet stödjer förslaget om att SL-kort ska ingå i normen för ekonomiskt bistånd då förmågan att resa i staden är grunden för möjligheten att skaffa sig ett arbete och göra aktiva val inom valfriheten avseende exempelvis barnens förskola eller skola.

Arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnderna ansvarar för insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande samt för offentligt skyddat arbete och viss arbetsträningsverksamhet.

Stockholm ska minska arbetslösheten och behovet av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Stadsdelsnämnderna ska vara aktiva i detta arbete. Arbetet ska fokusera på att hitta vägar in på arbetsmarknaden istället för diverse temporära åtgärdsprogram som inte leder till varaktigt arbete utan bara håller arbetslöshetsstatistiken nere.

Invandring berikar Stockholm. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig till Stockholm. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till arbete och delaktighet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. **Stadsdelsnämnderna** ska verka för en mångfald av utövare och alternativ inom stadsdelarnas välfärdstjänster.
14. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämndens övergripande uppdrag är att stötta människor till arbete och att sammanföra stadens resurser med inriktning mot arbetsmarknad. Nämnden ansvarar för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser, samordning och uppföljning av arbetsmarknadsfrågor, integrations- och flyktingfrågor, nationella minoriteter, vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare (sfi) samt samordningen av information om stadens tillgängliga sommarjobb för ungdomar. Vidare ansvarar nämnden för att anordna regiongemensam samhällsorientering för nyanlända. Därutöver har nämnden hand om det kommunala uppföljningsansvaret för 16-19 åringar för de delar som inte ligger under utbildningsnämndens ansvarsområde och för den samordning som krävs med andra nämnder. Nämnden har samordningsansvaret för stadens insatser gällande flyktingmottagning. I ansvaret ingår samordningen av stadsdelsnämndernas återsökning av statsbidrag för vissa flyktingar.

Jobbtorg Stockholm samordnar stadens insatser för att stödja fler arbetslösa i behov av ekonomiskt bistånd till egen försörjning. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan. På jobbtorgen ska det finnas god tillgång till information och stöd för den som vill starta eget företag.

Stockholm ska minska arbetslösheten och vara pådrivande för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden ska vara aktiva i detta arbete. Arbetet ska fokusera på att hitta vägar in på arbetsmarknaden istället för diverse temporära åtgärdsprogram, såsom 90-dagarsgarantin, som inte leder till varaktigt arbete utan bara syftar till att artificiellt hålla arbetslöshetsstatistiken nere.

Kommunstyrelsen ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden göra en genomlysning av de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls för att utvärdera vilken effekt de har.

Att människor ska få bosätta sig i Stockholm är en självklarhet för Centerpartiet, oavsett om det handlar om att fly undan konflikter och förtryck eller att söka lycka, familj och arbete. Vår vision om öppna gränser ligger fast och röster som försvarar fri rörlighet och människors rätt att söka vilka jobb de vill, och anställa vilka människor de vill, är viktigare nu än någonsin. Samtidigt måste vi bli bättre på att ta tillvara den kompetens som kommer hit med nyanlända. De viktigaste åtgärderna är desamma för nyanlända som för unga, nämligen sänkta trösklar och flexibla ingångslöner. Det är även viktigt att arbeta med värderingsfrågor för att bekämpa diskriminering och rasism. Yrkesorienterad SFI (SFX) har framgångsrikt testats i staden, men finns bara för högre utbildning. Detta bör utvecklas även för hantverkare och andra praktiska yrken. Även en variant för entreprenörer bör prövas med fokus på hur man startar och driver företag. SFI-undervisningen ska även innefatta kunskap om det svenska samhället.

Nyanländas introduktion till språket och det svenska samhället förenklas betydligt om civilsamhället tar ett större ansvar. Arbetsmarknadsnämnden ska därför starta och projektleda en fadderverksamhet där frivilliga stockholmare matchas med nyanlända. Hänsyn bör tas till ålder, intressen, utbildning, familjesituation osv. Vid de första träffarna bör det finnas tillgång till tolk och avstämningar bör ske mellan samordnaren

och de deltagande. I övrigt sköts kontakterna av de deltagande. För att fadderverksamheten ska lyckas krävs utåtriktade informationsinsatser för att samla frivilliga.

Arbetsmarknadsnämnden ska under 2015:

- Överge tankarna på den ineffektiva 90-dagarsgarantin.
- Genomföra en genomlysning av stadens arbetsmarknadsinsatser
- Inför en variant av SFX för praktiska yrken och entreprenörer.
- Starta och projektleda en fadderverksamhet för nyanlända
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. **Arbetsmarknadsnämnden** ska starta och projektleda en fadderverksamhet för nyanlända.
16. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden har verksamhetsansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åvilar staden i fråga om avfallshantering. I detta ligger att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall.

Avfallsnämnden ska upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall.

Omfattningen av nämndens uppgifter är därmed reglerad i lag och författning, utförandet av den faktiska avfallsverksamheten åligger Stockholms stadshus AB:s dotterbolag Stockholm Vatten Avfall AB.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden ansvarar för markförvaltning och markexploatering inom stadens gräns och för den mark staden äger utanför stadens gräns som ska avyttras eller exploateras. Nämnden ansvarar även för frågor om förvärv, överlåtelse eller upplåtelse av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter. Exploateringsnämnden ska genomföra gällande detaljplaner för gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser på stadens mark och på annan mark som nämnden förvaltar. Nämnden ska även samverka i arbetet med att utveckla planeringen för stadens framtida bostadsförsörjning tillsammans med berörda nämnder och kommunstyrelsen. Nämnden ansvarar vidare för myndighetsutövning för hamnfrågor.

160 000 nya bostäder

Exploateringsnämnden har en vital roll när vi planerar den kraftigt växande staden på ett sätt som möjliggör expansion samtidigt som vi lägger grunden för en hållbar stad. I syfte att nå denna målsättning tillsätts under kommunstyrelsen en projektledare – en bostadsgeneral - vars syfte är att förvaltningsövergripande samordna arbetet och identifiera och undanröja flaskhalsar och problem som riskerar att försena eller fördröja bostadsprojekt. Bostadsgeneralen ska också utgöra kontaktyta gentemot byggherrar i deras kommunikation med staden kring dylika problem. Tillsammans med bostadsgeneralen och stadsbyggnadsnämnden ska exploateringsnämnden planera för en långsiktig bostadsförsörjning med 160 000 nya bostäder fram till 2030. Ett tätt och lösningsfokuserat samarbete med bostadsgeneralen är en grundförutsättning för att kunna nå det höga bostadsmålet.

Genom att bland annat bygga högre så använder vi stadens mark mer effektivt och sparar parker- och grönområden. Då blir det även möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än idag. Det är viktigt att exploateringsnämnden strävar efter och verkar för att Stockholm fortsätta att utvecklas som en hållbar stad med integrerade lösningar för vatten, avlopp, energi och transporter.

Hög och tät stad

För att förena ett värnande av grönområden i staden samtidigt som takten ökar i byggandet, är det viktigt att hitta nya sätt att förtäta på lämpliga platser. För att minska buller, förbättra luftkvaliteten och få fler bostäder i strategiska lägen ska ett systematiskt arbete med att överdäcka järnvägsspår och större trafikleder startas upp. Exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden konkretisera visionerna för överdäckning av spårområdet norr om centralstationen och börja planera för anläggandet av Klarastaden, samt presentera konkreta planer för en överdäckning av Nynäsvägen söder om Gullmarsplan.

Vidare ska nämnden se över möjligheterna att bygga flytande bostadsområden. Stockholms unika läge vid Mälaren och Saltsjön ger oss stora möjligheter att bygga flytande boenden. Inställningen att stadens vattenspeglar endast har visuella värden tillhör det

förflutna och vi ska framgent uppmuntra ett användande av vattenspeglarna, även för boende.

Exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden tillse att staden i avtal och detaljplaner för nya bostadsområden sätter av ytor för så kallade bokaler, där det är tillåtet att både bo och vara verksam företagare. Det kan till exempel handla om en frisersalong eller mindre butik i anslutning till en lägenhet. I planerandet av nya områden i staden är det en självklarhet att nämnden ska upplåta mark i erforderlig grad för förskolor och skolor.

Slussen

Arbetet med nya Slussen ska skyndsamt återupptas. Det är av vital betydelse för Stockholm att detta projekt nu slutligen förpassas från långbänk till genomförande. Inom nämndens investeringsbudget ska, inom projektet Slussens beslutade budget, inrymmas en provisorisk kapacitetsstark lösning för cyklister, gångtrafikanter och kollektivtrafik och bilister mellan Stadsgården och Skeppsbron. Exploateringsnämnden ska även, tillsammans med kulturnämnden och trafiknämnden, tillgodose att tomma ytor vid Slussen tillgängliggörs för tillfälliga kulturella evenemang under ombyggnationen utifrån kommunstyrelsens riktlinjer för idéburen stadsutveckling. Slussen kan därigenom vara en intressant, föränderlig och unik resurs för stockholmarna under projektets genomförande.

Samfinansiering

För att säkerställa att nödvändiga infrastrukturinvesteringar håller jämna steg med den höga befolkningstillväxten, samtidigt som staden värnar sina begränsade finansiella resurser, ska exploateringsnämnden, tillsammans med stadsledningskontoret och trafiknämnden, ta fram en samfinansieringsstrategi. En samfinansieringsstrategi ska utforma riktlinjer för hur staden, genom systematiska förhandlingar med privata fastighetsägare, kan internalisera en del av den markvärdesökning som sker inom det privata fastighetsbeståndet till följd av offentliga infrastrukturinvesteringar.

Planera för ökat cyklande

För att skapa en mer heltäckande redovisning över stadens investeringar i cykelvägar ska exploateringsnämnden följa upp och redovisa anläggandet av cykelvägar i exploateringsområden. Vid nybyggnation ska det tidigt planeras för ett ökat cyklande och behovet av cykelparkeringar ska beaktas. Exploateringsnämnden ska i samverkan med Stockholms Stads Parkerings AB, trafiknämnden i Stockholms läns landsting och berörda grannkommuner verka för fler infarts- och utfartsparkeringar.

Miljöprofilsområden

Miljöprofilsområden som Hammarby sjöstad och Norra Djurgårdsstaden är viktiga skyltfönster där ny miljöteknik kan visa vägen för hållbara lösningar och stadsmiljöer i världsklass. För att behålla och utveckla Stockholms kompetens har exploateringsnämnden, i samarbete med övriga berörda nämnder, fått i uppdrag att ta fram ett antal småskaliga miljöpetsområden bestående av ett antal hus eller kvarter där det är möjligt att prova ny miljöteknik och stadsbyggnadsplanering. Detta för att, i samarbete

med forskare och näringsliv, erbjuda försöksområden som kan driva på utvecklingen och se till att Stockholm behåller sitt försprång som världsledande miljöhuvudstad. Detta arbete ska fortgå.

Stockholm har redan intagit en tätposition i omställningen till den hållbara staden genom miljöprofilsprojekten Hammarby Sjöstad, Norra Djurgårdsstaden och Hållbara Järva. Det är därför naturligt att gå vidare och som första stad i världen miljöklassa cityområdet. Kommunstyrelsen ska leda arbetet som ska ske som ett tillägg till Vision för City. Exploateringsnämnden ska även utveckla det sammanhängande området Slakthusområdet och Söderstaden till ett nytt bilreducerat miljöprofilsområde. Planerna på att etablera ett storskaligt köpcentrum och möbelvaruhus ska skrotas till förmån för en modern lösning med butiker i gatuplan. Eventuell volymhandel ska vara av showroomskaraktär med hemkörningstjänster och utan omfattande lagerhandel. Exploateringsnämnden ska vidare verka för att byggherrar planerar in solceller i exploateringsprojekt på ett tidigt stadium.

Exploateringsnämndens showroom för sammanhållen miljökommunikation ska bibehållas. Utställningen över Stockholms arbete med hållbar stadsbyggnad gör att stadens invånare och besökare kan ta del av stadens tidigare, pågående och kommande miljö-satsningar på en öppen och centralt belägen plats. Det är viktigt för att sprida kunskap och skapa en ökad förståelse för de klimatutmaningar vi står inför. Norra Djurgårdsstaden Innovation ska även intensifiera samarbetet mellan företag, akademi och staden samt aktivt arbeta för att skapa kontakter med nya samarbetspartners.

Markprissättning och energikrav

Exploateringsnämnden ska ta fram en modell för avdrag för nyttigheter från prismodellen om ljus bruttoarea (ljus-BTA). Exempel på nyttigheter är cykelrum av hög kvalitet, attraktiva avfallsutrymmen, gröna tak och umgängesytor på taken. Byggherrar ska även kunna erhålla en bonus för höga exploateringstal i kollektivtrafiknära och centralt belägna områden. Exploateringsnämnden ska implementera stadens grönytefaktor i exploateringsprojekt, i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, i syfte att stärka stadens grönstruktur.

I nyproducerade byggnader, på av staden markanvisad fastighet, ska energianvändningen vara högst 55 kWh/m² men minskad miljöpåverkan kräver också att åtgärder vidtas i det befintliga fastighetsbeståndet. Detta kan med fördel utvecklas i samråd med Energicentrum.

Projektet att restaurera sjön Magelungen behöver ett omtag mot bakgrund av att forskningen inte är entydig över vilka åtgärder som är lämpligast när det gäller att säkra Magelungens framtid som sjö. Forskning ska knytas till projektet och olika alternativ utredas, däribland muddring och möjligheten att tillföra färskvatten via Fagerstaviken. Arbetet leds av exploateringsnämnden i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB.

Från markansvisning till byggnation

Hela Stockholm ska vara attraktivt. En mångfald av boende och boendeformer ska etableras i staden. Exploateringsnämndens markanvisningar ska vägledas av målsättningen om en god funktionsblandning, gärna med kommersiella lokaler i bottenplan och en mångfald av upplåtelseformer i hela staden, hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder och småhus. Samtidigt som vi gör det lättare att bygga behöver vi ställa hårdare krav på att de aktörer som fått en markanvisning också sätter igång och bygger. Med den akuta bostadsbrist som råder i Stockholm idag är det ohållbart att tilldelade markanvisningar inte utnyttjas. Därför ska exploateringsnämnden tydligt deklarera att staden drar tillbaka markanvisningar som inte utnyttjas inom två år.

I syfte att främja en attraktiv och varierad stadsbild ska exploateringsnämnden, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, markanvisa och planlägga ett större, sammanhängande område för att skapa en unik stadsdel med nydanande arkitektur i världsklass.

Nämnden ska skapa goda förutsättningar för utveckling av högre utbildning och forskning samt för att öka antalet arbetsplatser i nya utvecklingsområden i ytterstaden. För att säkerställa en långsiktigt hållbar tillgång på bostäder för studenter ska exploateringsnämnden ta fram en särskild studentbostadsplan. Exploateringsnämnden ska även i nära samarbete med berörda nämnder och bolag utreda lämpliga platser för tillfälliga studentbostäder.

Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, implementera så kallade Gröna parkeringstal. Gröna parkeringstal innebär att staden ger en byggherre reducerad parkeringsnorm om byggherren väljer att tillhandahålla positiva mobilitetstjänster. Exempel på positiva mobilitetstjänster är cykelparkeringar av väldigt hög kvalitet, bilpoolsparkering och medlemskap i en bilpool, elbilsparkering, lastcykelparkering och intelligenta lastrum för hemleveranser.

Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden, premiera bilpoolsinfrastruktur vid nya exploateringar. En ökad bilpoolsanvändning bland stadens medborgare garanterar en förbättrad framkomlighet och en minskad miljöpåverkan. Bilpoolsinfrastruktur, som ett komplement till kollektivtrafik, cykling och gång, ska därför vara lättillgänglig i hela staden.

Exploateringsnämnden ska medverka till etableringen av gröna infartsparkeringar i stadens utkanter.

Exploateringsnämnden ska under 2015:

- Konkretisera visionen och verka för en överdäckning av spårområdet i Västra City och planer för anläggandet av Klarastaden.
- Ta fram konkreta planer för en överdäckning av Nynäsvägen söder om Gullmarsplan.
- Utreda möjligheten att bygga flytande bostadsområden.
- Införa så kallade ”bokaler” i nya exploateringsavtal.
- Återuppta arbetet med nya Slussen.
- Tillgängliggöra tomma ytor under ombyggnationen av Slussen för tillfälliga kulturella evenemang.

- Ta fram en samfinansieringsstrategi.
- Upprätthålla stadens ambitiösa krav på energiförbrukning i de exploateringsavtal som träffas med byggherrar vid marköverlåtelse.
- Fortsätta arbetet med småskaliga miljöspetsområden.
- Bistå arbetet med att miljöklassa City.
- Utveckla Slakthusområdet och Söderstaden till ett nytt bilreducerat miljöprofilsområde.
- Återinföra stadens showroom för sammanhållen miljökommunikation på Kulturhuset.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. **Exploateringsnämnden** ska konkretisera visionen och verka för en överdäckning av spårområdet i Västra City och planer för anläggandet av Klarastaden.
19. **Exploateringsnämnden** ska ta fram konkreta planer för en överdäckning av Nynäsvägen söder om Gullmarsplan.
20. **Exploateringsnämnden** ska återuppta ombyggnationen av Nya Slussen.
21. **Exploateringsnämnden** ska tillgängliggöra tomma ytor under ombyggnationen av Slussen för tillfälliga kulturella evenemang.
22. **Exploateringsnämnden** ska upprätthålla stadens ambitiösa krav på energiförbrukning i de exploateringsavtal som träffas med byggherrar vid marköverlåtelse.
23. **Exploateringsnämnden** ska utveckla Slakthusområdet och Söderstaden till ett nytt bilreducerat miljöprofilsområde.
24. **Exploateringsnämnden** ska återinföra stadens showroom för sammanhållen miljökommunikation på Kulturhuset.
25. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden ansvarar som stadens fastighetsförvaltande resurs för lokaler som inte naturligt passar in i stadens fastighetsförvaltande bolag samt naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns. Staden ska äga och utveckla byggnader som långsiktigt behövs för stadens olika verksamheter och andra byggnader bör säljas. Nämnden ska tillhandahålla och utveckla lokaler för stadens verksamheter och externa hyresgäster. Nämnden ska aktivt delta i stadsutvecklingen inom sitt ansvars- och sakområde. Uppdraget omfattar förvaltningsbyggnader, kommersiella fastigheter, kulturfastigheter, mobila paviljonger, vissa naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns, slakthusområdet, torg och saluhallar samt idrottsanläggningar. Fastighetsnämnden har det samlade huvudansvaret att utveckla stadens tre saluhallstorg: Östermalmstorg, Hötorget och Medborgarplatsen. Nämnden ska också stödja handeln med och tillförseln av mat- och färskvaror till Stockholm. Ärenden om tvångsförvaltning hantearas av fastighetsnämnden och administreras av AB Svenska Bostäder. Staden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning och en öppen inställning till fastighetsförsäljning. En mer aktiv förvaltning av den samlade fastighetsportföljen innebär både försäljning och förvärv av fastigheter. Syftet är att uppnå en mer effektiv förvaltning.

Fastighetsnämnden ska fortsätta inventera sin egen mark för att möjliggöra placering av temporära studentbostäder.

Stockholms stad har behov av ändamålsenliga förvaltningsbyggnader för sin verksamhet. Nämnden ska vara en aktiv fastighetsförvaltare och verka för att god kvalitet upprätthålls i de lokaler, byggnader och anläggningar som staden behöver. Fastighetsnämnden ska tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter och externa hyresgäster. De fastigheter som staden bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov. Fastighetsnämnden ska delta i stadsutvecklingen i de delar fastighetsnämnden har rådighet.

Fastigheterna ska vara energieffektiva och leverera en sund inomhusmiljö samt vara fria från miljö- och hälsostörande ämnen. Nämnden har ett viktigt uppdrag i att kontinuerligt minska energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar i enlighet med stadens miljöprogram. Detta arbete ska ske i samverkan med Energicentrum.

Fastighetsnämnden ska som god hyresvärd leda arbetet med att säkerställa att stadens nämnder har moderna, yt- och energieffektiva lokaler. Kommunstyrelsen utgör stadens professionella lokalstrategiska funktion.

Fastighetsnämnden har det samlade huvudansvaret för utvecklingen av stadens torgliv på de tre saluhallstorgen; Östermalmstorg, Hötorget och Medborgarplatsen. Där ska fastighetsnämnden, i samverkan med berörda nämnder och aktörer, skapa attraktivare mötesplatser och förnya formerna för upplåtelse.

Matpark på Brunkebergs torg

Fastighetsnämnden äger fastigheter kring Brunkebergstorg och spelar därför en viktig roll i arbetet med att utveckla torget till en levande plats i city. Brunkebergstorg ska tillgängliggöras för stockholmarna genom att möjliggöra för uteserveringar och kulturaktiviteter att fylla delar av torget. 2014-års projekt på Brunkebergstorg, Matparken Elefanten, visar på potentialen för så kallad ”temporary placemaking”. Brunkebergstorg ska även 2015 bli en levande plats i city med uteserveringar, kulturaktiviteter och ett food truck-kluster. Genom att fylla torget med liv så bidrar det som varit en av Stockholms mest outnyttjade ytor till en blomstrande del av det nya stadsutvecklingsområdet City.

Ekosystemtjänster på stadens fastigheter

Nämnden ska bedriva ett aktivt arbete med ekosystemtjänster på stadens fastigheter. Gröna tak och urbana odlingar är en resurs som både kan bidra till en bättre miljö i staden och medge ytterligare energibesparingar. Fastighetsnämnden ska därför intensifiera sitt påbörjade arbete med att anlägga gröna tak och väggar, biodlingar och annan urban odling, där så är möjligt, på befintliga fastigheter samt vid större ny- och ombyggnationer.

Förnybar energiproduktion på stadens fastigheter

Teknikutvecklingen har gjort småskalig och förnybar energiproduktion lönsam. Genom denna utveckling håller gränssnittet mellan producent och konsument på att suddas ut. Kommunstyrelsen utredde därför under 2013 hur staden kan arbeta med förnybar energiproduktion i sina egna fastigheter, vilket ledde fram till en rapport och ett principdokument med riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige under våren 2014. I beslutet uppdrogs även berörda nämnder och Stockholms Stadshus AB att inventera sina fastigheter för att ta fram en investeringsplan för detta. Inventeringen skulle presenteras för kommunstyrelsen i samband med tertiärrapport 2. Mot bakgrund av detta avsätts för nämndernas fastigheter investeringsmedel för investeringar i förnybar energiproduktion som fastighetsnämnden administrerar. Arbetet med att uppföra sådana anläggningar för förnybar energiproduktion ska påbörjas under året.

Miljöklassning och miljöcertifiering av stadens fastigheter

För att säkerställa att stadens byggnader är miljömässigt hållbara ska fastighetsnämnden intensifiera sitt arbete med att miljöklassa och miljöcertifiera sitt bestånd. Detta ska ske i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Fastighetsnämnden ska under 2015:

- Identifiera lämpliga platser inom sina fastigheter för placering av temporära studentlägenheter.
- Skapa en permanent lösning för Brunkebergstorg med plats för matpark, kulturscener etc.
- Miljöklassa och miljöcertifiera det egna beståndet.
- Arbeta med ekosystemtjänster på stadens fastigheter.
- Investera i förnybar energiproduktion på stadens fastigheter.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. **Fastighetsnämnden** ska skapa en permanent lösning för Brunkebergstorg med plats för matpark, kulturscener etc.
27. **Fastighetsnämnden** ska arbeta med ekosystemtjänster på stadens fastigheter.
28. **Fastighetsnämnden** ska investera i förnybar energiproduktion på stadens fastigheter.
29. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

Kultur- och idrottsnämnden

Centerpartiet föreslår en sammanslagning av kulturnämnden med idrottsnämnden. Det innebär att förvaltningarna slås ihop och resurser sparas.

Kultur- och idrottsnämnden ansvarar för huvuddelen av stadens kultur- och idrottsverksamhet. Detta omfattar ansvar för stadens bidragsgivning och stöd till kulturell verksamhet, idrottsföreningar och andra sammanslutningar. Nämnden ska vara den primära samtalspartnern för alla kultur- och idrottsföreningar och ansvarar för bland annat stadsmuseet, stadsbiblioteken, Stockholm konst (konstkansliet), konstnärlig utsmyckning av allmänna platser, kulturskolverksamhet och medborgarskapsceremonin. Nämnden utgör även stadens kompetens i arkeologiska och bygghistoriska frågor. Nämnden har hand om upplåtelse av skolidrottshallar och gymnastiksalar under den tid lokalerna inte används för skoländamål. Nämnden har därtill hand om ärenden som rör taxor och subventioner för upplåtelse av anläggningar för idrottsverksamhet. Därutöver ansvarar nämnden för fiskevård inom stadens vatten samt för båtplatser och friluftsverksamhet. Nämnden är stadens arkivmyndighet och ansvarar för Stockholms stadsarkiv. Stadsarkivet är systemägare för stadens gemensamma e-arkiv.

Stockholms rika föreningsliv utgör grunden för en stor del av stadens idrottsverksamhet. Där erbjuds medlemmar en gemenskap och meningsfull fritid, vilket är av särskilt stor betydelse för barn och ungdomar. Det är viktigt att staden och den ideella sektorn samverkar. Kultur- och idrottsnämnden ska tillhandahålla goda förutsättningar för föreningsverksamheten. Barn och ungas idrottande och motionerande är prioriterat. Nämndens resurser ska fördelas så att förutsättningarna för att utöva idrott är jämlika mellan flickors och pojkars, kvinnors och mäns idrottsutövande. Idrottsföreningar som får stöd av staden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbing, och kränkande behandling och kriminell verksamhet. Nämnden ska arbeta aktivt för att utveckla utbudet av idrotts- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Tillgången till tränings- och tävlingstider vid stadens anläggningar ska ständigt optimeras och antalet timmar som utnyttjas i stadens anläggningar ska öka. Samarbetet med utbildningsnämnden om samutnyttjande av gymnastiksalarna ska formaliseras så att tillgängliga lokaler utnyttjas fullt.

Upprustning av idrottsanläggningar

Kultur- och idrottsnämnden ska renodla och utveckla sin beställarroll gentemot fastighetsnämnden och tillsammans med fastighetsnämnden säkerställa aktualiteten i den femåriga underhållsplanen för stadens idrottsanläggningar.

Nämnden ska fokusera på att inventera behovet av reinvesteringar och rusta upp befintliga anläggningar framför tillskapandet av nya anläggningar. För att långsiktigt hålla kostnaderna nere ska kultur- och idrottsnämnden och fastighetsnämnden fortsätta samarbetet kring enklare hallar.

Kultur- och idrottsnämnden ska ägna särskild uppmärksamhet åt hur samarbetet med näringslivet och idrottsföreningarna kan bidra till fler anläggningar.

Friluftsliv- och båtliv

Kultur- och idrottsnämnden är stadens kontaktyta gentemot båtklubbar och fritidsfiske. Nämnden ska tillvarata och underlätta stockholmarnas intressen av ett rörligt friluftsliv- och båtliv. I detta uppdrag ligger exempelvis att samarbeta med närliggande kommuner för att skapa lämpliga lösningar för det rörliga friluftslivet till lands och sjöss. Nämnden ska tillsammans med båtklubbarna minska problemet med miljögifter som kommer från bottenfärger och rengöring av båtar genom att uppföra spolplattor.

Energieffektiva anläggningar

Det är angeläget för både miljön och stadens långsiktiga ekonomi att energianvändningen minskar. Kultur- och idrottsnämnden ska, tillsammans med fastighetsnämnden och energicentrum, genomföra energieffektiviserande åtgärder i stadens idrottsanläggningar. I samband med upprustning och renovering av stadens anläggningar ska det samtidigt investeras i energieffektiviseringsåtgärder. Målet är att sänka energiförbrukningen, minska miljöpåverkan och förhindra kapitalförstöring. Nämnden ska arbeta för att långsiktigt sänka energianvändningen och i allt högre grad använda klimatneutrala energikällor.

Fler externa aktörer

Det är viktigt att involvera föreningarna och låta dem ta ett bredare ansvar inom ramen för Lagen om offentlig upphandling. Kultur- och idrottsnämnden ska fortsätta arbetet med att överlåta driften av idrottsanläggningar till andra genom upphandling. Vid upphandling i konkurrens bör idrottsföreningar uppmuntras att lämna anbud.

Tre nya citybad

Kultur- och idrottsnämnden ska under 2015 investera i och uppföra tre nya flytande citybad. Dessa ska vara lokaliserade i Hjorthagen, Riddarholmen och Hammarby Sjö. Citybaden ska innehålla bryggformationer, hoppturn, hygienfaciliteter och serveringsmöjligheter.

Släpp in sponsorerna

I Stockholms stad finns det ungefär 450 idrottsanläggningar som kultur- och idrottsnämnden ansvarar för. Det handlar om ishallar, simhallar, bollplaner och idrottsplatser. Idrottsanläggningarna utnyttjas av allt ifrån motionsidrottare till elitidrottare. Inte sällan är anläggningarna exponerade i tidningar, radio och TV då olika typer av elitidrott utövas där.

Att Stockholms idrottsanläggningar exponeras gentemot allmänheten är något staden borde ta till vara på ett bättre sätt. Många miljoner skattekronor går att spara när vi i framtiden bygger och rustar upp våra idrottsanläggningar. Detta genom att vara tillåtande och aktivt arbeta med sponsring.

Ett område som staden aktivt borde arbeta med är så kallad anläggningsponsring. Telekomföretaget Ericssons avtal med Stockholm Globe Arena samt telekomföreta-

gets Tele2:s avtal med Stockholmsarenan om namnsponsring är två goda exempel på hur staden kan agera med arenor och anläggningar i stadens ägo.

När nya stora projekt planeras så bör staden aktivt arbeta för att hitta lämpliga sponsorer. I arbetet med val av sponsorer bör föreningar med koppling till den aktuella anläggningen involveras, dessa besitter ofta en särskild kompetens som är värdefull för att hitta ”rätt” sponsor. Det finns många kommuner i Sverige som staden kan ta lärdom av, kommuner som arbetar systematiskt med sponsring och därigenom når framgång. På så sätt kan många skattekronor sparas.

Frigör kulturen från politiska pekpinnar

Kultur skapas av människor själva och ska i så stor utsträckning som möjligt stå fri från politiskt inflytande. Samtidigt blir staden mer attraktiv och stadsmiljön mer levande med nyskapande och tankeväckande kultur. Centerpartiet tror att den urbana livskvaliteten skapas i skärningspunkten mellan människors möten, kreativa intryck, kultur och marknad. Alltför länge har en ideologisk vänstersyn fått prägla Sveriges och Stockholms kulturpolitik och rest en barriär mellan kultur och kommers som skadat båda. Centerpartiet vill riva denna gräns. För oss är staden en basar där högt och lågt, stort och smått möts och bryts mot varandra. På senare tid har nya fenomen som crowd funding visat att det kommersiella intresset för spetskultur är fortsatt stort. Vi anser därför att det är dags för politiken att ta ett steg tillbaka och minska sin påverkan på kulturutbudet. Detta kan ske på flera sätt, bland annat genom att öka valfriheten genom att införa kulturcheckar, att privatisera och tillåta mecenatsarbeten för biblioteken, att förenkla regelverket för föreningar att genomföra kulturevenemang i staden, att visa större tolerans för gatukonst och alternativ kultur samt att låta stockholmarna själva få inflytande över den konstnärliga utsmyckningen i staden.

Mer valfrihet med kulturcheckar

Vi är övertygade om att det går att öka människors valfrihet i vilket kulturutbud som de vill ta del av samtidigt som vi med gemensamma resurser säkrar barns och ungas möjligheter till kulturupplevelser. Inom område efter område så ser vi hur mycket enklare det blir när utövaren kan ha en direkt relation till sin kund eller i det här fallet publik. För att barn- och ungdomskulturen ska stämma bättre med de behov som varje ung har så ska kultur- och idrottsnämnden utreda ett system där alla under 19 år får kulturcheckar som är inlösningsbara för kulturaktiviteter. Det är en rättvisaspekt att alla som vill kan få del av det skattefinansierade kulturstödet. Informationen på kulturchecken gör det också transparent vad som är offentlig finansierad kultur. Genom kulturchecken får många individer ett större urval, ett incitament att delta i kulturlivet, och vi tydliggör samtidigt hur mycket som subventioneras via offentliga medel. Genom kulturchecken gynnas mångfald och demokrati och kanske också tillkomst av försörjning för fler entreprenörer. På detta sätt går mer av de offentliga medlen till just barn och unga istället för att hamna på mellanhänder. Alla barns och ungdomars intressen är lika viktiga och egna initiativ ska uppmuntras. Därför ska staden ha ett rätt-

vist system för prioriteringar av tidstilldelningar i lokaler och andra fördelningsfrågor. Detta är inte minst viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv.

En ny bibliotekspolitik

Biblioteken ska vara viktiga mötespunkter och kulturcentrum i staden. Även om skillnaderna är stora mellan biblioteken är nytänkandet i allmänhet för dåligt och miljöerna inte tillräckligt spännande och inspirerande. Centerpartiet vill skaka liv i biblioteken genom att överlåta driften till personalgrupper eller till privata företag. Vi vill se större variation och engagemang i att utveckla biblioteksmiljön och göra den attraktiv för fler. Vi vill se bättre öppettider, fler kulturevenemang, bättre kaféer och öppnare gränssnitt till stadens offentliga och kommersiella miljöer. Vi ser även gärna mecenatsamarbeten där ett företag exempelvis kan gå in och finansiera en viss avdelning mot att få varumärket uppmärksammat i det sammanhanget. Möjligheten att kombinera en kostnadsfri och skattefinansierad biblioteksverksamhet med till exempel kaféverksamhet kan också innebära möjlighet att öppna fler ”mikrobibliotek”, exempelvis i anslutning till tunnelbanan.

Gatukonst berikar stadsmiljön

Stockholms stad måste visa större tolerans för gatukonst och alternativ kultur. Till viss del har detta skett genom de nya riktlinjerna för idéburen stadsförbättring, där staden ska välkomna initiativ från medborgare, organisationer och företag som vill berika stadsmiljön. Den nuvarande klotterpolicyn ska göras om till en renodlad skadegörelsepolicy, där fastighetsägarna själva får större inflytande över sina fasader. Lagliga väggar ska få uppföras på olika lämpliga platser i staden, gärna i samarbete med privata näringslivet eller civilsamhällets organisationer. Centerpartiets inställning är att kultur ska komma underifrån och därför ska regelverket för föreningar förenklas när det gäller att genomföra kulturevenemang i staden.

Konst på stockholmarnas villkor

Centerpartiet tror på människors förmåga att själva avgöra vilken typ av konst de vill ta del av och till vad deras pengar ska gå. Idag tvingas byggbolagen avsätta 1 % av sin budget för nybyggnation till konstnärlig utsmyckning. I många projekt innebär det stora summor och alltför ofta leder det till underliga bedömningar av vad som kan godtas som konst. Vi vill se över hur denna modell kan förändras för att motverka orimliga och kostnadsdrivande konsekvenser och vi vill att delar av pengarna istället ska avsättas till en medborgarfond där stockholmarna kan söka pengar till sina egna initiativ. På så vis får invånarna ökade möjligheter att påverka sitt närområde och förverkliga sina idéer. Initiativen behöver inte nödvändigtvis vara kopplade till konst utan syftet ska vara att förbättra närområdet och stadsmiljön på det sätt som de boende föredrar.

Temporära kulturevenemang vid slussen

Kultur- och idrottsnämnden ska, tillsammans med exploateringsnämnden och trafiknämnden, tillgodose att tomma ytor vid Slussen tillgängliggörs för tillfälliga kulturella evenemang under ombyggnationen utifrån kommunstyrelsen riktlinjer för idéburen

stadsutveckling. Slussen kan därigenom vara en intressant, föränderlig och unik resurs för stockholmarna under projektets genomförande.

Open Streets

Under 2013 och 2014 genomförde Stockholm ”open streets” där Götgatan stängdes av för trafik i syfte att skapa en levande mötesplats. Detta var ett mycket uppskattat evenemang bland stockholmarna och lockade många besökare och en rad olika aktiviteter. Det är därför beklagligt att vänstermajoriteten nu väljer att avveckla denna succé. Centerpartiet vill att denna stadsmiljöförbättrande gatufest ska bli ett permanent återkommande inslag varje sommar och att antalet gator som omvandlas till mötesplatser och torg ska utökas till flera stadsdelar och flera stora och centralt belägna gator. Kultur- och idrottsnämnden och trafiknämnden ska inrätta en permanent projektgrupp som tillsammans med föreningsliv och näringsliv genomför ”open streets” på ett flertal stora och centralt belägna gator under sommarmånadernas alla helger och fylla dem med kommers, kultur och aktiviteter. Evenemanget ska inte beläggas med några avgifter från stadens sida.

Kultur- och idrottsnämnden ska under 2015:

- Fortsätta att samverka med båtklubbarna för att sänka utsläppen av miljögifter.
- Fortsätta sitt energieffektiviseringsarbete i samråd med energicentrum
- Verkar för fler externa aktörer genom överlåtelse av drift av stadens idrottsanläggningar.
- Uppföra tre nya flytande citybad.
- Utarbeta en sponsringsstrategi i syfte att få in fler sponsorer på stadens idrottsanläggningar.
- Öka valfriheten genom att utreda ett system med kulturcheckar för alla under 19 år.
- Konkurrensutsätt biblioteken genom att överlåta drift till personalgrupper och företag.
- Uppmuntra mecenatsarbeten på biblioteken.
- Gör om klotterpolicyn till en skadegörelsepolicy.
- Inrätta ett flertal ”lagliga väggar” runt om i staden.
- Förenkla regelverket för föreningar att genomföra kulturevenemang i staden.
- Utreda hur den enprocentare av byggbolagens budget som idag avsätts till konstnärlig utsmyckning kan tas ut på ett mer ändamålsenligt sätt och avsättas i en medborgarfond.
- Tillgängliggöra tomma ytor under ombyggnationen av Slussen tillgängliggörs för tillfälliga kulturella evenemang.
- Projektleda Open Streets 2015
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Genomföra en sammanslagning av **Idrottsnämnden** och **Kulturnämnden**.

31. **Kultur- och idrottsnämnden** ska utarbeta en sponsringsstrategi i syfte att få in fler sponsorer på stadens idrottsanläggningar.
32. **Kultur- och idrottsnämnden** ska genomföra Open Streets även under 2015.
33. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Kultur- och idrottsnämnden** godkänns.

Kulturnämnden

Centerpartiet föreslår en sammanslagning av kulturnämnden med idrottsnämnden. Det innebär att förvaltningarna slås ihop och resurser sparas. Se Kultur- och idrottsnämnden.

Kulturnämnden ska under 2015:

- Genomföra en sammanslagning med Idrottsnämnden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Kulturnämnden** godkänns.

Kulturnämnden: Stadsarkivet

Centerpartiet föreslår en sammanslagning av kulturnämnden med idrottsnämnden. Det innebär att förvaltningarna slås ihop och resurser sparas. Se Kultur- och idrottsnämnden.

Kulturnämnden: Stadsarkivet ska under 2015:

- Genomföra en sammanslagning med Idrottsnämnden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Kulturnämnden: Stadsarkivet** godkänns.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden ansvarar för förvaltningen av stadens egna och åt staden upplåtna begravningsplatser samt för frågor som rör begravningsverksamheten enligt begravningslagen. Verksamheten är finansierad via begravningsavgiften.

Nämnden ska erbjuda de besökande rofyllda, vackra och miljömässigt hållbara begravningsplatser. För att möta en mångfald av stockholmare ska nya gravskick, exempelvis gravsättning av aska med hjälp av vatten, utredas och införas på fler av stadens begravningsplatser. Särskilda satsningar på underhåll av murar på Skogskyrkogården och några av stadens medeltida kyrkogårdar samt återplanteringar av träd ska göras under året. Verksamheten ska fortsätta att miljöanpassas med avseende på utsläpp, drift och återvinning.

Vi noterar att vänstermajoriteten utöver övriga skattehöjningar även höjer begravningsavgiften med 15 procent utan att motivera detta särskilt. Vi finner inte att ytterligare skattepålaga på stockholmarna är motiverad utan väljer att behålla begravningsavgiften på tidigare nivå.

Kyrkogårdsnämnden ska under 2015:

- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Begravningsavgiften bibehålls oförändrad på 2014års nivå.
37. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för det övergripande miljö- och hälsoskyddet i staden. Nämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken, livsmedels-, skydds-, smittskydds- och tobakslagstiftningen. Tillsynen omfattar bland annat miljöfarlig verksamhet, livsmedelshantering, inomhusmiljö och offentliga lokaler. Nämnden är även prövningsmyndighet för vissa av de verksamheter som omfattas av nämnda lagstiftningar. Till uppgifterna hör också miljö- och luftövervakning, bullerbekämpning samt planering och samordning inom miljöskydds- och naturvårdsområdet.

Nämnden ska också stödja stadens bolag och nämnder i deras miljöarbete. Inom tillsynsarbetet är det viktigt att arbeta förebyggande genom god information till stadens verksamhetsutövare. Nämnden ska även informera om miljö- och hälsofrågor till stadens invånare och företag.

Stockholm ska inte bara ta sitt ansvar för en god miljö utan också vara ett nationellt och internationellt föredöme på miljöområdet. Nämndens verksamhet ska inriktas på att skydda stadens invånare och miljö. Nämnden ska underlätta bostadsbyggande och inrikta sig mot att stödja övriga nämnder i arbetet med att bygga en tät, hållbar stad.

Internationellt föredöme

Staden har under den senaste mandatperioden, under Centerpartiet och alliansens styre, växlat upp miljöarbetet. 2010 blev Stockholm Europas första gröna huvudstad. 2013 blev stadens arbete med grön tillväxt prisat av OECD i en rapport om Stockholm. 2014 blev staden utnämnd till Årets klimatstad av WWF:s internationella expertjury. Mot denna bakgrund har Stockholm och den nya vänstermajoriteten mycket att leva upp till.

Nämnden ska vara aktiv i arbetet med EU-projekt som driver arbetet inom området hållbara städer framåt. Nämnden ska också bistå med sin kompetens i utvecklingen av stadens miljöstadsdelar. Den ska också bidra till kommunstyrelsens internationella verksamhet.

En hållbar stad

Nämnden har ett särskilt ansvar i det växande Stockholm och det är att med sin kompetens aktivt bidra till att staden byggs hållbart. Städer är det främsta redskapet för att möta klimathotet. Det vilar ett mycket stort ansvar på oss som styr städer att se till att byggnader, transporter och systemlösningar utformas på ett sådant sätt att de radikalt minskar klimatbelastningen.

Enligt Centerpartiet ska Stockholm vara bäst i världen på detta område. Redan idag ligger vi mycket bra till med vårt arbete med miljöstadsdelar, hårda krav på energieffektivitet i nybyggnation, omställning av energin i fjärrvärmens, biogassatsningar, trängselskatten, cykelsatsningar, väl utbyggd kollektivtrafik och en rad olika projekt inom området hållbara transporter.

Staden måste byggas tätt så att vi kan spara parker och bygga nya. Genom en tät stad, som även tillåts byggas på höjden, minskar också behovet av bilresor radikalt. Därför ska miljö- och hälsoskyddsnämnden se positivt på höga byggnader och verka för ut-

formningar av hus och infrastruktur så att den täta, höga staden blir möjlig i Stockholm utifrån bland annat buller- och luftkvalitetssynpunkt.

Centerpartiet menar att staden ska påbörja arbetet med en ny översiktsplan under 2015. Denna översiktsplan ska på ett tydligare sätt ta ställning för hög bebyggelse och den täta staden. I detta arbete ska nämnden bistå stadsbyggnadsnämnden med sin expertkompetens.

Nämndens miljöbilsprojekt ska fortsätta sitt arbete med att hjälpa stadens övriga förvaltningar och styrelser att kontinuerligt ställa om fordonsparken. Staden ska sträva efter att vid varje given tidpunkt uppfylla rådande miljöbilsdefinition. Där så är möjligt ska endast elfordon användas. Miljöbilsprojektet ska även se över stadens arbetsmaskiner och bistå i trafiknämndens arbete med utbyggnad av laddinfrastruktur och omställning av transportsektorn genom logistikcentra.

Klimatfrågan – kärnverksamhet för staden

Klimatfrågan ska vara en kärnverksamhet för Stockholms stad. Att förebygga klimatförändringarna genom en ansvarsfull politik är en fråga för hela staden. Så även att anpassa staden för de ofrånkomliga effekterna av ett förändrat klimat. Mycket tyder på att kommunerna kommer att få bära en stor del av ansvaret för klimatanpassningen i Sverige. Centerpartiet och alliansen drev igenom ett beslut i kommunfullmäktige att staden ska upprätta en klimatanpassningsplan. Detta mot bakgrund av att staden kommer att utsättas för bland annat översvämningar och värmeböljor allt oftare under decennierna som följer. En viktig del i klimatanpassningen är att anpassa dagvattensystemet för mer intensiva regn. En annan viktig del i anpassningen är att aktivt använda sig av ekosystemtjänster och grönska som skydd mot extremt väder, regnvatteninfiltration mm.

Mot bakgrund av de stora utmaningarna med klimatiförebyggande åtgärder och klimatanpassning och faktumet att dessa är av stadsövergripande karaktär ska kommunstyrelsen fördes med ett klimatutskott och en klimatavdelning ska inrättas under Stadsledningskontoret. Här ska den stadsövergripande klimatpolitiken samordnas och strategiska dokument tas fram i nära samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Informationsprojektet Klimatsmarta stockholmare fyller en mycket viktig funktion när det gäller att ge stadens invånare underlag för att själva göra klimatsmarta val i vardagen.

Förnybar energi

Centerpartiet tog under alliansstyret förra mandatperioden initiativ till en stor satsning på biogas genom insamlande av matavfall från hushållen. Målet är att 50 procent av matavfallet ska samlas in till 2018 och 70 procent till 2020. I detta arbete ska nämnden vara behjälplig genom sin expertkompetens inom biogasområdet. Nämnden ska även fortsättningsvis ha en biogassamordnare och hålla en tät kontakt med biogasmarknadens aktörer. Det ligger även i stadens intresse att statsmakernas villkor för biogas är goda.

Majoriteten har aviserat att man vill stänga av Fortum Värme:s kolpanna KVV6 senast till 2020. Någon plan för hur detta ska gå till har emellertid inte presenterats. Om en realistisk och ekonomiskt ansvarsfull plan för detta redovisas kommer Centerpartiet naturligtvis att ställa sig positivt till detta. Alliansens inriktning har varit att göra KVV6 överflödigt genom anläggandet av nya bioeldade pannan KVV8 som väntas stå klar under tredje kvartalet 2015 men för att helt och hållet få bort KVV6 ur systemet innan 2027 (det tidigare målåret för avveckling) krävs helt nya åtgärder som vi inte fått se redovisade ännu. Vidare krävs att ägaren till Fortum accepterar detta på företagsekonomiska grunder. Även här saknar vänstermajoriteten trovärdiga politiska förslag i nuläget. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för Fortum Värme:s anläggningar och som sådan ska man vara behjälplig att bidra med sin kompetens för utfasning av resterande mängd fossil energi i stadens fjärrvärmenät.

Energicentrum är en servicefunktion inom miljö- och hälsoskyddsnämnden som fyller en viktig roll i att sänka stadens kostnader och CO₂-utsläpp. Åtgärder som stadens fastighetsägare tillsammans med Energicentrum planerar att genomföra till 2019 syftar till att sänka energianvändningen med tio procent.

Energicentrum ska utvecklas för att effektivt samordna och påskynda energieffektivisering och klimatåtgärder, och ha tät interaktion med den centrala klimatavdelning som ska inrättas under stadsledningskontoret och det klimatutskott som enligt Centerpartiets förslag ska inrättas under kommunstyrelsen. Energikrav vid byggprojekt ska följas upp och skärpas. Energicentrums tjänster ska erbjudas stadens nämnder och styrelser och det utåtriktade arbetet gentemot till exempel bostadsrättsföreningar och företag ska öka. Nämnden ska kartlägga lämpliga platser för produktion av förnybar el i staden, utreda vilka energieffektiviseringar som ger störst effekt och följa utvecklingen av nya sätt att producera förnybar energi.

Fossilfritt 2040

Färdplanen mot ett fossilfritt Stockholm 2050, som antogs av kommunfullmäktige 2013, ska revideras mot slutmålet 2040. För detta arbete får nämnden ett extra anslag.

Om målåret 2040 ska uppnås blir det extra viktigt att staden får rätten att gå före på en rad områden som idag regleras av statsmakterna. Det gäller bland annat rätten att ställa hårdare energikrav (s.k. särkrav) i nybyggda fastigheter och rätten att reglera koldioxidutsläppen från trafiken i staden. Vidare förutsätter målåret 2040 en snabbare utveckling av ny teknik inom både flyget och sjöfarten än vad experterna medger idag. Sannolikt behöver staden investera tungt i solenergi i kombination med att statsmakterna fullt ut inför nettodebitering så att fastighetsägare på ett lätt sätt kan producera energi och tillföra överskott till elnätet.

Centerpartiet bedömer att ett fossilfritt Stockholm till 2040 blir svårt att uppnå på grund av faktorer som staden inte fullt rår över men vi är beredda att ge det en chans och jobba för det. En viktig faktor är hur vänstermajoriteten tänker definiera fossilfritt och stadens systemgränser samt huruvida kommunal klimatkompensation kommer att medges eller ej.

Sedan tidigare har staden, på Centerpartiets och alliansens initiativ tagit fram en strategi för hur stadens egen organisation ska bli fossiloberoende till 2030.

Nytt miljöprogram

Stadens främsta styrdokument på miljöområdet är miljöprogrammet. Under 2015 pågår arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram. För detta ändamål får nämnden ett extra anslag.

I det nya miljöprogrammet ska målen i Färdplan 2040 inarbetas. Även stadens kemikalieplan ska inarbetas. Likaså konsekvenserna av stadens nya ambitiösa cykelpolitik som Centerpartiet drivit fram.

En stor utmaning i det nya miljöprogrammet blir att hantera energikraven i nybyggnationen, där riksdagen genom ny lagstiftning förbjudit kommuner att ställa så kallade särkrav. Kommunfullmäktige ska härmed ge ett tydligt uppdrag till stadens förvaltningar och jurister att hitta sätt att upprätthålla stadens ambitiösa krav på miljöområdet i de exploateringsavtal som träffas med byggherrar även framgent. I detta arbete ska miljö- och hälsoskyddsnämnden vid behov vara delaktig.

Miljöprogrammet kommer att innehålla delar där staden inte har egen rådighet, därför är samverkan med externa aktörer av största vikt. Tidigare har miljöprogrammet förankrats hos stadens näringsliv genom samarbetet inom Klimatpakten. Ansvaret för Klimatpakten ska därför återföras från Stockholm Business Region till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ett giftfritt Stockholm

Under förra mandatperioden tog Centerpartiet och alliansen initiativ till ett mycket ambitiöst arbete med att fasa ut giftiga kemikalier ur stadens verksamhet. Resultatet blev en kemikalieplan och den nya funktionen Kemikaliecentrum hos Miljöförvaltningen. Kemikaliecentrum ska nu fokusera på att leda arbetet med att inventera förekomsten av gifter i stadens verksamheter och fasa ut dessa i enlighet med kemikalieplanen. Planen har ett barnperspektiv och därför är dessa verksamheter särskilt prioriterade. I uppgifterna ingår även att sprida kunskap till stockholmarna och att samverka med näringslivet.

Luft och vatten

Under Centerpartiets och alliansens tidigare styre pekades luftkvalitetsfrågan ut som särskilt prioriterad. Detta arbete har lett till en situation där staden bedöms klara partikelnormen för luft på Hornsgatan. Mer behöver dock göras för att säkra luftkvaliteten i staden på lång sikt. Nämnden ska aktivt använda sin roll som tillsynsmyndighet och kompetensen på SLB-analys för att påverka situationen. Inom staden är det främst trafiknämnden som har rådighet över situationen och därför ska miljö- och hälsoskyddsnämnden utöver sin myndighetsroll bistå trafiknämnden med kompetens på området. Även regeringen och EU har från tid till annan visat sig vara i behov av stadens expertkompetens på området. Staden ska i detta sammanhang driva på statsmakterna så att en dubbdäcksavgift kan införas i staden så fort som möjligt, då dubbdäcken är den odiskutabelt största källan till PM10-partiklar.

Staden har även problem med kväveoxider. Nämnden har samma åtaganden när det gäller att minska halterna av kväveoxider.

Närheten till vatten medför ett mervärde för boende i befintlig och kommande vatten-nära bebyggelse. EU:s vattendirektiv har stor betydelse för stadens vattenvårdsarbete. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll för stadens vattenprogram och arbetar enligt stadens handlingsplan för att nå målet om att samtliga vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status senast år 2021. Nämnden ansvarar även för det samordnade arbetet enligt strategin för rening av Ballstaån.

Projektet att restaurera sjön Magelungen behöver ett omtag mot bakgrund av att forskningen inte är entydig över vilka åtgärder som är lämpligast när det gäller att säkra Magelungens framtid som sjö. Forskning ska knytas till projektet och olika alternativ utredas, däribland muddring och möjligheten att tillföra färskvatten via Fagerstaviken. Arbetet leds av exploateringsnämnden i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Staden ska växla upp sitt deltagande i regionala vattensamarbeten då många vattendrag är regionala eller mellankommunala angelägenheter. Medel för de åtgärder som är planerade i närtid för arbetet med att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten genom handlingsplanen för god vattenstatus finns avsatta i Central Medelsreserv.

Tillsynsverksamheten

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet ska vara kostnadseffektiv och präglas av transparens. Tillsynen ska kombinera omsorgen om stockholmarna och miljön med en insikt om företagandets villkor. Därför ska nämnden löpande arbeta med regelförenkling. Nämnden ska noga följa NKI (Nöjd kundindex) för verksamheten. Nämndens tillsynsfunktioner besitter vidare en mycket stor kompetens. Därför ska resultat och rapporter i möjligaste mån delges allmänheten via e-tjänster och appar.

Självkostnadsprincipen för tillsynen är viktig och nämnden ska därför bevaka att denna princip tillämpas i nationell lagstiftning och EU-lagstiftning. Samma sak gäller rätten att bedriva tillsyn på kommunal nivå. Den kompetens som miljö- och hälsoskyddsnämnden besitter och som kommer stockholmarna till del är beroende av att dessa uppgifter ligger på den lokala nivån.

Utvecklingen av tillsynens taxor för 2016 ska så långt det är möjligt följa prisutvecklingen och självkostnadstäckningen ska hållas hög. Taxorna för 2015 är redan fastställda av kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska under 2015:

- Bistå stadsbyggnadsnämnden i framtagandet av en ny översiktsplan.
- Bistå trafiknämnden i arbetet med att bygga ut laddinfrastrukturen.
- Utveckla och förädla energicentrums tjänster
- Återta ansvaret för Klimatpakten från Stockholm Business Region.
- Genom Kemikaliecentrum leda stadens arbete med att inventera och fasta utgifter i stadens verksamheter.

(C):67

- Bistå exploateringsnämnden i arbetet med att finna en restaureringslösning för sjön Magelungen.
- Arbeta för att öka självkostnadsgraden inom nämndens tillsynsverksamhet.
- Delta i arbetet med att miljöklassa City
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Miljö- och hälsoskydds-nämnden** godkänns.

Serviceämnden

Serviceämndens kärnverksamhet är administrativa tjänster. På uppdrag av andra nämnder ska serviceämnden ansvara för stadens ekonomi- och löneadministration med vissa tilläggstjänster, kontaktcenter, gemensam växel, koncernupphandling, administration av EU-projekt, kontrakts- och hyresadministration, rekryteringsstöd samt administration av sommarkoloniverksamhet m.m. Inom ramen för sitt uppdrag ska nämnden arbeta med att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta ska leda till sänkta kostnader för stadens övriga nämnder till förmån för kärnverksamheterna. Serviceämnden ska även erbjuda upphandlingstjänster, statistiska uppgifter från lönesystemet för uppföljning samt tjänster inom pensions- och försäkringsområdet. Dessa kan beställas från andra nämnder och bolag mot ersättning. Nämnden kan på eget initiativ erbjuda nämnder och bolag fler administrativa tjänster, mot ersättning. Underprissättning får inte förekomma.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med serviceämnden regelbundet följa upp och utvärdera effektivitet och ekonomi för de tjänster som är överförda till serviceämnden. Uppföljningen ska omfatta servicenivåer, kundnöjdhet, uppföljning av indikatorer, processeffektivitet och kostnadsminskningar. Äldre direkt ska särredovisas inom nämnden.

Serviceämndens verksamhet är intäktsfinansierad. En prislista tas fram över tillhandahållna tjänster i samråd med kommunstyrelsen. Serviceämnden tecknar därefter avtal med respektive nämnd. Ersättningen för verksamheten får inte överstiga serviceämndens självkostnad för den beställda verksamheten. Stadens totala kostnader för de uppgifter serviceämnden övertagit ska minska. Det är även viktigt att prissättningen inte avviker markant från marknaden i övrigt och att det råder lika villkor mellan nämnden och dess enskilda konkurrenter. Nämnden ska löpande kommunicera de aktuella serviceavtalen till nämnder och bolag för att det ska vara tydligt vad de kan förvänta sig.

Kontaktcenter Stockholm ska aktivt utveckla och presentera de olika tjänster som erbjuds.

Personer med funktionsnedsättning ska på ett enkelt sätt kunna kommunicera med Stockholms stad. Det är viktigt att kontaktcenter har kunskap och kompetens kring de tekniska hjälpmedel som används av personer med funktionsnedsättning.

Nämnden genomför stadens centralupphandlingar på uppdrag av kommunstyrelsen. Medel för detta reserveras under kommunstyrelsen. Omfattningen av detta uppdrag ska preciseras i avtal mellan kommunstyrelsen och serviceämnden. Resurser ska avsättas från kommunstyrelsen för att förvaltningen ska kunna bidra till att stärka kompetensen i upphandling hos nämnder och bolag.

Ekonomiskt och etiskt ansvar för skattepengarna

Stadens upphandlingar genomförs med målsättningen att värna skattebetalarnas pengar och förhindra korrupktion. Offentliga upphandlingar kan också vara ett kraftfullt redskap för att förbättra både miljön och sociala missförhållanden.

Staden är en stor marknadsaktör och ska agera som en ansvarsfull sådan. Under förra mandatperioden tog alliansen initiativ till en ny upphandlingspolicy med förstärkta krav på miljömässiga och sociala krav.

Centerpartiet anser att dessa krav successivt ska skärpas i stadens upphandling. Vi ska markera mot leverantörer som inte bryr sig om miljön och vi ska inte göra stora affärer med företag som agerar på ett etiskt oacceptabelt sätt mot människor. Därför vill vi ge Servicenämnden i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen utarbeta en skärpt policy för grön och social upphandling, där exempelvis kraven utifrån stadens miljöprogram och kemikalieplan tydligt inarbetas.

För att säkerställa att staden håller hög kvalitet i alla upphandlingar kan så kallade kvalitetsupphandlingar med fördel användas där så är lämpligt.

Det är också av stor vikt att små och medelstora företag så långt det är möjligt inte utestängs från kommunala upphandlingar genom krav på omsättning eller liknande.

Etisk matupphandling

Staden ska höja ambitionen avsevärt i frågan om upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden. Den mat som staden handlar upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Särskilda aktiviteter under 2015:

- Administrera och delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecykklar.
- Utarbeta en skärpt policy för grön och social upphandling.
- Ställa samma krav avseende djurhållning och miljö på den mat som staden upphandlar som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. **Servicenämnden** ska utarbeta en skärpt policy för grön och social upphandling.
40. **Servicenämnden** ska säkerställa att samma krav avseende djurhållning och miljö på den mat som staden upphandlar som ställs på svenska livsmedelsproducenter.
41. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Servicenämnden** godkänns.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande omsorg om fysiskt och psykiskt funktionshindrade, socialtjänstens barn- och ungdomsverksamhet, missbrukarfrågor, ekonomiskt bistånd, hemlöshetsfrågor och samverkan med frivilligorganisationer på det sociala området. Nämnden ansvarar även för kommunövergripande frågor rörande drog- och brottsförebyggande arbete, tillståndsrådgivning vid utskänkning av alkohol och övriga uppgifter enligt alkohollagen och alkoholförordningen samt dödsboutredningar. Stadens forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område (FoU) ligger också inom nämndens ansvarsområde. Socialnämnden ansvarar för socialt arbete som exempelvis familjerådgivning, hemlöshet, jourverksamhet, skyddade boenden och uppsökande arbete. Socialnämnden ansvarar för branschråd med utförare inom funktionshinderområdet.

Socialnämnden har en samordnande och övergripande roll och ska bidra till utveckling av socialtjänsten i staden och medverka till att invånarna får likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var de bor i staden. Nämnden utarbetar riktlinjer för socialtjänsten i staden och ska även följa upp stadens samlade socialtjänstverksamhet. Socialnämnden ansvarar även för uppföljning av Stiftelsen Hotellhems hotellhemsverksamhet.

Nämnden säljer tjänster, bland annat institutionsvård för barn, ungdomar och vuxna missbrukare till stadsdelsnämnderna. Nämnden ansvarar för ett antal specialistfunktioner som familjerådgivning och rådgivning till missbrukare samt handlägger frågor om tillsyn och tillstånd för alkoholservice i stadens restauranger. Inom nämndens ansvarsområde finns också funktionshinderombudsmannen, bedömningskansliet för omsorg om personer med funktionsnedsättning och förmedlingsgruppen. Nämnden ansvarar för att tillhandahålla avlösarservice på beställning av andra nämnder. Nämnden samverkar med ett stort antal frivilligorganisationer inom det sociala området och ansvarar för bidragen till dessa. De ideella föreningarna utgör ett viktigt komplement till stadens arbete. Deras arbete är viktigt för att minska utanförskapet i samhället. Nämnden har kommunövergripande ansvar för verksamhetsutveckling inom området budget- och skuldrådgivning.

Nämnden ansvarar för boende och integrerande åtgärder för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Socialnämnden ska från och med 2015 ansvara för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn från det att de ankommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till kommun.

För upphandling av privata alternativ inom omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning ska lagen om valfrihetssystem, LOV, tillämpas. Socialnämnden har, genom sitt kommunövergripande ansvar för omsorg om personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, ansvar för att genomföra dessa upphandlingar samt uppföljningsansvaret för avtal utifrån LOV som rör detta verksamhetsområde.

Ett skyddsnet för alla

Socialpolitiken ska omfatta de mest utsatta människorna i vår stad. Utgångspunkten är att vi ska skapa en stad där människor mår bra, känner sig fria att bestämma över sina egna liv och där så många som möjligt kan klara sig själva. Detta skapar och lösgör resurser för dem som verkligen behöver stöd. Ansvar för våra medmänniskor får inte begränsas till skatteinbetalningen. Vi har alla ett ansvar för våra medmänniskor och här måste alla hjälpa till utifrån sin förmåga.

Centerpartiet tror på det civila samhället. Allting behöver inte ordnas av kommunala tjänstemän. Ett exempel är ungdomsverksamhet. Vi anser att staden bör tillhandahålla samlingslokaler i varje stadsdel. Verksamheten i lokalerna kan i högre utsträckning byggas på föreningar, ideella krafter och ungdomarna själva. Lokaler och platser som kan skapa kreativa miljöer för våra unga är många gånger att föredra framför lokaler som är helt färdigställda från dag ett.

Vi vill att civilsamhället ska återupprättas och rätten till självbestämmande värnas. Centerpartiet har en djup respekt för att trygghet innebär olika saker för olika människor och det är därför viktigt att det finns så stor frihet som möjligt att skapa sig sin egen trygghet, vad den än må vara. Men det finns vissa grundläggande behov som vi alla delar och därför behövs ett skyddsnet för grundtrygghet.

Centerpartiet stödjer förslaget om att SL-kort ska ingå i normen för ekonomiskt bistånd då förmågan att resa i staden är grunden för möjligheten att skaffa sig ett arbete och göra aktiva val inom valfriheten avseende exempelvis barnens förskola eller skola.

Fristaden Stockholm

Centerpartiet har en vision om fri rörlighet. I Stockholm ska alla vara välkomna, oavsett varför de har sökt sig hit. Den som flytt från krig, svält och förtyck ska alltid kunna söka skydd i Sverige. En nyanländ kan i början behöva stöd för att hitta sin väg in i samhället och det är en självklarhet att sådant stöd ska finnas. Ett sätt att angripa fördomar och motsättningar är att skapa personliga möten som leder till ökad förståelse, till exempel genom mentor- eller fadderskapsprogram. Redan idag tar Stockholm ett stort ansvar för att välkomna så många som möjligt hit, men vi anser att det går att göra mer. Vi vill därför se att staden vid behov bland annat tar emot fler ensamkommande flyktingbarn.

Missbruk

Centerpartiet arbetar för att missbruksvården ska kunna erbjuda paketlösningar med jobb och bostad i kombination med behandling, till exempel läkemedelsassisterad behandling för narkomaner. Ingen vård ska villkoras. Kommunernas, landstingens och frivilligsektorns insatser ska samordnas. Volontärarbete bör uppmuntras och stöttas. Det bör finnas sammanhängande rehabiliteringsprogram i flera steg som omfattar behandling, uppföljning, boende, stimulerande sysselsättning och tandvård. Detta är viktigt för att få personer att komma ut ur sitt missbruk, men också för att erbjuda en

väg tillbaka till samhället. Självklart ska detta ske i samförstånd med patienten. Allt stöd ska vara individanpassat. Vi vill inte generalisera människors behov.

Centerpartiet har varit drivande i det sprutbytesprogram som startat i Stockholms läns landsting för att bland annat minska spridningen av blodsmittor bland narkomaner. Sprutbytesverksamheten innebär att narkomanerna får nya sprutor i utbyte mot gamla och använda sprutor. Genom sprututbytesverksamheten finns det också möjlighet till en utökad kontakt mellan missbrukare och myndigheter. Tack vare det kan personer som annars inte skulle ha kommit i kontakt med vården få hjälp att ta sig ur sitt missbruk. Det är en mycket viktig verksamhet som räddar liv.

Hedersrelaterat förtryck

Undersökningar visar att många i Stockholms stad lever under hedersrelaterat förtryck. Det är inte acceptabelt. Det är viktigt att socialtjänsten i Stockholms stad verkligen har kunskaper och verktyg att upptäcka, förebygga och motverka dessa problem. Här är stadens nystartade verksamhet Origo, med många olika kompetenser samlade under ett tak mycket viktig.

Insatser för kvinnofrid och våld i nära relationer

Det aktiva arbetet mot våld i nära relationer går inte att enbart överlåta till ideella organisationer. Det är viktigt att både stad och stat tar sitt ansvar. Ett omfattande arbete har skett på det här området de senaste åren och stora förbättringar har skett, där staden bland annat tagit fram ett program för kvinnofrid. Men arbetet måste fortsätta. Undersökningar visar dock att våld i nära relationer inte bara drabbar kvinnor, utan även i stor utsträckning män. Det är därför viktigt att arbetet utvecklas till att omfatta stöd till alla drabbade och inte enbart kvinnor och barn. Idag finns en fungerande verksamhet med kvinnojourer och vi vill pröva möjligheterna för att inrätta en sådan även för våldsutsatta män. Det är också viktigt att utöka förståelsen för och kunskapen kring dem som blir utsatta för psykiskt våld.

Funktionsnedsättning

Valfrihet för människor med funktionsnedsättning ska utvecklas vidare. Brister i tillgänglighet måste kontinuerligt kartläggas och åtgärdas. Information som publiceras på stadens webbplats måste vara tillgänglig även för personer med funktionsnedsättning. Samverkan mellan kommun och landsting för gruppen psykiskt funktionsnedsatta måste öka.

Staden ska fortsätta den regionala samverkan i syfte att öka tillgängligheten till boenden för yngre personer med demenssjukdom. Arbetet med att kompetensutveckla anställda som arbetar inom området funktionsnedsättning ska fortsätta.

Hemlöshet

Hemlösheten är ett fortsatt stort problem för staden även om den grupp staden har ett formellt ansvar för har minskat de senaste åren. Bland annat har de försök som gjorts med det som kallas Bostad först varit lyckade och vi vill därför se att antalet platser

utöka och permanentas. För att förebygga vräkningar är det viktigt att människor som har missat att betala hyran blir erbjudna ekonomisk rådgivning. För att den som är hemlös ska få ett så bra stöd som möjligt behöver staden arbeta mer med attityd- och bemötandefrågor. Kompetensen ska vara hög hos medarbetarna på stadens härbärgen och för ökad trygghet bör det finnas en uppdelning mellan olika målgrupper.

På senare år har antalet fattiga EU- och tredjelandsmedborgare som befinner sig i Stockholm ökat. Många kommer hit för att söka sig ett arbete medan andra känner sig nödgade att tigga och i vissa fall bo i tältläger. Dagverksamheten Crossroads som bland annat arbetar för att få ut deltagarna i arbete, är mycket viktig. Under vintermånaderna finns även möjlighet att söka sig till projektet Vinternatt för att få någonstans att sova. Tyvärr räcker inte platserna till och vi i Centerpartiet vill därför sträva efter en tak över huvudet-garanti för alla. Situationen är emellertid komplex och ett aktivt arbete på nationell- och EU-nivå är nödvändigt för att lösa situationen.

Socialnämnden ska under 2015:

- Vara beredd på att vid behov ta emot fler ensamkommande flyktingbarn.
- Fördjupa arbetet mot hedersrelaterat förtryck
- Fördjupa insatserna mot våld i nära relationer
- Fortsätta arbetet med att kompetensutveckla anställda inom området funktionsnedsättning.
- Permanenta och utöka Bostad Först
- Utredda förutsättningarna för en tak över huvudet-garanti för alla.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

42. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Socialnämnden** godkänns.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för fysisk planering i staden. Utöver nämndens huvuduppgift att effektivt ta fram planer och bygglov för nya bostäder ingår i detta ansvar övergripande planering för bland annat bostadsförsörjning, arbetsplatser, miljö och infrastruktur. Detta innebär även ansvar för förverkligandet av översiktsplanen. Nämnden har myndighetsansvar för planprocess, bygglov, bygganmälan och namngivning. Nämnden har hand om stadens fristående mättnings- och kartläggningsverksamhet samt inrättande och upphävande av naturreservat, kulturresevat och djur- och växtskyddsområden enligt miljöbalken. Nämnden beslutar om bidrag till bostadsanpassning för personer med funktionsnedsättning. Nämnden ska enligt gällande lagstiftning handlägga ärenden om anmälan från allmänheten om otillgänglig miljö, så kallat enkelt avhjälpna hinder.

Den täta och gröna staden

År 2022 beräknas en miljon människor bo i Stockholms stad. Det innebär att vi måste planera staden på ett sätt som möjliggör expansion samtidigt som vi lägger grunden för miljövänliga livsstilar. Detta gör vi genom att fortsätta efter strategin om den täta miljövänliga staden. Genom att bygga högre så använder vi stadens mark mer effektivt och sparar parker- och grönområden. Då blir det även möjligt att använda kollektivtrafik på ett långt mer effektivt sätt än idag. Stockholm ska fortsätta att utvecklas som en hållbar stad med integrerade lösningar för vatten, avlopp, energi och transporter.

Byggande i goda kollektivtrafiklägen samt lägen där planering av nya kollektivtrafikförbindelser och vägar pågår ska prioriteras. Stadsbyggnadsnämnden ska inta en positiv och underlättande hållning till att förtäta innerstaden genom att bygga bostäder på tak och innergårdar. Genom att ytterligare förtäta innerstaden kan vi skapa många nya bostäder i högt eftertraktade centrala lägen. Goda cykelmöjligheter och adekvata cykelparkeringar ska integreras i varje enskilt planprojekt. Det är viktigt att staden ytterligare fördjupar och intensifierar samarbetet och planeringen med AB Storstockholms Lokaltrafik, Trafikverket och regionens övriga aktörer i dessa frågor.

I syfte att främja en attraktiv och varierad stadsbild ska stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med exploateringsnämnden, markanvisa och planlägga ett större, sammanhängande område för att skapa en unik stadsdel med nydanande arkitektur i världsklass.

Stadsbyggnadsnämnden ska också skapa ett incitamentssystem som uppmuntrar fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att bygga bostäder på tak, tomter och innergårdar. Dagens system där byggande på höjden beläggs med straffavgift ska växlas mot ett system som skapar incitament för högre hus. Även statliga regler som exempelvis riksintressen för bevarad kulturmiljö – som lägger en död hand över Stockholms centrala delar – behöver göras om i grunden.

Ny översiktsplan

Centerpartiet menar att staden ska påbörja arbetet med en ny översiktsplan under 2015. Denna översiktsplan ska på ett tydligare sätt ta ställning för hög bebyggelse och den täta staden. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram i staden, med en mångfald av upplåtelseformer. Utvecklingen med en tätare stad där människor kan leva miljövänligt är särskilt viktigt vid knutpunkter för kollektivtrafiken. Staden ska växa snabbt men hållbart, därför ska bostäder främst byggas i lägen dit man kan gå, cykla eller åka kollektivt.

När Stockholm växer till en miljonstad är det viktigt att säkra platser för rekreation samtidigt som platser för bostadsbyggande pekas ut. Naturområden är också en del av stadens attraktionskraft. Därför ska fler naturreservat inrättas. Centerpartiet har under föregående mandatperiod arbetat hårt för att få till naturreservaten i Älvsjöskogen, Kyrkhamn och Årstaskogen och vill nu gå vidare med en reservatsbildning i Ålstenskogen. Vi vill förena storstadens puls med gröna, rofyllda miljöer. Genom att bygga en tät stad med inslag av höga byggnader och samtidigt bevara och anlägga ny stadsgrönska bygger vi ett Stockholm redo att möta framtiden. Den täta staden ökar trycket på parker, lekplatser och grönområden. Vi vill därför att vi i Stockholm, precis som man i många tätbebyggda städer i världen, börjar utnyttja husens takytor på ett helt annat sätt än idag. På så vis öppnas nya fantastiska utrymmen som berikar staden. Taken passar dessutom utmärkt för ekosystemtjänster såsom biodlingar.

Stockholm har stor utvecklingspotential i sina vidsträckta strandlinjer. Gångvägar längs vattnet är populära inslag i stadsbilden och möjligheten att kunna bada mitt i storstaden är något som många stockholmare värdesätter högt. Genom att anlägga fler citybad, badbryggor och strandbad vill vi skapa nya naturliga samlingsplatser för solbadande stockholmare och turister. Vi vill även göra stadens kajer och vattenrum mer livfulla med exempelvis caféer, konst och marknader.

Stockholms parker, torg och badplatser ger oss mötesplatser som är till för alla och har både estetiska, sociala, kulturella och ekologiska värden. Alla dessa värden bidrar aktivt till människors hälsa och välbefinnande. En storstads uterum kan vara både en plats för vila och en arena för överraskande händelser, arrangemang och festligheter av olika slag. Tillsammans gör detta staden attraktiv, levande och rik på upplevelser. Naturliga mötesplatser i staden är dessutom viktiga för att bryta den negativa segregationen och öka förståelsen för varandras likheter och olikheter. Platser för spontanidrott, interkulturella trädgårdar och odlingslotter är viktiga delar i det här arbetet.

Ökat byggtakt och snabbare processer

För att öka takten i nybyggandet krävs en rad åtgärder. I dagsläget finns det en mängd regler som gör det både dyrt och onödigt tidskrävande att bygga. Det behöver bli lättare att bygga små billiga lägenheter med enklare standard. För att det ska kunna ske behöver bland annat reglerna för tillåtna bullernivåer utanför fastigheterna ändras. Med dagens teknik finns det möjlighet att upprätthålla låga bullernivåer inomhus även när bullernivåerna utanför är höga. Även planprocessen med överklaganden och liknande behöver bli snabbare och enklare. Vi vill därför involvera dem som påverkas

av planerna tidigare i processen. Genom täta dialoger med dem som påverkas kan överklaganden minska och byggtakten öka.

Fokus måste flyttas från att enbart bevara stadens utseende till att utveckla och förbättra staden för de boende och för dem som vill flytta hit.

160 000 nya bostäder, bostadsgeneral och skyskrapeprogram

Fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Ett kraftigt bostadsbyggande är nämndens främsta prioriterade uppgift och planberedskapen ska därför stärkas.

Centerpartiet vill öka takten på bostadsbyggandet kraftigt och har en målsättning om 160 000 nya bostäder till år 2030. I syfte att uppnå denna målsättning tillsätts under kommunstyrelsen en projektledare – en bostadsgeneral - vars syfte är att förvaltningsövergripande samordna arbetet och identifiera och undanröja flaskhalsar och problem som riskerar att försena eller fördyra bostadsprojekt.

Ett tätt och lösningsfokuserat samarbete med bostadsgeneralen är en grundförutsättning för att kunna nå det höga målet.

Stadsbyggnadsnämnden ska också tillsammans med kommunstyrelsen ansvara för att ett skyskrapeprogram tas fram. För att råda bot på den bostadsbrist som finns måste Stockholm förtätas och växa på höjden, detta kräver en genomtänkt strategi. Skyskrapeprogrammet ska peka ut i vilka delar av staden vi ska tillåta och förordna riktigt höga hus. Något som är en förutsättning för att staden ska kunna växa hållbart i sådan omfattning. Genom dessa samfälliga åtgärder och satsningar görs det nya högre bostads-målet realistiskt och genomförbart.

Miljöstadsdelar och mobilitet

Stadsbyggnadsnämnden har en viktig roll i utvecklandet av fler stadsdelar med miljöprofil. Stockholm har redan intagit en tätposition i omställningen till den hållbara staden genom miljöprofilprojekten Hammarby Sjöstad, Norra Djurgårdsstaden och Hållbara Järva. Det är därför naturligt att gå vidare och som första stad i världen miljöklassa cityområdet. Kommunstyrelsen ska leda arbetet som ska ske som ett tillägg till Vision för City. Stadsbyggnadsnämnden ska bistå exploateringsnämnden i utvecklingen av det sammanhängande området Slakthusområdet och Söderstaden till ett nytt miljöprofilområde samt verka för att byggherrar planerar in solceller i exploateringsprojekt på ett tidigt stadium.

För att behålla och utveckla Stockholms kompetens ska stadsbyggnadsnämnden, i samarbete med exploateringsnämnden, ta fram småskaliga miljöpetsområden bestående av ett antal hus eller kvarter där det är möjligt att prova den absolut senaste miljötekniken och stadsbyggnadsplaneringen. Detta för att, i samarbete med forskare och näringsliv, erbjuda testområden som kan driva på utvecklingen och se till att Stockholm behåller sitt försprång som världsledande miljöhuvudstad.

Stadsbyggnadsnämnden ska beakta effekter av ett förändrat klimat i sitt arbete.

Stadsbyggnadsnämnden ska, tillsammans med exploateringsnämnden och trafiknämnden, implementera så kallade Gröna parkeringstal i detaljplanearbetet. Gröna parkeringstal innebär att staden ger en byggherre reducerad parkeringsnorm om byggherren väljer att tillhandahålla positiva mobilitetstjänster. Exempel på positiva mobilitetstjänster är cykelparkeringar av väldigt hög kvalitet, bilpoolsparkering och medlemskap i en bilpool, elbilsparkering, lastcykelparkering och intelligenta lastrum för hemleveranser.

Stadsbyggnadsnämnden ska, tillsammans med exploateringsnämnden och trafiknämnden planera för ett ökat cyklande och behov av cykelparkering. Vidare ska nämnden premiera bilpoolinfrastruktur vid nya exploateringar och inkludera detta i detaljplanearbetet. En ökad bilpoolsanvändning bland stadens medborgare garanterar en förbättrad framkomlighet och en minskad miljöpåverkan. Bilpoolinfrastruktur, som ett komplement till kollektivtrafik, cykling och gång, ska därför vara lättillgänglig i hela staden.

Alltfler stockholmare väljer att leva i bilfria hushåll men är emellanåt beroende av hemleveranser. I både befintliga och nya kvarter ska stadsbyggnadsnämnden, i samarbete med trafiknämnden, utreda och införa så kallade mobilitetsfickor – korttidsparkeringar som reserveras för hemleveranser – i gaturummet.

Parker och idéburen stadsförbättring

Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras. Stadsbyggnadsnämnden ska, i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, implementera stadens grönytefaktor i detaljplaner i syfte att stärka stadens grönstruktur.

Ett typexempel på dålig stadsbyggnadspolitik när stadens parker ses som en outnyttjad markresurs istället för ett rekreativt område med egenvärde i sig är det långt gångna planerna på att skövla stora delar av den populära och viktiga Fredhällsparken på Kungsholmen. Centerpartiet avvisar med bestämdhet den detaljplan som föreslår att en 11-mannaplan med tillhörande omklädningsrum, bilparkeringar etc. uppförs i parken, med djupa ingrepp i parkens omfattning, topografi och trädbestånd som direkt konsekvens. Vi har föreslagit ett flertal lösningar som innebär en lösning för såväl behovet av fotbollsytan som parkmark, men än så länge är vi tyvärr ensamma om att slåss för Fredhällsparkens fortlevnad.

När staden växer med nya invånare är det viktigt att ta tillvara all den kreativitet som skapas i möten mellan människor. Vi vill att goda exempel från andra städer i världen enkelt ska kunna prövas i Stockholm såsom bland annat, på Centerpartiets initiativ, skett med "open street". Fler gator ska kunna stängas av för biltrafik under kortare perioder och lämna plats för till exempel marknader, serveringar och spontankultur. Allt för att skapa en mer inbjudande och livfull stadsmiljö för alla som vistas här. Fyrkantiga system och stelbent byråkrati får inte stå i vägen för bra idéer. Vi vill se en friare stad där människor har goda möjligheter att påverka sin närmiljö och göra sina röster hörda.

Stadsbyggnadsnämnden ska implementera de riktlinjer för idéburen stadsförbättring som kommunstyrelsen har tagit fram genom att aktivt informera stockholmarna om de nya möjligheterna att vara med och påverka stadsrummets utformning. Nämnden ska även ta fram ett Wasted Space-program baserat på riktlinjerna för idéburen stadsförbättring. Målet är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Idéburen stadsförbättring kan innebära att förslag kommer fram från nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener, eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser.

Stadsbyggnadsnämnden ska även ta fram ett program för pocketparker. Dessa miniparker kan vara tillfälliga eller permanenta och anläggas på outnyttjade samt underutnyttjade platser eller på tidigare gatuparkeringar.

Stadsbyggnadsnämnden ska under 2015:

- Skapa ett incitamentssystem som uppmuntrar fastighetsägare att bygga bostäder på tak, tomter och innergårdar.
- Tillsammans med exploateringsnämnden markanvisa och planlägga en unik stadsdel med nydanande arkitektur.
- Påbörja arbetet med en ny översiktsplan för den täta och hållbara staden som byggs även på höjden
- Slutföra arbetet med naturreservaten Älvsjöskogen, Årstaskogen med Årsta holmar och Kyrkhamn.
- Påbörja arbetet med att göra Ålstensskogen till naturreservat
- Ta fram ett skyskrapeprogram.
- Delta i arbetet med att miljöklassa City
- Skrota planerna på att bygga igen Fredhällsparken med en fotbollsplan.
- Fortsätta arbetet med småskaliga miljöpetsområden
- Implementera gröna parkeringstal
- Premiera bilpoolsinfrastruktur
- Införa så kallade ”mobilitetsfickor”
- Implementera riktlinjerna för idéburen stadsförbättring
- Ta fram ett Wasted space-program
- Ta fram ett program för pocket parker
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

43. **Stadsbyggnadsnämnden** ska påbörja arbetet med en ny översiktsplan för den täta och hållbara staden som byggs även på höjden.
44. **Stadsbyggnadsnämnden** ska påbörja arbetet med att göra Ålstensskogen till naturreservat.
45. **Stadsbyggnadsnämnden** ska ta fram ett skyskrapeprogram.
46. **Stadsbyggnadsnämnden** ska skrota planerna på att bygga igen Fredhällsparken med en fotbollsplan.

(C):79

47. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Stadsbyggnadsnämnden** godkänns.

Trafiknämnden

Nämnden ansvarar för strategisk trafikplanering i staden, utveckling av trafiksäkerhet och trafikövervakning. Nämnden ansvarar för gatuskötsel och har investeringsansvar för gator, vägar, vissa torg och parker och ska som huvudman för allmänna platser och som väghållare samordna och utveckla stadsdelsnämndernas tekniska verksamhet. Nämnden ansvarar även för skötseln av stadens samtliga träd på gatumark och för markupplåtelse.

Ansvar för stadens renhållningsverksamhet flyttades den 1 juli 2014 från trafiknämnden till Stockholm Vatten AB. I samband med detta inrättades en avfallsnämnd.

Vänstermajoriten avskaffar stadsmiljön

Centerpartiet har under de senaste åren kontinuerligt prioriterat att höja anslagen till stadsmiljöverksamhet. Det är därför djupt olyckligt att den ny tillträdde vänstermajoriteten torpederar våra satsningar på stadsmiljön genom att minska de totala anslagen med smått ofattbara 90 miljoner kronor – varav hela 73 miljoner kronor på trafiknämndens budget. Med andra ord är det början till en fullskalig nedmontering av stadsmiljön vi ser tecken på.

Centerpartiet har högre ambitioner än så för vår gemensamma stadsmiljö och säger därför nej till dessa djupt skadliga nedskärningar.

Trafikpolitik för en hållbar stad

I en tät stad med en livfull stadsmiljö anpassad för människorna som vistas där är det av största vikt att bilarna tar så liten plats som möjligt. Vi har respekt för att många är beroende av bil, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Kollektivtrafik, cykel och gång måste prioriteras högre, både av miljö- och framkomlighets skäl. För att få en mer attraktiv och trygg stadsmiljö vill vi stänga av fler gator från biltrafik och sänka hastigheten på alla gator i hela innerstaden till 30 km/h.

Bilen kommer att finnas i innerstaden även i framtiden men i mindre omfattning och staden ska sträva efter att de fordon som rör sig i staden ska vara fossilfria. Allt pekar mot att bilägandet kommer att minska och staden ska aktivt understödja denna utveckling genom att skapa incitament för bilpooler och andra bildelningstjänster. Hemkörning av varor ökar också. Detta kan staden understödja genom att tex frigöra lastplatser nära fastigheternas portar för bud och taxi.

Större fokus på cykling och gående

De senaste åren har situationen för cyklister förbättrats avsevärt och många fler insatser är på gång. Att fler börjar cykla är avgörande för trafiksituationen i staden och staden måste därför planeras mer för cykel och mindre för bil. Vi vill skapa ett cykelvänligare Stockholm, där det ska gå snabbt och vara tryggt att ta sig fram med cykel över hela staden utan onödiga stopp och där cyklisterna inte heller ska utgöra en trafikfara för övriga trafikanter. Utbyggnaden av cykelbanor i hela regionen måste intensifieras. Vi vill även skapa bättre möjligheter för cyklister att ta med sin cykel i kollektivtrafiken och bygga fler säkra cykelparkeringar. Underhållet, städningen och snöröjningen på cykelbanorna ska prioriteras och fler pump- och servicestationer byggas.

Dessutom finns det goda möjligheter att bygga ut och utveckla lånecykelsystemet genom att bland annat koppla det till SL-kortet.

Stadens cykelplan ska vara grunden i utbyggnaden av cykelnätet. Cykeljourens uppgifter ska förtydligas och funktionen ska inte användas till andra ändamål. Pendlingsstråken ska vara prioriterade avseende städning, snöröjning och underhåll. Trafiknämnden har från och med årsskiftet ansvar för samtliga delar av pendlingsstråken.

Centerpartiet har drivit fram stora satsningar på cykling i Stockholm genom den så kallade "cykelmiljarden" som investeras i nya cykelbanor och ökad framkomlighet för cyklister. När cykelmiljarden har använts vill Centerpartiet att en ny cykelmiljard avsätts för att ytterligare stärka cyklingen. I trafikplaneringen ska cyklister och gångtrafikanter ges en säkrare plats och prioriteras mer framöver genom exempelvis cykelfartsgator, säkra korsningar och bilkörfält som omvandlas till cykelfält.

Fler gator ska skyltas och målas om i syfte att tillåta cykling mot enkelriktat under ordnade former. På sikt ska detta gälla stadens alla gator.

Under 2015 ska 2500 säkra cykelparkeringar byggas. Cykelgarage i kollektivtrafiknära lägen ska anläggas i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige.

Under 2014 startade projektet Pilotplats Cykel på Götgatan. Projektet innebär bland annat att två bilkörfält omvandlats till cykelbanor med högre kapacitet samtidigt som den gamla cykelbanan ska användas för gångtrafik. Inom projektet finns också ett stort analysarbete och forskning kring trafikantbeteende. Av allt att döma är Pilotplats Cykel en succé och konceptet bör därför omedelbart permanentas och spridas till fler gator. Centerpartiet anser att kommunfullmäktige ska uppdra åt trafikkontoret att föreslå fem strategiska gator utifrån cyklingens behov där detta kan genomföras under året, bland annat på Sveavägen och Folkungagatan.

Cykelfrågan förbises ofta i stadens egna arbete och viktiga cykelstrategiska frågor riskerar att falla mellan stolarna. Mot denna bakgrund beslutade kommunfullmäktige i juni 2014 om en strategi för ökad cykling i Stockholm. Denna strategi ska implementeras omgående och trafiknämnden ska återkomma till kommunfullmäktige med avrapportering om strategin, cykelplanen och investeringstakten i cykelmiljarden årligen.

Cykelfrågorna spänner vidare över flera nämndsområden. Därför ska cykelfunktionen under stadsledningskontoret få karaktären av ett cykeldirektorat av den modell som finns i Köpenhamn.

Gång- och cykelvägar till och kring stadens skolor ska inventeras och ses över i trygghetsskapande syfte. Bilfria zoner runt skolor under vissa tider och andra restriktioner ska kunna föreslås.

Centerpartiet anser att förutsättningarna för gående måste förbättras i staden, därför ska trafiknämnden ta fram en gångtrafikplan under året.

Trafiknämnden ska bidra till stadens medverkan i nätverket Svenska cykelstäder.

Stadens ambition att på sikt kunna jämföra sig med världens främsta cykelstäder ligger fast. Därför ska staden också vara pådrivande gentemot statsmakterna för att förbättra för cykligen i Sverige, t ex när det gäller trafikregler såsom cykling mot rött vid högersväng.

Satsningar på ny kollektivtrafik och infrastrukturprojekt

Tack vare Alliansens arbete, som drevs på av Centerpartiet, blir en utbyggnad av tunnelbanan nu äntligen verklighet. Utöver redan beslutad utbyggnad vill vi fortsätta att bygga ut tunnelbanan genom att knyta ihop den blå linjen till Hjulsta med Barkarby. Dessutom bör den nya linjen till Arenastaden förlängas norrut till Täby och söderut via Hornstull, Liljeholmen och vidare till Söderort. Vi vill även att Spårväg City byggs färdigt till Norra Djurgårdsstaden och att Spårväg Syd byggs med en förlängning från Älvsjö till Hagsätra.

Den döda hand som vänstermajoriteten nu lagt över Stockholms utveckling och tillväxt genom att stoppa infrastrukturprojekten Slussen och Förbifart Stockholm samt genom att avisera snabbavvecklingen av Bromma flygplats – är djupt oansvarig och måste omedelbart lyftas bort.

När Stockholm växer kommer det att krävas stora satsningar på både spår och vägar. När Förbifarten står klar ett par år in på 2020-talet ser biltrafiken helt annorlunda ut än idag. År 2030 ska den enligt nationella mål vara fossilbränslefri. Arbetet med miljöanpassning av Förbifart Stockholm tar inte slut nu. Förbifarten ska också användas för kollektivtrafik när den tas i bruk, exempelvis så kallad Bus Rapid Transit (BRT), som i detta sammanhang skulle innebära att kollektivtrafiken slipper påverkan från övrig trafik och därmed blir snabbare och mer störningsfri. Vi ser gärna att BRT även införs på andra linjer. I innerstaden, och främst på 4:ans linje, kan vissa delar av konceptet vara aktuellt. För att öka kapaciteten ytterligare på befintliga busslinjer vill vi jobba med signalprioritering för busstrafiken, att bussarna får egna körfält, att kantstensparkeringar tas bort och att in- och utpassering ska vara möjlig genom alla dörrpar.

Staden ska även skyndsamt utreda samfinansiering av snabbussar i områden med nybyggda bostäder och nya stadsdelar. Det är oacceptabelt att nya bostäder saknar kollektivtrafikförsörjning. Det är ett incitament till bilägande som staden ska åtgärda genom att ta ett större ansvar för kollektivtrafiken.

Det är hög tid att sluta se på stadens vatten som ett problem att gå runt, över eller under. Stadens vatten har tidigare använts för snabba transporter och haft funktionen att sammanbinda staden. Centerpartiet vill se en offensiv strategi för att utnyttja Stockholms vattenvägar. Effektiva och miljövänliga sjötransporter har stora möjligheter att bli ett väl utnyttjat transportsätt i framtidens Stockholm. Möjligheterna för vattenburen kollektivtrafik ska ses över tidigt i planeringsstadiet när bostäder ska byggas i nya områden.

Miljöbilar och en ny syn på mobilitet

Att fler bilister byter till miljöbil är helt avgörande för synen på bilism och nya vägar i framtiden. Teknikskiftet måste skyndas på genom morötter för dem som är villiga att

byta till miljöbil innan priset på den nya tekniken pressats ned. Förmånliga parkeringsvillkor för miljöbilar och rabatterade trängselavgifter är viktiga delar i detta arbete. Tankställen för biogas och el måste skyndsamt fortsätta byggas ut i Stockholm. Stockholms stad ska bli en förebild för miljövänliga biltransporter, exempelvis genom den omställning av bilparken som nu pågår där elbilar används för kommunens transporter.

Staden ska fortsätta ta ett ansvar för uppförandet av laddmöjligheter för elbilar och laddhybrider. Under mandatperioden ska 1000 laddstolpar uppföras, varav 100 snabb-laddare. Under 2015 ska 250 normalladdarstationer uppföras och 25 snabb-laddare. Detta ska om möjligt göras i samverkan med marknadsaktörer. Trafiknämnden ska bistå i arbetet inom miljöbilsprojektet som ligger under miljö- och hälsoskydds-nämnden.

Försöken med samordnad citylogistik med tystgående ellastbilar ska fortsätta och intensifieras. Trafiknämnden uppdras att ta fram en plan för hur hela innerstadens logistik för varuförsörjning på sikt kan samordnas med marknadens aktörer.

Även om omställningen av fordonsflottan från fossilt till förnybart går snabbt skulle trängseln i staden bli ohållbar om alla som flyttar hit även tog med sig varsin bil. För att frigöra gatumark och öka framkomligheten måste parkeringspolitiken inriktas på att styra om parkeringar från gatumark till parkeringsgarage. Vi vill även ta bort gatuparkering helt på vissa gator för att underlätta trafikflödena, bland annat längs med stombussarnas sträckningar och stora genomfartsgator som Sveavägen och Folkungagatan.

Stockholms stad ska fokusera mer på mobilitetslösningar och mindre på bilägande hos stadens invånare. Förutsättningarna för bilpooler måste förbättras genom att underlätta parkeringen för dessa bilar och genom att stimulera bilpooler i nya bostadsområden. Staden ska aktivt uppvakta regeringen i syfte att få bort bestämmelser som hindrar kommunerna från att inrätta särskilda parkeringsplatser och rabatter för bilpooler och miljöbilar.

Ett sätt att byta ut en del av bilresan mot kollektivtrafikåkande är att bygga fler gröna infartsparkeringar. Staden ska ta initiativ för att tillsammans med grannkommuner och landstinget hitta platser för dessa gröna infartsparkeringar i kollektivtrafknära områden utanför staden. På vissa ställen kan det bli aktuellt med nya särskilda bussar för ändamålet.

En annan viktig del i att motarbeta trängseln och minska utsläppen är att människor uppmuntras att arbeta på distans i större utsträckning. Med nya tekniska lösningar är möjligheterna goda att kunna upprätthålla kontakten med sina kollegor även om man inte fysiskt befinner sig på samma plats. Genom att människor stannar kvar i sitt närområde istället för att resa in till en arbetsplats i centrum minskar belastningen på våra trafiknät och på kollektivtrafiken. Dessutom ökar det möjligheten för människor att hitta flexibla lösningar som passar just deras livspussel.

Trafikens ansvar för luftkvaliteten

Frågan om luftkvaliteten i staden vilar tungt på trafiknämnden. Genom de åtgärder Centerpartiet och alliansen genomförde under förra mandatperioden bedöms normen för PM10 klaras på stadens gator under 2014. Frågan måste lösas även långsiktigt och därför ska staden fortsätta driva på regeringen för införandet av en lokal dubbdäcksavgift. Även kväveoxider utgör ett allvarligt problem i Stockholm. Kväveoxiderna kommer från förbränningsmotorer, främst dieselfordon och särskilt från tunga dieselfordon. Trafiknämnden måste därför överväga genomfartsförbud för viss tung trafik på särskilt utsatta gator.

Staden ska även uppvakta regeringen i syfte att få ökad beslutsmyndighet över miljözonen för tunga fordon. Detta redskap skulle staden kunna använda aktivt för att ställa om de tunga transporterna till miljöfordon, inte minst eldrivna lastbilar.

Stadsmiljöns betydelse för den växande staden

Majoriteten har tyvärr nästan helt och hållet avskaffat stadsmiljöpolitiken. I en växande stad är det extra viktigt att satsa på parker, torg och gatuliv. I annat fall finns risk att staden byggs sönder när den växer fort och då rämnar stödet för stadens bostadsbyggande hos stockholmarna.

Centerpartiet tog initiativ till att avskaffa förbudet mot foodtrucks. Tack vare detta har en helt ny bransch fötts som nu sprider sig från Stockholms stad och ut i hela landet. Det har skapat nya jobb och gynnat matkulturen men framför allt har det gynnat gatulivet i Stockholm och skapat nya attraktiva miljöer. I 40 år misslyckades staden med att skapa folkliv på Brunkebergs torg. Tack vare ett foodtruck-kluster har torget befolkats både lunch och middag under ett halvår. Foodtruck-kulturen ska värnas och den utredning som gjorts på de temporära tillstånden ska leda till en permanentning där den politiska inblandningen minimeras. Även tillstånd för annan ambulerande matförsäljning ska utformas.

Under 2013 och 2014 genomförde Stockholm "open streets" där Götgatan stängdes av för trafik i syfte att skapa en levande mötesplats. Detta var ett mycket uppskattat evenemang bland stockholmarna och lockade många besökare och en rad olika aktiviteter. Det är därför beklagligt att vänstermajoriteten nu väljer att avveckla denna succé. Centerpartiet vill att denna stadsmiljöförbättrande gatufest ska bli ett permanent återkommande inslag varje sommar och att antalet gator som omvandlas till mötesplatser och torg ska utökas till flera stadsdelar och flera stora och centralt belägna gator. Kultur- och idrottsnämnden och trafiknämnden ska inrätta en permanent projektgrupp som tillsammans med föreningsliv och näringsliv genomför "open streets" på ett flertal stora och centralt belägna gator under sommarmånadernas alla helger och fylla dem med kommers, kultur och aktiviteter. Evenemanget ska inte beläggas med några avgifter från stadens sida.

Staden ska satsa stort på stadsodling och andra initiativ som kommer från boende, föreningsliv och näringsliv och som syftar till att lyfta stadsmiljö. Idéernas Stockholm (Tactical urbanism) ska återinföras och intensifieras med hjälp av projektledare som anställs i varje stadsdel. Stadsodling är det tydligaste exemplet på medborgarstyrd stadsmiljöutveckling och därför ska kompetens inom det området finnas. Vägledande för Idéernas Stockholm ska vara ett wasted space-koncept där döda ytor i staden används för stadsodling, marknader, caféer, kulturuttryck mm.

Trafiknämnden ska även, tillsammans med kultur- och idrottsnämnden och exploateringsnämnden, tillgodose att tomma ytor vid Slussen tillgängliggörs för tillfälliga kulturella evenemang under ombyggnationen utifrån kommunstyrelsens riktlinjer för idéburen stadsutveckling. Slussen kan därigenom vara en intressant, föränderlig och unik resurs för stockholmarna under projektets genomförande.

Skrota klotterpolicyn

Stadens klotterpolicy ska göras om i grunden. Paragraf 9 ska avskaffas och övriga delar av policyn som kopplar ihop konstformen graffiti med kriminalitet ska strykas. Fastighetsägare eller nämnder/ styrelser i staden som vill använda sig av graffiti i gaturummet ska kunna göra så om det sker i enlighet med befintlig lagstiftning. Detta gäller även om ett någon vill inrätta en sk "laglig vägg". Skadegörelse på allmän eller privat egendom ska dock aldrig accepteras och därför ska klotterpolicyn göras om till en renodlad skadegörelsepolicy.

Trafiknämnden ska under 2015:

- Sänka hastigheten på alla gator i hela innerstaden till 30 km/h.
- Skapa incitament för bildelningstjänster, exempelvis bilpooler.
- Renodla och utveckla cykeljouren till en insatsstyrka som enbart fokuserar på att säkerställa framkomligheten för cyklister.
- Möjliggöra cykling mot enkelriktat på fler gator.
- Uppföra 2500 säkra cykelparkeringsplatser.
- Verkställa kommunfullmäktiges tidigare beslut om att anlägga flera cykelgarage i kollektivtrafiknära läge.
- Permanenta Pilotplats Cykel och inför fem nya strategiska gator för försöksverksamheten, bland dem Sveavägen och Folkungagatan.
- Implementera cykelstrategin och återrapportera till kommunfullmäktige.
- Bidra till inrättandet av ett cykeldirektorat under stadsledningskontoret.
- Genomföra en inventering av trafiksituationen kring stadens skolor och föreslå åtgärder, exempelvis tidsbegränsade bilfria zoner och andra restriktioner.
- Tillgängliggöra tomma ytor under ombyggnationen av Slussen tillgängliggörs för tillfälliga kulturella evenemang.
- Ta fram en gångtrafikplan.
- Bidra till stadens medverkan i nätverket Svenska cykelstäder.
- Vara pådrivande mot regeringen för mer cykelvänlig politik.
- Verka för en ytterligare utbyggnad av tunnelbanan.
- Verka för införande av BRT-lösningar i staden.
- Utredda samfinansiering och ett större ansvar för staden gällande kollektivtrafik i nybyggda stadsdelar.
- Ta fram en strategi för hur transporter på stadens vatten kan användas mer effektivt.
- Bidra till en fortsatt utbyggnad av tankställen för biogas.
- Uppföra 250 normalladdstationer och 25 snabbaddare för elbilar.
- Ta fram en plan för samordnad citylogistik.

- Ta bort gatuparkeringar på strategiska sträckor, som exempelvis Sveavägen och Folkungagatan, i syfte att öka och trygga framkomligheten.
- Underlätta och öka incitamenten för distansarbete.
- Överväga genomfartsförbud för tung trafik på gator med luftkvalitetsproblem.
- Återupprätta en hög ambition på stadsmiljöområdet – nej till vänstermajoritetens nedskärningar.
- Permanenta Foodtruck-tillstånden.
- Permanenta Foodtruck-klustren.
- Utöka tillstånden till att även omfatta annan ambulerande matförsäljning.
- Återinföra och tillsammans med kultur- och idrottsnämnden genomföra Open Streets.
- Göra om klotterpolicyn till en skadegörelsepolicy.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

48. **Trafiknämnden** ska införa hastighetsbegränsningen 30km/h på alla gator i innerstaden.
49. **Trafiknämnden** ska möjliggöra cykling mot enkelriktat på fler gator.
50. **Trafiknämnden** ska uppföra 2500 säkra cykelparkeringsplatser.
51. **Trafiknämnden** ska permanenta Pilotplats Cykel och införa fem nya strategiska gator för försöksverksamheten.
52. **Trafiknämnden** ska ta fram en gångtrafikplan.
53. **Trafiknämnden** ska verka för införande av BRT-lösningar i staden.
54. **Trafiknämnden** ska utreda samfinansiering och ett större ansvar för staden gällande kollektivtrafik i nybyggda stadsdelar.
55. **Trafiknämnden** ska uppföra 250 normalladdstationer och 25 snabbladdare för elbilar.
56. **Trafiknämnden** ska ta fram en plan för samordnad citylogistik.
57. **Trafiknämnden** ska permanenta Foodtruck-tillstånden.
58. **Trafiknämnden** ska tillsammans med kultur- och idrottsnämnden genomföra Open Streets även under 2015.
59. **Trafiknämnden** ska göra om klotterpolicyn till en skadegörelsepolicy.
60. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Trafiknämnden** godkänns.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden är nämnd för Stockholms stads skolväsende och fristående förskola samt ansvarar för drift av kommunal verksamhet inom fritidshem, grundskola, grund-särskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Nämnden ansvarar för mål, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Utbildningsnämnden erbjuder tjänster inom elevhälsans samtliga professioner samt extern utvärdering av verksamheten till både kommunala och fristående skolor. Vidare ansvarar nämnden för skolslussen och för verksamhetsförlagd utbildning för skola och förskola. Dessutom hanterar nämnden bidrag till utom-stående organisationer som bedriver verksamheter inom skolans område.

Utbildningsnämnden ansvarar för fristående verksamhet utifrån det ansvar kommunen har enligt gällande lagstiftning. För fristående förskolor och pedagogisk omsorg omfattar detta bland annat tillståndsgivning och tillsyn. Utbildningsnämnden ansvarar även för hantering av anmälningar, synpunkter och klagomål gällande fristående förskolor. För fristående skolor regleras stadens möjlighet till insyn i skollagen. Insynsrätten ger staden rätt att hålla sig informerad om hur den fristående verksamheten utvecklas och den kan även bidra till att öka allmänhetens kunskap om verksamheten. Det är av stort intresse för staden att följa kunskapsutvecklingen även för stadens elever som går i fristående skolor. Nämnden ansvarar för branschråd inom förskola och grundskola.

Utbildningsnämnden ansvarar för att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna hantera frågor som är stadsgemensamma för förskolorna. Utbildningsnämnden ansvarar tillsammans med kommunstyrelsen för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och upp-följning av förskoleverksamhet. Nämnden ansvarar också för systemförvaltning av kösystemet inom förskolan. Grundskolor ska kunna bedriva förskoleverksamhet på uppdrag av stadsdelsnämnd.

Centerpartiets utbildningspolitik har sin utgångspunkt i att varje förskolebarn och elev ska ges möjlighet att kunna inhämta den kunskap hen behöver för att nå sina mål. För Centerpartiet är det viktigt att varje elev blir mött där den står, att den som inte har lika lätt att lära får hjälp och stöd att utveckla sina kunskaper, men att även den som har lätt för sig får utmaningar och stöd att utvecklas. Vi har också starkt föräldrafokus i vår syn på skol- och utbildningspolitiken. Föräldrars engagemang i barnets skolgång och i skolans verksamhet ska uppmuntras. Därför är valfriheten, rätten att välja eller välja bort, mycket viktig för Centerpartiet.

Förskolan är våra små stockholmares första möte med pedagogiken. Det är starten på våra barns karriär och en förutsättning för att föräldrarna ska kunna arbeta. Det är viktigt att starten blir god. Välutbildade, engagerade pedagoger är betydelsefulla för verksamheten och bemötandet. Att barnen uppmuntras, utmanas och utvecklas varje dag är viktigt. Samtidigt ställer stadens snabba befolkningsökning stora krav på att fler barn ska få plats. Det är därför viktigt att planeringen hela tiden ligger ett steg före. För att alla barn ska få tillgång till en god utemiljö är det viktigt att innovativa lösningar används såsom exempelvis säkra lekplatser på tak eller i närliggande grönområden. Det

är viktigt att föräldrarna kan känna trygghet i att deras barn kan få plats i förskola och fritidshem när familjen behöver det. Möjlighet till omsorg under obekvämt arbetstid är särskilt viktig för föräldrar med obekväma arbetstider.

Skolans huvuduppgift är att eleverna når kunskapsmålen i så stor utsträckning som möjligt. Genom att erövra kunskap växer människan och hennes perspektiv på sig själv och omvärlden. För att kunna mäta sig med andra ungdomar i övriga världen behövs grundläggande kunskaper som en god läsförståelse. Det är viktigt med kontinuerlig uppföljning av varje elevs utveckling så att snabba åtgärder kan sättas in om eleven halkar efter. För många elever är elevassistenter viktiga för att eleven ska nå kunskapsmålen. Centerpartiet vill se över hur elevassistenternas arbetsituation kan förbättras. Samtidigt som de elever som behöver stöd får det är det viktigt att även den som vill öka takten i sitt lärande får möjlighet till det. Vi ser gärna fler spetsutbildningar i fler ämnen och att staden tar fram en strategi för särbegåvade elever.

Lärarna är elevernas viktigaste resurs. Det ska löna sig att vara en bra lärare. Centerpartiet har tillsammans med den övriga regeringen inrättat karriärtjänster som ger lärare möjligheter att utvecklas, ta ett större ansvar och få en möjlighet till avancemang inom skolans värld. Detta är en satsning som är viktig för framtiden. Att höja statusen på lärarna är en viktig del i att locka fler att söka sig till yrket, vilket är absolut nödvändigt för att säkra kompetensförsörjningen framöver. Lärarnas administrativa uppgifter måste dessutom minskas, så att lärarna kan lägga mer tid på sin undervisning. Ett sätt att göra det kan vara genom att anställa lärarassistenter i skolan. Rektorns roll som pedagogisk ledare måste stärkas.

Det är viktigt att skolan hänger med i den utveckling som det övriga samhället genomgår. Därför ser vi det som självklart att digitalt lärande blir en större del av undervisningen, och att moderna lärverktyg blir en naturlig del av de verktyg lärarna använder i klassrummet. Rätt använd öppnar modern teknik möjligheter för duktiga pedagoger att arbeta på nya sätt och hjälpa fler barn att lära sig mer. Ett exempel på det kan vara omvända klassrum, där undervisningen som tidigare skett på tavlan i klassrummet förflyttas till elevernas hem medan läxorna som gjordes hemma förflyttas till skolan. Även ökad uppföljning av enskilda elevers prestation och fjärrundervisning av andra lärare i landet eller världen blir möjligt. Lärarna ska erbjudas pedagogisk fortbildning kring digitalt lärande och staden bör ta fram en strategi för IKT (informations- och kommunikationsteknologi) i skolan.

En ökad användning av digitala verktyg i skolan möjliggör för alla elever att i större utsträckning arbeta i sin egen individuella takt. Centerpartiet vill att det ska vara kunskaper som räknas, inte tiden i skolan. All undervisning behöver inte ske i klassrummet. Det ska vara möjligt att tillgodogöra sig kunskaper även genom exempelvis distansundervisning och hemundervisning.

En viktig faktor för att ge eleverna goda förutsättningar att nå goda resultat är elevernas psykiska och fysiska hälsa. Det är angeläget att tillgången på skolsköterskor, skolläkare, kuratorer och psykologer är god. Centerpartiet ser gärna en ökad samverkan mellan skolhälsovården, barnavården, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagningen och socialförvaltningen. Vi vill se daglig fysisk aktivitet i

skolan eftersom studier visar att det förbättrar elevernas fysiska och psykiska hälsa samt har positiva effekter på lärandet. Barn och ungdomar ska känna sig trygga i och utanför skolan. Skolan ska vara en arena för barn och ungdomar att utveckla sina sociala kompetenser i en fördomsfri miljö. Mobbning kan aldrig accepteras. Vi vill att staden årligen ska följa upp hur skolorna arbetar mot mobbning och annan kränkande behandling. Vi ser gärna en ökad vuxennärvaro i skolan, inte minst i utsatta områden. Detta kan till exempel ske genom samarbeten med ideella organisationer.

Elever med särskilda behov måste få de utökade insatser som krävs för att varje barn ska kunna skapa sig en god framtid. Centerpartiet anser att Stockholms stad ska ha en mycket generös hållning gentemot elever med särskilda behov oavsett om de väljer att gå i vanliga skolor eller särskilda skolor.

Försvara valfriheten!

Införandet av valfriheten är en av de viktigaste reformerna i skolan. Centerpartiet vill att föräldrarnas och elevernas valfrihet ska öka och att fristående, privata alternativ ska uppmuntras. Knäckfrågan för valfriheten är att det är genomgående hög kvalitet och att så många som möjligt får sitt förstahandsval. Vi skulle gärna se fler fristående skolor. Valfriheten skapar en konkurrens om eleverna som leder till bättre kvalitet, större mångfald och bättre lärare. Samtidigt är det viktigt att det finns bra system för föräldrar och elever att granska och jämföra olika alternativ. Alla ska uppmuntras att aktivt välja.

Enskilt drivna förskolor fyller en mycket viktig roll för barnomsorgen i Stockholm. De fristående alternativen ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. Centerpartiet anser att den idé som förekommit i debatten om ”företagsdagis”, det vill säga förskolor som drivs i regi av förälders arbetsgivare, är värd att testa. Alla bra förslag som kan underlätta stockholmarnas livspussel ska prövas seriöst. Vi skulle gärna se en försöksverksamhet med ”företagsdagis” i Stockholms stad.

Dessvärre har den nya vänstermajoriteten på både regeringsnivå och i staden gjort flera utfall mot valfriheten i välfärden. Etableringsfriheten för företag och rätten att välja skola och förskola för föräldrar och elever är en central del av valfriheten inom offentlig service. Centerpartiet kommer att bevaka utvecklingen på detta område noggrant och bekämpa varje försök från vänstermajoriteten att vrida valfriheten ur stockholmarnas händer.

Låt även kommunala skolor gå med vinst

Alla skolor ska behandlas lika, kommunala skolor som fristående skolor. Därför vill Centerpartiet även tillåta kommunala skolor att gå med vinst och därmed kunna behålla pengarna för att utveckla sin skola. Vinsten kan exempelvis gå till höjda lärarlöner, satsningar på skolmiljön eller andra satsningar som skolorna själva väljer. Det är viktigt att synliggöra hur resurser används. Därför ska samma transparens finnas för kommunala och fristående skolor.

Miljö

Genom högt ställda miljökrav ska även farliga ämnen i förskolor och skolor fasas ut. Funktionen Kemikaliecentrum vid miljö- och hälsoskyddsnämnden leder arbetet med att nå målsättningen ett giftfritt Stockholm 2030.

En effektivisering av energianvändningen i stadens fastigheter och lokaler för skolverksamhet ska genomföras i samarbete med energicentrum, där exempelvis alla skolor ska släcka ner sin inomhusbelysning när ingen vistas i lokalen.

Stadens avfallshantering ska bidra till att sluta kretslopp, spara energi och naturresurser. Det matavfall som produceras inom stadens skolkök är en värdefull resurs som ska utnyttjas för framställning av bland annat biogas.

Tryggare trafikmiljö kring stadens skolor

Det är av stor vikt att vägen till skolan är trygg för eleverna. Ett återinförande av skolpoliser bidrar till att öka trafiksäkerheten kring skolområdet. För att öka tryggheten för de barn som cyklar till skolan, och uppmuntra till ökad cykling, ska en cykelkampanj genomföras i alla stadens skolor.

Skolmatslyft

God och välbalanserad mat är en förutsättning för lärande och koncentration. Maten som serveras i stadens förskolor och skolor ska vara god, säker och nyttig samt tillagad av råvaror som producerats klimatsmart och miljövänligt. Den ska dessutom serveras i en lugn och trivsamt miljö. Alla elever ska ha rätt till rimliga lunchtider. Många av stadens skolor upphandlar skolmaten. Det ska inte alltid vara lägsta pris som vinner en upphandling, utan även handla om kvalitet, smak och miljömedvetenhet med särskild hänsyn till de krav lagen ställer på svenska matproducenter.

I skollagen ställs tydliga krav på skolmatens näringsinnehåll och att den tillagas med bästa hygien. Stockholm ska bli en föregångskommun där elever och personal i skolan vet att de får en god, näringsrik och säker mat. Utbildningsnämnden ska ta fram en skolmatpolicy. Fokus bör ligga på skolmatens kvalitet och ursprung, kökspersonalens kompetensutveckling och inspiration, skolmåtids pedagogiska möjligheter, minskning av matsvinnet, arbeta med odling på skolgården eller närbelägna rabatter och parker som en del av stadens matlyft. Ett mål ska vara att minska förekomsten av halvfabrikat, smakförstärkare och socker. Målet på längre sikt är att alla förskolor och skolor ska ha tillagningskök.

För att främja kontakter mellan olika åldersgrupper och få in fler vuxna i skolmatsalarna ska utbildningsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna uppmuntra skolorna att, i den mån det är möjligt, ge äldre möjlighet att till låg kostnad äta lunch med eleverna i grundskolan.

Etisk matupphandling

Staden ska höja ambitionen avsevärt i frågan om upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden. Den mat som staden handlar upp ska möta

samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Satsa på inomhusmiljön

Inomhusmiljön i skolor och förskolor är avgörande för elevernas fysiska hälsa och lärande. Problemen med dålig luft måste därför minskas genom fortsatt förebyggande arbete, där inomhusluften mäts vid relevanta tidpunkter. Uppföljning ska även prioriteras och intensifieras för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas.

Utbildningsnämnden ska under 2015:

- Bidra till att valfriheten ökar.
- Genomföra en cykelkampanj i alla stadens skolor
- Ta fram en strategi för IKT (informations- och kommunikationsteknologi) i skolan
- Låta lönesättningen på allvar belöna bra lärare efter prestation och resultat.
- Återinföra skolpoliser
- Ta fram en skolmatpolicy
- Vidta åtgärder för att förbättra inomhusmiljön
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

61. **Utbildningsnämnden** ska ta fram en strategi för IKT.
62. **Utbildningsnämnden** ska återinföra skolpoliser.
63. **Utbildningsnämnden** ska ta fram en skolmatpolicy.
64. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

Äldrenämnden

Äldrenämnden samordnar och ska bidra till utvecklingen av äldreomsorgen i Stockholms stad och medverkar till att säkerställa att äldre behandlas lika inom hela staden. Nämnden ansvarar för att följa upp stadens samlade äldreomsorg och samla in och sammanställa statistik och information från stadsdelsnämnderna. Nämnden ansvarar tillsammans med kommunstyrelsen för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och uppföljning av äldreomsorgen. Äldrenämnden ansvarar för beslutsunderlag i strategiska vård- och omsorgsfrågor och ansvarar vidare för uppföljning och omvärldsbevakning liksom för övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling. Nämnden ansvarar för att förvalta, underhålla och följa upp de valfrihetssystem som införts inom äldreomsorgen. Äldrenämnden ska tillhandahålla e-tjänsten omsorgsdagboken.

Nämnden har även verksamhet som vänder sig till de äldre genom Stockholms trygghetsjour. Stockholms trygghetsjour handlägger, bedömer och åtgärdar akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov under kvällar, nätter och helger, det vill säga under jourtid, då dessa behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Trygghetsjouren arbetsleder också omvårdnadspersonal i akuta situationer när ordinarie arbetsledare inte är tillgänglig. Trygghetsjouren ansvarar också för larmmottagning, teknisk utrustning, service och installation av trygghetslarm. Arbetet med att utreda överföringen av trygghetslarm från analog till digital teknik ska fortgå.

Sedan 2013 ansvarar äldrenämnden för köhanteringen för vård- och omsorgsboenden.

För äldreomsorgen i Stockholm är delaktighet, självbestämmande, trygghet och valfrihet ledord. Äldreomsorgen i Stockholm ska vara attraktiv både för de äldre och för de närstående. Centerpartiet vill se en äldreomsorg som präglas av mångfald och nytänkande där stor hänsyn tas till den enskildes önskemål vid biståndsbedömningar. Åldersdiskriminering, inte minst på arbetsmarknaden, ska alltid motarbetas.

Försvara valfriheten!

Äldre personer måste ges större möjlighet att själva bestämma över sin vardag. En ökad valfrihet inom äldreomsorgen leder till att alla får bättre möjlighet att själva vara med och påverka hur de vill bo och leva som äldre. Den som föredrar att bo i mer nischade boenden tillsammans med vänner eller där personalen talar det egna språket eller där människor kan leva tillsammans med sina husdjur ska ha möjlighet att göra det. Centerpartiet skulle exempelvis gärna se att fler HBTQ-äldreboenden tillkommer.

De äldres val och önskemål måste få påverka inriktning och utbud i Stockholm. Lika villkor ska råda mellan kommunala och fristående alternativ. Full etableringsfrihet ska gälla. Centerpartiet vill se en mångfald bland utförare och verksamheter. De äldre ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av äldreomsorg för att kunna göra ett aktivt val.

Därför är det mycket oroande att se hur den nya vänstermajoriteten gör sitt yttersta för att vrida valfriheten ur händerna på stockholmarna. Det gäller inte minst för de äldre, där vänstermajoritetens begränsningar av privata alternativ sker på bekostnad av de

äldres rätt att själva välja äldreomsorg. Denna nya inriktning innebär en tillbakagång till en tid då politiker och byråkrater hade en närmast oinskränkt makt över människors liv och det är en inriktning som snarast måste avbrytas och hindras.

Äldreomsorg på de äldres villkor

Det ska vara självklart att kunna bo kvar i det egna boendet så länge orken finns. Bostadsföretagen ska satsa på att bygga anpassade bostäder, bekvämt utrustade för att klara en äldre persons behov. Teknikens möjligheter att utveckla individuella hjälpmedel, har ännu inte prövats i stor skala. Vi tror även att det ska vara möjligt att inte behöva byta boende när vårdbehovet ökar. Det är viktigt att den som bor kvar hemma inte blir isolerad mot sin vilja. Det ska finnas tid för hemtjänstpersonalen att se till den enskilda människans behov även utöver det mest grundläggande. För att ge trygghet och kontinuitet bör personalen som den äldre möter i största möjliga mån vara densamma från dag till dag. En utevistelsegaranti ska definieras i syfte att öka möjligheten för äldre i vård- och omsorgsboenden att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet. Ungdomsvårdar och den ideella sektorn kan vara en del i att uppfylla dessa mål.

Det ska även vara möjligt att bo tillsammans med sin livspartner och par ska därför inte splittras när vård- och omsorgsbehovet ökar. Vi är därför mycket glada över den parboendegaranti som infördes av alliansen under förra mandatperioden. När behovet av att få hjälp dygnet runt uppkommer, ska det finnas äldrebostäder som erbjuder ett tryggt omhändertagande, där också anhöriga kan känna sig delaktiga genom att på ett enkelt sätt kunna följa den äldres vardag. För att samordna omsorgs- och vårdinsatser, oavsett vem som är utförare, och förenkla för den äldre och dennes anhöriga anser vi att vårdlotsar ska användas i större utsträckning.

Trygghet och värdighet är mål som ingår i äldreomsorgens uppdrag. Människor ska få fortsätta leva sina liv, även när de är i behov av vård och omsorg. Dagens äldre är i många fall friska och aktiva och ska kunna fortsätta att få vara det även när omsorgsbehovet blir större. En viktig del i detta är att äldre i Stockholm inte ska behöva känna sig ensamma. Det ska finnas tid för promenader, utevistelse, samtal med en kopp kaffe eller vad den äldre själv föredrar.

Satsa på matglädje

Matglädje är en förutsättning för att våra äldre ska äta tillräckligt. Maten måste locka med doft, färg och smak. Det ska inte alltid vara lägsta pris som vinner en upphandling, utan även handla om kvalitet, smak och miljömedvetenhet med särskild hänsyn till de krav lagen ställer på svenska matproducenter. För den som fortfarande har ork ska det vara möjligt att äta lunch tillsammans med eleverna på de grundskolor där detta passar. På så vis ökar utbytet mellan generationerna och tidigare erfarenheter visar att det uppskattats av både äldre och yngre.

Etisk matupphandling

Staden ska höja ambitionen avsevärt i frågan om upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden. Den mat som staden handlar upp ska möta samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter.

Äldrenämnden ska under 2015:

- Göra det möjligt för den äldre att fasa in sig i äldreboendet och möjliggöra val av boende efter behov och önskemål.
- Formulera en utevistelsegaranti.
- Utöka antalet vårdlotsar i äldreomsorgen.
- Höj kvaliteten och ställ högre krav på maten inom äldreomsorgen.
- Ge äldre möjlighet att till låg kostnad äta lunch med eleverna i grundskolan.
- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

65. **Äldrenämnden** ska formulera en utevistelsegaranti.
66. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Äldrenämnden** godkänns.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens uppgifter är att utifrån gällande lagstiftning, i huvudsak föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen, garantera rättstrygghet för personer som inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person. Dessa personer, huvudmännen, som kan vara gamla, sjuka, ha en funktionsnedsättning eller vara underåriga, förses med god man eller förvaltare, över vilka överförmyndarnämnden utövar tillsyn och kontroll. Nämnden ansvarar även för tillsyn och kontroll över alla föräldrar i Stockholms stad som förvaltar underåriga barns tillgångar.

Överförmyndarnämnden ska under 2015:

- Delta i den stadsövergripande upphandlingen av tjänstecyklar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

67. Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Central medelsreserv

I *Central medelsreserv: 1.* Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.

I *Central medelsreserv: 2.* Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 695,0 mnkr främst för följande ändamål:

- Insatser för hemlösa
- Låglönesatsning
- Omställningsinsatser för personer som haft vårdnadsbidrag
- Vattenprogram
- Implementering av ytterstadsprojekt
- Sommarkoloniverksamhet inkl. LSS-kollo
- Feriearbeten
- Skötsel av naturreservat
- Övertagande av tingsrätternas utredningsarbete (överförmyndarnämnden)
- Resultatenheter
- Oförutsedda behov
- Flyktingmottagande

Vidare reserveras 882,2 mnkr i *Central medelsreserv: 3.* Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

I *Central medelsreserv: 4.* Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter har utgifter om 455,0 mnkr reserverats för planerings- och genomförande deprojekt avseende investeringar för följande ändamål:

- Förändringar mellan åren i redan beslutade investeringsprojekt som inte kan finansieras genom omprioriteringar inom nämndens investeringsplan
- Nya prioriterade investeringsprojekt som inte kräver genomförandebeslut av kommunfullmäktige, genom att de inte är av strategisk vikt eller principiell karaktär
- Klimatinvesteringar
- Tillgänglighetsinvesteringar om 100 mnkr
- Magelungens restaurering

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

68. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2015 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.

68.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 miljoner kronor.

68.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 695 miljoner kronor.

68.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, särskola, sfi, flyktingmotta-

(C):97

gande samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning reserveras 882,2 miljoner kronor.

68.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 455 miljoner kronor.

Finansförvaltning

Förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017

Vänstermajoriteten har valt att höja kommunalskatten med 35 öre.

I Centerpartiets budget säger vi nej till vänstermajoritetens skattechock. Om man ser till hela bilden med skattehöjningar på riksplanet, förändrade villkor för bostadslån och kommande taxehöjningar finns stora skäl att känna oro för stockholmarnas egenmakt, ekonomiska frihet och incitamenten för enskilda att satsa på en längre eller kostsam utbildning eller att starta egna verksamheter.

Skattehöjningar kan krävas ibland. Men när staden går med flera miljarder i vinst årligen är det uppseendeväckande att höja skatten med 35 öre på ett bräde.

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2015, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2013 är uppräknad med bedömning av utvecklingen under inkomståren 2014 och 2015. Gällande prognos utgår från Sveriges Kommuner och Landstings bedömning den 2 oktober 2014.

Med utgångspunkt från nu kända förutsättningar och de antaganden i övrigt som kan göras utifrån uppgifter om taxeringsutfall, har en prognos över slutligt taxeringsutfall inarbetats i budgeten. Skatteunderlaget beräknas öka med 4,7 procent 2015.

Stadens skatteinkomster beräknas uppgå till 39 431,4 mnkr. Beräkningen bygger på en oförändrad skattesats om 17,33 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodogörs staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften bibehålls oförändrad och uppgår till 6,5 öre av uppräknat skatteunderlag och beräknas uppgå till 147,6 mnkr.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Ägarens krav på utdelning tas huvudsakligen ut i form av obeskattade koncernbidrag. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag.

Budgeterad utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 1200,0 miljoner kronor. Utdelningen kan justeras genom beslut senast i tertialrapport 2 och får inte överstiga 1200,0 miljoner kronor.

De senaste åren har Stockholm stad genom sitt ägande i Fortum energi erhållit en utdelning från bolaget om 200,0 miljoner kronor. Bolagets finansiella utveckling tyder på att en liknande utdelning även kommer att ske under 2015, vilket också är ett rimligt ägarkrav som staden kan och bör uttrycka. Givet rimligheten och förutsägbarheten i utdelning bör denna budgeteras i 2015 års budget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

69. Kommunal inkomstskatt utdebiteras år 2015 med kronor 17, 33 per skattekröna.
70. Begravningsavgift utdebiteras med kronor 0:065 per skattekröna för år 2015.
71. I övrigt godkänna Centerpartiets förslag till budget 2015 och inriktning för 2016 och 2017 för **Finansförvaltningen**.

Förslag till budget och ägardirektiv 2015 och inriktning 2016-2017 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern, som består av 16 aktiva dotterbolag eller underkoncerner. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar bolag inom bostadsförsörjning, infrastruktur såsom vattenreningsverk och ledningssystem, fiberkanalisation, parkeringsanläggningar, hamnverksamhet och skolor samt även kultur och besöksnäring genom teater- och kulturverksamhet, arenor och mässfastigheter. Bolagen arbetar med Visionens målsättningar som utgångspunkt för all utveckling och verksamhet.

Staden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning och utveckla fastighetsbestånden långsiktigt i syfte att nå en bättre struktur avseende standard, geografiskt läge och åldersfördelning. Stockholms Stadshus AB:s uppdrag är att tillsammans med stadens bostadsbolag löpande pröva möjligheterna att avyttra sådana delar i fastighetsbeståndet, som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas. En mer aktiv förvaltning av den samlade fastighetsportföljen bör även kunna innebära överlåtelser av fastigheter mellan bostadsbolagen. Syftet är att uppnå en mer effektiv och ändamålsenlig förvaltning. Omfördelningen medför också att bolagen får ett tydligare ansvar för respektive bostadsområde och blir en större aktör i utvecklingen av översiktsplanens tyngdpunkter och ytterstadssatsningen.

Bolagen ska genom sina befintliga miljöprogram, policies och handlingsplaner arbeta för att bidra till att uppnå målen i stadens miljöprogram. Stockholms Stadshus AB ska vidare tillse att bolagen arbetar enligt stadens riktlinjer för förnybar energiproduktion.

Staden har påbörjat en utökad insamling av matavfall från såväl privathushåll som storhushåll. Staden har antagit en handlingsplan för matavfallsinsamling för biologisk behandling. Stockholms Stadshus AB ska tillse att bolagen arbetar i linje med handlingsplanen inom ramen för sin rådighet och sina respektive verksamheter.

Bostadsbristen i Stockholm är ett allvarligt problem och fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Bostadsbristen slår allra hårdast mot de personer och familjer som har lägst inkomster och minst besparingar. Centerpartiets höga bostadsmål om 160 000 nya bostäder till 2030 kommer att minska bristen på bostäder, men behöver kompletteras med akuta åtgärder för de sämst ställda på bostadsmarknaden. Därför ska kommunstyrelsen tillsammans med Stadshus AB utreda på vilket sätt staden kan introducera en för Stockholm ny boendeform, genom billiga bostäder. De allmännyttiga bostadsbolagen ska vara en drivande aktör på bostadsmarknaden där fokus ligger i att driva fram ett ökat byggande. Fler bostäder och

god ekonomisk avkastning är huvudmålet med verksamheten. Vinster kan sedan kanaliseras till att säkerställa att det finns möjlighet till enklare, billigare och mindre lägenheter runt om i hela staden. Hur detta organiseras, vilka kriterier som ska uppfyllas för hyresgästerna och i vilken omfattning detta bör ske ska redovisas andra kvartalet 2015.

Teknikutvecklingen har gjort småskalig och förnybar energiproduktion lönsam. Genom denna utveckling håller gränssnittet mellan producent och konsument på att suddas ut. Kommunstyrelsen utredde därför under 2013 hur staden kan arbeta med förnybar energiproduktion i sina egna fastigheter, vilket ledde fram till en rapport och ett principdokument med riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige under våren 2014. I beslutet uppdrogs även berörda nämnder och Stockholms Stadshus AB att inventera sina fastigheter för att ta fram en investeringsplan för detta. Inventeringen skulle presenteras för kommunstyrelsen i samband med tertiärrapport 2. Mot bakgrund av detta ska koncernstyrelsen tillse att arbetet med att uppföra sådana anläggningar för förnybar energiproduktion hos berörda dotterbolag påbörjas under året.

Koncernstyrelsen ska tillse att riktlinjerna för idéburen stadsförbättring som kommunstyrelsen har tagit fram under 2013 tillämpas av bolagen. Målet är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Idéburen stadsförbättring kan innebära att förslag kommer fram från nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener, eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas för att kännas välkomnande och kunna nyttjas som offentliga platser.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- svara för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering
- styra finansiella resurser på ett för ägaren och koncernen optimalt sätt
- svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning
- leda arbetet för att bereda hyresgäster i stadens bostadsbolag möjlighet att förvärva sina lägenheter genom ombildning till bostadsrätter i ytterstaden
- ha en öppen inställning till fastighetsförsäljning
- underlätta framtagandet av studentbostäder
- fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med bostadsbolagen avyttra delar ur fastighetsbeståndet som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas
- löpande utreda möjligheterna till ytterligare omstrukturering av bostadsbolagen för effektivare och mer ändamålsenlig förvaltning
- fortsätta utreda möjligheterna till en ytterligare samordning av stadens kommersiella fastigheter tillsammans med bostadsbolagen, S:t Erik Markutveckling AB, kommunstyrelsen och fastighetsnämnden
- se över och föreslå omprövning av inriktning och/eller innehav av verksamheter utifrån förändrade förutsättningar avseende marknad, lagstiftning och teknisk utveckling
- leda och följa upp arbetet med en ökad energieffektivisering och återvinning inom koncernens fastighetsbolag
- ta fram en CSR-strategi för koncernen och bolagen för deras möjligheter till en

- positiv samhällsutveckling och sammanhållen stad
- ställa sociala krav i större upphandlingar och investeringar inom koncernen, utifrån stadens upphandlingspolicy
 - tillsammans med kommunstyrelsen förbereda avvecklingen av oljeverksamheterna i Loudden
 - ta fram en plan tillsammans med Fortum för att trygga Stockholms framtida fjärrvärme, utifrån målsättningen att kolkraftverket KVV6 ska avvecklas
 - kontinuerligt följa större investeringsprojekt, till exempel utbyggnaden i Norvik, Värtan, Kapellskär, Tele2 Arena och utvecklingen av Globenområdets stora bostadsprojekt samt satsningen för Stimulans för Stockholm
 - ansvara för bevakning och samordning av ägarintresset i de bolag där staden är delägare
 - följa utvecklingen vad gäller kostnadseffektiviseringar inom samtliga dotterbolag
 - särskilt följa bolagens ekonomi avseende bostadsbyggande och upprustning
 - samordning av insatser i händelse av kris
 - i samarbete med privata aktörer ta fram förslag till hur ett socialt ansvarstagande för bostadsområden kan förenas med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för fastigheterna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

72. **Koncernen Stockholms Stadshus AB** ska fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med bostadsbolagen avyttra delar ur fastighetsbeståndet som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas.
73. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Bostadsbolagen

AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholms- hem

De allmännyttiga bostadsbolagen ska göras mer självständiga. De ska vara en drivande aktör på bostadsmarknaden där fokus ligger i att driva fram ett ökat byggande även då det innebär en högre risk. Fler bostäder och god ekonomisk avkastning är huvudmålet med verksamheten, dessa vinster kan sedan användas för att säkerställa att det finns möjlighet till enklare, billigare och mindre lägenheter runt om i hela staden, även i innerstaden. På detta sätt går det att både motverka boendesegregation och stärka utbudet på bostadsmarknaden.

En stor del av problemen på Stockholms bostadsmarknad kan härledas till det svenska, hårt reglerade, hyressättningsystemet. Med en flexibel arbetsmarknad där människor ofta flyttar beroende på arbete, är det hämmande för en tillväxtort om det saknas ett snabbt och tillgängligt boende. Tillväxt kräver rörlighet och för att åstadkomma rörlighet är tillgången på hyresrätter en vital. De allmännyttiga bostadsbolagen har en viktig roll i att bygga ett stort antal nya hyresrätter i attraktiva lägen.

Gemensamt för de tre bolagen

Mål och uppdrag

De kommunala bostadsbolagen ska vara ekonomiskt starka och medverka till att Stockholm får en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av god rörlighet och tillgänglighet för alla.

Stockholm växer och ska göra det på ett miljövänligt sätt så att hela Stockholm är och förblir attraktivt. En prioriterad uppgift är att möta ökad efterfrågan på nya bostäder. Staden ska planera för 160 000 nya bostäder till och med 2030. I detta arbete ska bolagen kraftigt bidra till nyproduktionen. I denna expansiva fas är det viktigt att staden växer på ett hållbart vis och att bolagen också arbetar med miljö- och stadsmiljöfrågor. Det innefattar att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan, implementera kommunstyrelsens riktlinjer om idéburen stadsutveckling, skapa odlingslotter för de boende på outnyttjade ytor inom beståndet och arbeta med att förbereda infrastruktur för bilpooler.

Vidare ska bolagen arbeta med att förbereda infrastruktur för elbilar, implementera Gröna parkeringstal vid nybyggnation och arbeta med att anlägga gröna tak, biodlingar, urban odling och andra ekosystemtjänster inom bostadsbeståndet.

Bostadsbolagen ska vara lyhörda för sina hyresgästers önskemål. Regelbundna kundundersökningar ska genomföras.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- öka takten på nybyggnation, upprustning och underhåll
- värna hyresrätten som boendeform samt bidra till Stockholms försörjning av hyresrätter

- aktivt bidra till att bygga den täta, hållbara staden
- bereda möjlighet för att erbjuda boende i ytterstaden att genom friköp förvärva sina lägenheter
- vara goda hyresvärdar
- samarbeta med övriga berörda kommunala bolag och nämnder samt privata aktörer för riktade satsningar på underhåll, systematiskt trygghetsarbete och säkerhet samt energieffektiviseringar
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- öka hyresgästernas incitament att spara energi
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018 och 70 procent 2020
- sprida de positiva erfarenheterna från dialogveckorna i Järva och genomföra dialogveckor med boende inom ramen för utvecklingen av södra ytterstaden
- fortlöpande genomföra boendedialoger för att återkoppla arbetet med visionerna för Järva, Västerort och Söderort 2030, samt i samband med upprustningsarbetet i bostadsbeståndet
- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan
- implementera kommunstyrelsens riktlinjer om idéburen stadsutveckling
- skapa odlingslotter för de boende på delar av gårdar och outnyttjade ytor inom beståndet
- arbeta med att förbereda infrastruktur för bilpooler
- utveckla nya affärsmodeller för mobilitetstjänster i fastighetsbeståndet
- aktivt arbeta med att bygga ut infrastruktur för elbilar
- implementera Gröna parkeringstal vid nybyggnation
- arbeta med att anlägga gröna tak, biodlingar, urban odling och andra ekosystemtjänster inom bostadsbeståndet
- främja en god rörlighet och tillgänglighet på bostadsmarknaden genom enkla och tydliga spelregler som är lika för alla, regelverk som undviker inlåsnings effekter och åtgärder för att förhindra olaga andrahandsuthyrning
- utreda möjligheterna att underlätta för äldre eller personer med funktionsnedsättning att byta till en lägenhet i entréplan eller till hus med hiss
- fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar
- ta ett stort ansvar för försörjningen av förturs-, försöks- och träningslägenheter
- fortsätta tillgänglighetsanpassningen av fastigheterna
- tillsammans med Storstockholms brandförsvaret fortsätta samarbetet kring brandinformatörer, främst i ytterstaden, i syfte att förebygga och motverka bränder
- genomföra underhållsinsatser i utvalda miljonprogramområden med tydlig miljöprofil
- verka för fler billiga bostäder för ungdomar
- planera för nya seniorbostäder i hyresrättsform
- ta hänsyn till olika typer av familjekonstellationer och boendeförhållanden vid planerandet av nya bostäder
- öka användningen av förnyelsebar energi
- verka för sänkta byggkostnader

- i samråd med berörda nämnder inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppbestäder eller servicebestäder och underlätta skapande av bostäder för personer med funktionsnedsättning
- samarbeta med övriga berörda bolag och nämnder samt privata aktörer för utvecklingen av de närcentrum som bolagen äger

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

74. **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder** och **AB Stockholmshem** ska implementera Gröna parkeringstal vid nybyggnation.
75. **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder** och **AB Stockholmshem** ska aktivt arbeta med att bygga ut infrastruktur för elbilar och bilpooler.
76. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder** och **AB Stockholmshem** godkänns.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget äger och förvaltar servicehus, vård- och omsorgsboenden, trygghets- och seniorbostäder samt LSS-boenden. Bolaget har i uppgift att tillhandahålla välskötta fastigheter och att erbjuda attraktiva och anpassade bostäder för människor i behov av stöd och trygghet. Bolaget uppmanas att arbeta med olika ekosystemtjänster inom bostadsbeståndet så som biodlingar, gröna tak och urban odling.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara effektiva och kunna anpassas efter olika individuella behov. Servicehusen kvarstår som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Micasa Fastigheter i Stockholm AB uppdras att vid om- och nyproduktion analysera fastigheten utifrån ett vård- och omsorgsperspektiv för att undersöka om det går att förbättra förutsättningarna för verksamheten genom enklare ombyggnationer, genom att anamma ny teknik eller via andra åtgärder.

Då det föreligger ett stort behov ska Micasa Fastigheter i Stockholm AB, i likhet med övriga nämnder och bolag, vara delaktig i stadens utbyggnad av servicelägenheter för personer med funktionsnedsättning.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- ansvara för att inom ramen för affärsmässiga principer tillhandahålla välskötta, trygga och tillgängliga bostäder för stadens äldre och för personer med funktionsnedsättning
- tillhandahålla och utveckla seniorboenden, trygghetsboenden och LSS-boenden utifrån utbud och efterfrågan
- åtgärda det eftersatta underhållet i de fastigheter som långsiktigt kommer att nyttjas för äldreboende och omsorg
- värna tillgången till gemensamhetslokaler i beståndet
- vidareutveckla den sociala dimensionen i boendemiljön
- underlätta för profilboenden att etablera sig i staden
- medverka till att sänka stadens totala kostnader för lokaler och finna kostnadseffektiva lokallösningar
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring fastigheterna
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet
- aktivt bidra till att staden når sin målsättning för matavfallsinsamling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

77. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering samt förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer samt förmedling av kategoribostäder såsom exempelvis student- och trygghetsboenden.

Idag utgör Stockholmsregionen i hög grad en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar att bo i en kommun och arbeta i en annan. Det ligger därför i stadens intresse att den som står i Stockholms bostadskö också har möjlighet att hitta en bostad utanför stadens gränser. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB är öppen för alla och redan idag står sökande från hela länet i kö. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna erbjuda förmedlingstjänster och därmed också förmedla bostäder i kommuner i Stockholms omnejd.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid, det vill säga till den kund som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav
- utveckla service och tjänster mot fastighetsägare för att säkerställa ett fortsatt gott inflöde av lägenheter och alltid förmedla lägenheter till den tidpunkt fastighetsägaren angett
- skapa en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter
- undersöka förutsättningarna för att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden
- utveckla service och tjänster mot kunderna i bostadskön
- aktivt marknadsföra den gemensamma studentkön mot privata fastighetsförvaltare
- informera om bostadsmarknaden i regionen och särskilt planerad och pågående nyproduktion
- informera om stadens satsningar inom ytterstadsarbetet
- i samarbete med Stockholm Business Region AB informera om Stockholm som bostadsort
- bidra i arbetet att effektivt förmedla försöks- och träningslägenheter
- utreda förutsättningarna att sänka kö- och förmedlingsavgiften
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

78. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Bostadsförmedlingen i Stockholm AB** godkänns.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet. Skolfastigheternas arkitektur ska gestalta skolans centrala ställning i samhället.

Inomhusmiljön i skolor och förskolor är avgörande för elevernas fysiska hälsa och lärande. Problemen med dålig luft måste därför minskas genom fortsatt förebyggande arbete, där inomhusluften mäts vid relevanta tidpunkter. Uppföljning ska även prioriteras och intensifieras för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. SISAB ska även verka för en giftfri miljö i sina fastigheter och för att minska sin klimatpåverkan. Stadens skolor ska ha låg energiförbrukning och använda el från förnyelsebara källor. Vid nybyggnation ska skolor och förskolor certifieras som miljöbyggnad. Dessutom uppmanas bolaget att arbeta med olika ekosystemtjänster så som gröna tak och urban odling. Bolaget ska även undersöka vad som går att göra för att få bättre akustik och tystare ljudmiljö i skolmatsalar, klassrum och andra skollokaler.

Staden växer och antalet elever ökar kraftigt den kommande perioden. Den stora ökningen kommer att ställa stora krav på bolaget för att klara av den stora utbyggnad som behövs. Det är angeläget att SISAB deltar aktivt i planeringsarbetet för fortsatt utbyggnad av skolor och förskolor. Under perioden planeras för nyproduktion av flera nya skolor och förskolor.

Behovet av verksamhetsanpassningar och därtill hörande modernisering av bland annat installationer ökar. Tillgängligheten både i undervisningen och i den fysiska miljön för elever med funktionsnedsättning ska vara god i Stockholms skolor. Arbetet med att anpassa skolor med bristande tillgänglighet ska fortgå.

SISAB har under 2014 inventerat stadens skolgårdar och utemiljöer och de utvecklas och upprustas där det bedöms nödvändigt.

SISAB ska verka för att fler skolor och förskolor får tillgång till eget tillagningskök i samband med att fastigheterna renoveras och nya förskole- och skollokaler byggs.

SISAB ska bidra till att tillgängliggöra skolidrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid. I samverkan ska även berörda parter ta fram en finansieringsmodell för hur de kostnader som detta genererar ska fördelas. SISAB uppmanas även att verka för att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

De fastigheter som SISAB bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de kan anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov och förändras över tid.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- arbeta med utveckling och förvaltning av förskole- och skollokaler
- verka för kostnadseffektiva lokallösningar
- delta i planeringen och genomföra utbyggnaden av förskolor och grundskolor för ett växande Stockholm
- verka för en giftfri skolmiljö i samarbete med Kemikaliecentrum

- inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta lokaler
- arbeta aktivt för att tillgodose en god inomhusmiljö med god luftkvalitet
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring förskolan och skolan genom bland annat fortsatt förebyggande åtgärder mot bränder, klotter och annan skadegörelse, till exempel på skoltoaletter
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet
- genomföra nödvändiga åtgärder så att krav på minskade energikostnader uppnås
- utveckla och upprusta stadens skolgårdar och utemiljöer enligt 2014års inventering
- verka för att fler förskolor och skolor har tillagningskök
- se över möjligheterna att installera solceller eller plantera grönska på skolbyggnaders tak och fasader
- aktivt bidra till att staden når målet för matavfallsinsamling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

79. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Stockholm Vatten AB

Bolagets mål och uppgifter

Övergripande

Bolaget ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet i området. Produktionen och driften ska ske med så liten miljöpåverkan som möjligt. Bolaget ska arbeta aktivt för att kunna öka återvinningen av näringsämnen från avloppshanteringen utan att miljöbelastningen ökar.

Stockholms framtida avloppsrening

En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som kan möta framtidens krav. För Stockholm Vattens avloppsreningsverk utgör stadens tillväxt och de skärpta miljökraven en stor utmaning som medför stora investeringar i ny infrastruktur. Tack vare Centerpartiets och alliansens initiativ under förra mandatperioden kommer Stockholm Vatten under perioden att arbeta med projektet Stockholms framtida avloppsrening, som ska ge Stockholm ett av världens modernaste reningsverk i Henriksdal. Den bedömda investeringsutgiften uppgår till cirka sex miljarder och kommer att vara bolagskoncernens enskilt största projekt.

Denna investering är inte bara viktig för den växande stadens behov av omhändertagande av avloppsvatten, utan också för stadens miljö och för Östersjön. Henriksdals reningsverk kommer att kunna minska utsläppen av kväve och fosfor från avloppsvattnet. Den nya lösningen minskar även bräddningsbehovet samt har en rad övriga positiva effekter för miljön. Bolaget ska därutöver tillse att reningen säkerställer att läkemedelsresterna minimeras i det renade avloppsvattnet – något som underlättas av den nya tekniken som kommer att användas i Henriksdals reningsverk.

Aktivt klimat- och miljöarbete samt skydd av stadens vattenresurs

Stockholm Vatten har en viktig roll i arbetet med att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås till år 2021 och för åtgärder som syftar till att god vattenstatus kan uppnås samt upprätthållas i Stockholms sjöar och vattendrag enligt Stockholms stads handlingsprogram för god vattenstatus. I detta innefattas bland annat sjörestaureringar, återskapande av öppna vattendrag, åstadkomma mindre våtmarksanläggningar eller motsvarande.

Bolaget ska långsiktigt minska sin klimatpåverkan och sitt energibehov. Klimatförändringarna innebär nya risker i Stockholm, särskilt utifrån stadens vattennära läge. Häftiga skyfall och höga vattenstånd leder i nuläget till bräddningar av avlopp och dagvattenledningarna vilket ökar mängden närsalter, bakterier och miljögifter i Mälaren. Här krävs hög beredskap och anpassad dimensionering av Stockholm Vattens avlopps- och dagvattensystem. Bolaget ska arbeta förebyggande med att förhindra översvämningar i byggnader vid häftiga skyfall. Som ett led i detta skall bolaget i nära samarbete med berörda förvaltningar och bolag samt andra berörda aktörer genomföra en skyfallskartering, samt upprätthålla och uppdatera densamma. Detta som ett första steg i att ta ett större ansvar för klimatanpassning av Stockholm.

Stockholm Vatten ska delta aktivt i framtagandet av stadens klimatanpassningsplan.

Ansvarsfull ekonomisk förvaltning

Bolaget ska värna om befintliga kunder och partners i regionen och även sträva efter nya samarbeten då bolaget har en god kapacitet och förmåga att tillhandahålla VA-tjänster även utanför kommungränserna. Regionalt samarbete är viktigt för att bättre utnyttja gjorda investeringar i vattenproduktionsanläggningar samt för att främja förebyggande åtgärder för att trygga Mälaren som vattentäkt.

En taxehöjning av avgifterna för allmänna vattentjänster ska genomföras för att säkra finansieringen av Stockholms framtida avloppsrening. Bolaget får i uppdrag att återkomma med förslag till taxehöjning under 2015.

Avfallsverksamheten och matavfallsinsamling

Under 2014 bolagiserades stadens avfallshantering och fördes över till Stockholm Vattenkoncernen. Det nya bolaget Stockholm Vatten Avfall AB får i uppdrag att insamla, transportera, återvinna och bortskaffa avfall samt bidra till en effektivare avfallshantering och öka tillgången på biogas i regionen.

Denna nya verksamhet ska ske inom den lagstiftning som finns gällande verksamheter som får bedrivas för avfallstaxan. Därför ska en omfattande översyn av avfallstaxan ske under 2015 där bolaget uppdras att återkomma till kommunfullmäktige med ett taxeförslag som skapar ytterligare incitament för stadens hushåll att källsortera/ återvinna. Taxan ska även ta hänsyn till informationsinsatser och kostnaderna för det nya system för optiskt matavfallsinsamling som kommunfullmäktige beslutade om under förra perioden och som ska leda till en insamlingsnivå om 50 procent 2018 och 70 procent 2020.

Regeringen har enligt regeringsförklaringen 2014 för avsikt att kommunalisera förpackningsinsamlingen. Stadens verksamhet ska planera för detta redan nu och bland annat utreda vilka förpackningar som kan integreras i det optiska insamlingssystemet så att även denna insamling kan ske integrerat och fastighetsnära.

För att vara proaktiv under övergångsfasen innan kommunalisering av förpackningsinsamlingen eller ha beredskap för den eventualitet att regeringens ambition på detta område faller, ska staden ta kontakt med FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen) i syfte att teckna avtal som syftar till en mer fastighetsnära insamling av förpackningar.

Bolaget ska öka möjligheterna till återbruk på stadens återvinningscentraler och verksamheten med mobila miljöstationer ska utökas.

Staden ska inte införa bommar och begränsningar i rätten att besöka återvinningscentralerna förrän det finns ett avtal med övriga kommuner i länet om ett gemensamt system för passager på återvinningscentralerna.

Övriga åtaganden

Bolaget ska ansvara för den fortsatta driften av GlashusEtt i Hammarby Sjöstad, vars syfte är ett fortsatt uppdrag att informera brett om stadens miljö- och klimatarbete. En viktig uppgift för bolaget är att utbilda barn och ungdomar om stadens vattenhantering, till exempel ska vatten- och avloppsverk ta emot studiebesök från Stockholms skolor.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Bolaget ska i sina upphandlingar ställa sociala och miljömässiga krav på huvudleverantörer. De sociala kraven ska bland annat innehålla krav på kollektivavtal. Samma krav som ställs på huvudleverantörer gäller också på dess underleverantörer/entreprenörer.

Stockholm Vatten ska bedriva en aktiv forskning inom sina verksamhetsområden i syfte att minska energianvändning, miljöbelastning samt optimera sina processer.

Ägardirektiv för 2015-2017

- omlokalisera bolagets huvudkontor till Ulvsunda för att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader samt att lägga ut vissa verksamheter på entreprenad enligt den strategi som bolaget tidigare tagit fram
- arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund
- bolaget får i uppdrag att återkomma med förslag till taxehöjning under 2015 för en mer långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten
- arbeta för ökad informationsspridning genom förbättrade pedagogiska metoder syftande till att alla stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall.
- delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur
- långsiktigt minska klimatpåverkan genom att effektivisera energikrävande processer och minska utsläpp av klimatgaser från avloppssystemen
- utreda möjligheten att minska sitt energiberoende med hjälp av lokalt producerad el, till exempel solkraft, vindkraft eller användning av restenergi vid bolagets anläggningar
- påbörja installation av solenergianläggningar på ett av bolagets dricksvattenverk.
- delta i arbetet med att ta fram en handlingsplan för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status
- uppföra en optisk sorteringsanläggning
- tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin

- intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet och ta fram kartor över delavrinningsområden.
- tillsammans med Miljö- och hälsoskyddsnämnden utvärdera övervakningen av ekologisk status i Stockholms ytvatten, som underlag för beslut om revidering och eventuell utökning av övervakningen
- öka biogasproduktionen
- driva utvecklingen av Stockholms framtida avloppsrening
- utreda möjligheten att sälja spillvärmens från bolagets anläggningar till Fortum.
- ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete
- ta fram och genomföra åtgärder för att hantera effekterna av ett förändrat klimat
- genomföra samt upprätthålla en skyfallskartering
- verkställa det kommunala uppdraget om avfallshantering
- ansvara för övergripande samt riktad information i avfallsfrågor
- intensifiera arbetet med att öka matavfallsinsamlingen så att staden minst nått målet om 70 procent 2020
- integrera samt ställa krav på avfallshanteringen i planeringsprocessen vid nybyggnad och i det befintliga bostadsbeståndet
- säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler
- bistå avfallsnämnden i arbetet med att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall enligt beskrivningen ovan
- bedriva en aktiv forskning inom sina verksamhetsområden i syfte att minska energianvändning, miljöbelastning samt optimera sina processer

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

80. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Vatten AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling. Hamnen och sjöfarten är också en viktig del av Stockholms identitet som stad vid Östersjön och Mälaren, belägen på öar, och med en stadsbild av skepp och fartyg i citynära lägen. Stockholms hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarenregionen. Stockholms Hamn AB har också en viktig roll när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten ska stimulera, och vara ett föredöme för, ett miljövänligt transportarbete.

Stockholms Hamn AB:s utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra hamnar och intressenter. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s utvidgning och den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav och samtidigt bygga på sunda ekonomiska kalkyler.

Stockholms Hamn AB ska medverka till att målen i färdplanen för en fossilbränslefri stad uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är därför angeläget. Det mest effektiva sättet att styra mot minskade utsläpp från sådana fartyg är att införa en differentierad hamnavgift baserad på utsläpp och kombinera det med förutsättningar för elanslutning och ansvarsfull avfallshantering. Även möjligheten att införa differentierad hamnavgift baserat på bulleremissioner ska undersökas.

Stockholms Hamn AB arbetar i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen med att söka möjliga alternativ för oljeverksamheten vid Loudden. Det nuvarande arrendeaftalet gäller t.o.m. år 2019. Arbetet ska inriktas på långsiktiga och miljömässigt hållbara lösningar som inte äventyrar stadens tillgångar eller regionens försörjning av bränsleprodukter. Miljöförbättrande åtgärder samt säkerhetsåtgärder är nödvändiga inslag till dess att alternativa lokaliseringar kan realiseras. Det är av största vikt att arbetet bedrivs skyndsamt och med en helhetslösning som mål.

Stadens kajer ägs och driftas av olika parter inom staden. Flera andra aktörer som Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen äger också mark vid vattnet. Det bör utredas om de olika aktörerna kan samverka bättre och Stockholms hamnar bör samordna arbetet med att ta fram en strategi kring hur stadens kajutrymmen ska användas och vilka principer som bör gälla. En viktig del i detta är tillgodose brygglägen för framtida båtpendling. I detta arbete ska uppdraget vara att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten i samråd med huvudmannen för kollektivtrafik. Ambitionen bör vara att göra kajerna så tillgängliga för stockholmarna som möjligt.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen söka möjlig alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden
- fortsätta arbetet med utvecklingsprojekten i Värtan/Frihamnen samt i Nynäshamn och Kapellskär
- fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer

- delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi
- tillgängliggöra stadens kajer
- tillgodose brygglägen för framtida båtpendling
- utveckla kryssningstrafiken
- införa differentierade hamnavgifter baserat på buller- och utsläppsemissioner
- införa elanslutning och arbeta med ansvarsfull avfallshantering för fartyg som ligger i hamn
- verka för kraftigt ökade möjligheter för järnvägstransporter från och till hamnarna
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- utarbeta sårbarhetsanalys för Mälaren och Saltsjöns vattennivå
- bidra till besöksnäringen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

81. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen.

Den fortsatta utbyggnaden av fibernätet sker i takt med marknadens efterfrågan och utifrån bedömningar av marknadens utveckling och krav. Mot bakgrund av Post- och Telestyrelsens beslut om prisreglering av svenska fibermarknaden, som medför osäkra förutsättningar för investeringar, har kommunfullmäktige beslutat att Stokab inte ska gå vidare med ytterligare fiberutbyggnad till hushållssektorn. Stokab iakttar i övrigt försiktighet vad gäller framtida investeringar. Indikationer finns nu att Post- och Telestyrelsen kan komma att ompröva prisregleringen och i så fall skapas förutsättningar för kommunfullmäktige att ta förnyad ställning till Stokabs investeringar.

Stokab ska vara behjälpliga i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- utveckla fibernätet avseende funktion och säkerhet för att kunna möta kundernas krav på kvalitet, service och säkerhet samt endast tillhandahålla svart-fiberprodukter med tillhörande installationer
- fortsatt kompletterande fiberutbyggnad inom prioriterade/strategiska områden
- tillsammans med Kista Science City, fastighetsägare, näringslivsaktörer och universiteten verka för etableringen av en testbädd för höghastighetsuppkopplingar i världsklass i Kista
- upphandla verksamhet som inte är kärnverksamhet
- utreda förutsättningarna för en omlokalisering av huvudkontoret
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

82. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att finansiera byggandet av nya garage, och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över. Garagen ska möta behovet i nya områden och leda till minskad gatuparkering i befintliga områden. Bolaget ska tillsammans med Trafiknämnden medverka i framtagandet av en parkeringsstrategi.

Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden och anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet. I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar. Bolaget ska även föra en dialog med bilpoolsföretag för att erbjuda attraktiva platser. Även andra bildelningstjänster ska ha goda och attraktiva parkeringsförutsättningar i staden. De bilar som sedan år 2011 är berättigade till statens supermiljöbilspremie kan parkera gratis på bolagets öppna anläggningar.

Förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafikhärlägen ska utredas av Trafiknämnden och Stockholm parkering får ansvaret för byggande och drift av dessa.

Bolaget ska fortsätta arbetet med samnyttjande av parkeringsplatser genom parkeringsköp i bland annat Hagastaden, Årstafältet och Norra Djurgårdsstaden tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Bolaget ska, tillsammans med berörda nämnder och eventuella externa aktörer utreda möjligheten att anlägga ett högteknologiskt cykelgarage med stor kapacitet och trygghet i anslutning till Centralstationen.

Just nu händer mycket inom utvecklingen av parkeringstjänster och trafikflöden i städer. Bolaget ska aktivt följa och medverka till relevant forskning inom områdena trafikflöden och parkeringstjänster.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- genomföra bolagets investeringsplan om planerade nya parkeringsanläggningar och i samarbete med exploateringsnämnden påbörja genomförandet av det nya programmet för tillkommande parkeringsanläggningar
- i samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner verka för större möjligheter till infartsparkering. Parkeringarna ska även förses med bättre skyltning
- tillsammans med trafiknämnden medverka i framtagandet av en parkeringsstrategi
- se till att det skapas fler cykelparkeringplatser i anslutning till garage
- ansvaret för byggande och drift av stadens cykelgarage.
- utreda förutsättningarna att förvärva garaget under Tele2-arena av SGA fastigheter AB.
- genomföra prisjusteringar när marknaden så medger
- skapa effektiva och attraktiva infartsparkeringar

- fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär ökad trygghet och trivsel för kunderna.
- utvärdera försöket med gratis parkering i bolagets öppna anläggningar för de bilar som uppfyller kravet för supermiljöbilspremie
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp införandet av avgiftsfria infartsparkeringar och se över möjligheten att utöka detta samt göra en översyn av infartsparkeringarnas läge och nyttjandegrad
- beakta framkomlighetsperspektivet vid planering av nya garage samt att befintlig kapacitet utnyttjas optimalt
- outsourca driftverksamheten
- aktivt arbeta för goda förutsättningar för bilpooler och andra bildelningstjänster
- utreda möjligheterna att bygga ett högteknologiskt cykelgarage i anslutning till Centralstationen
- Aktivt följa och medverka till relevant forskning inom områdena trafikflöden och parkeringstjänster

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

83. **Stockholms Stads Parkerings AB** ska aktivt arbeta för goda förutsättningar för bilpooler och andra bildelningstjänster.
84. **Stockholms Stads Parkerings AB** ska utreda möjligheterna att bygga ett högteknologiskt cykelgarage i anslutning till Centralstationen.
85. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholms Stads Parkerings AB** godkänns.

Stockholms Stadsteater AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska efter samgåendet med Kulturhuset erbjuda en vidgad verksamhet i form av teater, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och annan kulturell produktion av hög kvalitet, präglad av både bredd och spets. Kulturhuset Stadsteatern ska genom att erbjuda både det breda och det smala vara en angelägenhet för alla stockholmare med yttrandefriheten, den konstnärliga friheten och det fria ordet som grund.

Stadsteaterns verksamhet är mycket populär bland stockholmarna och föreställningarna välbesökta. Ändå kräver bolaget sedan en längre tid stora koncernbidrag för att få sitt bokslut att gå ihop. I praktiken innebär det att stadens övriga bolag, såsom bostadsbolagen och parkeringsbolaget, bekostar stadsteaterns verksamhet. Det är en situation som inte är långsiktigt hållbar och följaktligen måste lösas. Bolaget ska därför ha som målsättning att under förevarande budgetperiod göra sig oberoende av koncernbidrag.

Då bolagets verksamhet är uppskattad och efterfrågan stor finns det en logik i att se över möjligheterna att bredda verksamheten och inventera nya etableringar, exempelvis i Västerort och Skärholmen. Detta arbete kan även bidra till att uppnå, men får däremot inte gå ut över, bolagets uppdrag att göra sig oberoende av koncernbidrag.

Tillsammans med exploateringsnämnden ska Kulturhuset och berörda aktörer inom Norra Djurgårdsstaden Innovation skapa en sammanhållen miljökommunikation och en permanent utställning i Kulturhuset över Stockholms arbete med hållbar stadsbyggnad. Det är viktigt att möjliggöra för stadens invånare och tillfälliga besökare att ta del av stadens tidigare, pågående och kommande miljöåtgärder på en öppen och centralt belägen plats för att sprida kunskap och skapa en ökad förståelse för de klimatutmaningar vi står inför. Norra Djurgårdsstaden Innovation ska även intensifiera samarbetet mellan företag, akademi och staden samt aktivt arbeta för att skapa kontakter med nya samarbetspartners.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- verka för ett konstnärligt gränsöverskridande samarbete mellan bolagets verksamhetsområden
- arbeta för att tillgängliggöra produktionerna för personer med funktionsnedsättning
- fortsätta att utveckla bolagens fem profilbibliotek som självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar
- bidra till att skapa en permanent utställning över Stockholms arbete med hållbar stadsbyggnad i Kulturhuset
- söka samarbete med det fria kulturlivet och andra intressenter
- verka för att i högre utsträckning också vara en plattform för dialog och debatt
- fortsätta arbetet med att bredda verksamhetens finansiering
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta för att öka intäkterna

- bli oberoende av koncernbidrag senast år 2017

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

86. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Bolagets mål och uppgifter

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som besöks- och evenemangsstad. Sedan 2008 är Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ett renodlat fastighetsbolag med syfte att tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga lokaler och anläggningar för evenemangsverksamhet av högsta kvalitet. Bolaget ska även ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden, under de närmaste åren.

Uppförandet av Tele2 Arena har bedrivits i projektform i ett separat bolag Stockholmsarenan AB. Eftersom projektet har slutförts under år 2014 genomförs en fusion av bolagen Stockholmsarenan AB med SGA Fastigheter AB.

Som fastighetsägare har bolaget ett intresse av vad som sker inne på arenorna. Bolaget ska därför pröva möjligheten att ställa krav på maskeringsförbud på dess anläggningar. Bolaget ska även ställa krav på hyresgäster att polisanmäla besökare som begår lagbrott på arenorna. Om detta inte sker bör bolaget själv polisanmäla dessa i syfte att stävja huliganrelaterade problem.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- verksamheten ska tillhandahålla och utveckla lokaler och anläggningar för evenemangsutbud i världsklass bestående av bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter
- bolaget ska aktivt arbeta med att utveckla bolagets befintliga markinnehav så att en avyttring kan genomföras när marknadsläget möjliggör detta
- bolaget ska under perioden avyttra garaget under Tele2 Arena till Stockholms Stads Parkering AB
- delta i arbetet med Globenområdets utveckling tillsammans med andra intressenter för att öka områdets attraktionskraft
- ska ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden
- och indirekta produktionskostnader
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

87. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB (SBR)

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet och marknadsföringen av Stockholm så att kommunfullmäktiges intentioner och mål uppnås. Ett övergripande verksamhetsområde för bolaget är att marknadsföra Stockholm och regionen som en attraktiv etablerings- och besöksort utifrån budskapet Stockholm – The Capital of Scandinavia. Målet för bolagets verksamhet är att Stockholm ska vara Sveriges och norra Europas ledande tillväxtregion.

Vision Stockholm 2030 om ett Stockholm i världsklass är ett strategiskt åtagande som styr och präglar stadens arbete. Stockholm har sedan några år tillsammans med 50 andra kommuner i regionen marknadsfört regionen som ”Stockholm The Capital of Scandinavia”.

Samverkan mellan kommunerna är viktig för hela regionens konkurrenskraft och arbetsformen har visat sig vara framgångsrik. Det är angeläget att processen med regelbundna utvärderingar av kommunal service fortsätter i syfte att kommunerna tillsammans kan lära av varandra och successivt höja lägsta nivån i hela regionen. Det ökar konkurrenskraften mot andra regioner i världen.

Stockholm ska förstärkas som kunskapsstad, ICT-metropol, life science- och miljöteknikcentrum, finansplats och evenemangsstad. Bolaget ska stödja stadens nämnder och bolag i deras arbete med stadens utvecklingsområden, till exempel Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden, samt vara behjälplig vid cykel- och miljöevenemang och stärka upp stadens marknadsföring och kommunikation inom dessa områden.

I OECD-rapporten *Grön tillväxt i Stockholm* samt London School of Economics rapport *Stockholm Green Economy Leader* lämnades värdefulla rekommendationer för staden. Bland förslagen märks ett tydligare arbete med att kartlägga, uppmuntra och prioritera gröna kluster, så kallade cleantech kluster, i staden. Stockholm Business Region ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete. Ansvaret för Klimatpakten ska återföras från Stockholm Business Region till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Stockholm Business Region fyller en viktig funktion i att samordna och utveckla stadens verksamheter bemötande av näringslivets behov, både avseende nya och befintliga företag. En nära relation till och kommunikation med företag i staden är betydelsefull. Det strategiska ansvaret för näringslivsutveckling åvilar kommunstyrelsen.

Den bredd som arbetsmarknaden och näringslivet i Stockholm uppvisar är en mycket stor tillgång för staden. Både arbetsmarknaden och näringslivet är diversifierat och rikt. I arbetet med att stödja hela Stockholms näringsliv ska därför inte minst det lokala näringslivet och dess betydelse uppmärksammas för att behålla och öka bredden. En mycket viktig uppgift är att stödja berörda nämnder i arbetet med att förbättra företagens uppfattning om stadens myndighetsutövning. Ska staden attrahera nya företag måste befintliga ha en positiv bild. Samverkan med företagen i stadens företagsområden ska också fördjupas så att områdenas attraktivitet kan öka. Arbetet ska ske i samarbete med stadens övriga nämnder och bolag.

Arbetet med att underlätta för företag genom att skapa enkla rutiner för ansökningar av olika tillstånd ska intensifieras. Staden underlättar för småföretag, bland annat i mark- och tillståndsfrågor, genom sin lots- och servicefunktion.

SBR har ett ansvar för att främja strategiska företagsetableringar i ytterstaden. SBR ska fokusera på att utveckla potentialen till företagande och nyföretagande i ytterstaden. För Söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. Ny- och småföretagarstrategin för ytterstaden ska implementeras. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen av Högdalen till ett miljöteknikcentrum och Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras. Besöksnäringen i Stockholm har haft en stadig tillväxt under den senaste tioårsperioden. Infrastruktur och tillgänglighet är nyckelfaktorer för fortsatt positiv utveckling av Stockholm som destination. Besöksnäringen är en motor för många relaterade näringar i regionen. Stockholm är också porten in till andra besöksmål runt om i Sverige. SBR ska i samverkan med andra aktörer i regionen verka för att ytterligare förstärka besöksnäringen.

Stockholms breda kulturliv ska marknadsföras internationellt. För besökare i staden ska tillgången till kultur och evenemang marknadsföras med hjälp av mobila turiststationer i samarbete med näringslivet.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- utveckla och förbättra stadens kontakter med näringslivet
- tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag
- marknadsföra Stockholm som företagsplats och besöksmål
- samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av och kontakter med både befintliga och nya företag inom regionens näringsliv
- främja utländska etableringar och investeringar i Stockholm
- utveckla besöksnäringen i Stockholm
- arbeta målinriktat för att internationella konferenser, event och mässor förläggs till Stockholm, delta i arbetet med evenemangsstrategin för Stockholm
- fortsätta arbetet med regional samverkan inom SBA, Stockholm Business Alliance
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- mäta och följa upp insatser för fler arbetsplatser inom programmet för Vision Söderort 2030
- bygga verksamheten på en minskad andel egna personella resurser till förmån för mer konsultativa resurser i syfte att åstadkomma en ökad effektivisering av bolagets verksamhet
- arbeta med att profilera Stockholm som en kreativ stad

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

88. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Business Region AB (SBR)** godkänns.

S:t Erik Försäkrings AB

Bolaget har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag genom ökad konkurrensutsättning. Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolag.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- samtliga sakförsäkringar som stadens nämnder och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan. Målsättningen är att bolaget ska ta en större andel av varje skadekostnad för att hålla kostnaderna för återförsäkring nere
- aktivt informera om sin verksamhet gentemot nämnder och bolag
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagets administration med S:t Erik Livförsäkring AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

89. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Liförsäkring AB

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna i denna pensionsskuld.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- fortlöpande försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag
- sträva efter att långsiktigt trygga de framtida pensionsåtagandena reallt
- bolaget ska tillsammans med koncernledningen utvärdera verksamheten avseende måluppfyllnad och initiala syfte
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagens administration med S:t Erik Försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

90. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Livförsäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser. Syftet är att främja Stockholms utveckling och stadens förmögenhetsförvaltning.

Ägardirektiv för 2015-2017:

Bolagets verksamhet ska under perioden inriktas på förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Under perioden kommer verksamheten i hög grad att inriktas på uthyrning och förädling av lokaler i utvecklingsområden. Bolaget ska därutöver inventera fastighetsmarknaden och med utgångspunkt i översiktsplanen arbeta fram en investeringsstrategi, i syfte att främja Stockholms långsiktiga utveckling. Förslag till fastighetsförvärv ska löpande prövas utifrån investeringsstrategin.

- i samverkan med exploateringsnämnden fortsätta planeringen för utveckling av fastigheterna i Ulvsunda med tydlig inriktning på nya bostäder samt välfungerande handel och service
- tillsammans med övriga aktörer i området medverka i utrednings- och programarbetet för Söderstaden
- arbeta fram ett förslag till investeringsstrategi
- löpande pröva förslag till fastighetsförvärv och försäljning i syfte att främja Stockholms utveckling
- tillsammans med kommunstyrelsen och berörda nämnder medverka till att ta fram en samfinansieringsstrategi
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- medverka i arbetet att tillskapa temporära studentbostäder på utvecklingsprojekt

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

91. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan är uppdelad i två skilda bolag, Mässfastigheter i Stockholm AB som förvaltar och utvecklar fastigheter och Stockholmsmässan AB som är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang. Stockholmsmässan AB är ett helägt dotterbolag till Mässfastigheter i Stockholm. Staden äger genom Stockholms Stadshus AB 51 procent av aktierna i Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholms handelskammare 49 procent.

Staden ska verka för att Stockholmsmässans tak används för produktion av solenergi.

Ägardirektiv för 2015-2017:

Bolagets uppdrag är att marknadsföra Stockholm som en av norra Europas främsta mötesplatser och maximera de ekonomiska bidragen till regionen. Stockholmsmässan ska upplevas som en naturlig mötesplats för näringslivet och politiken. Stockholmsmässan AB ska med egna vinstmedel utveckla och underhålla anläggningen och företagets produkter samt lämna rimlig utdelning till ägarna.

Verksamheten ska bedrivas inom den legala kompetensen för ägarna.

Verksamheten ska vidare ge förutsättningar att stärka Stockholm som en ledande mötesplats i norra Europa utifrån varumärket ”The Capital of Scandinavia”.

- bolaget ska marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesplats
- bolaget ska fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster
- bolaget ska effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet
- bolaget ska verka för att uppföra solceller på Stockholmsmässans tak

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

92. **Mässfastigheter i Stockholm AB** ska verka för att Stockholmsmässans tak används för produktion av solenergi.
93. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige samt annan därmed förenlig verksamhet. AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad är holdingbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholms Stad. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, AB Storstockholms Lokaltrafik och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Verksamheten i Fortum Värme Holding ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella och andra mål. Därutöver har staden som ägare ett intresse av att säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en stark miljöprofil och vara inriktad på en fortsatt omställning till hållbar och prisvärd värme.

Bolaget ska ha en tydlig målsättning att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska minska successivt. Vänstermajoriteten har aviserat att man vill stänga av FORTUM Värme:s kolpanna KVV6 senast till 2020. Någon plan för hur detta ska gå till har emellertid inte presenterats. Om en realistisk och ekonomiskt ansvarsfull plan för detta redovisas kommer Centerpartiet naturligtvis att ställa sig positivt till detta. Alliansens inriktning har varit att göra KVV6 överflödigt genom anläggandet av nya bioeldade pannan KVV8 som väntas stå klar under tredje kvartalet 2015 men för att helt och hållet få bort KVV6 ur systemet innan 2027 (det tidigare målåret för avveckling) krävs helt nya åtgärder som vi inte fått se redovisade ännu. Vidare krävs att ägaren till FORTUM accepterar detta på företagsekonomiska grunder. Även här saknar vänstermajoriteten trovärdiga politiska förslag i nuläget.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om nytt konsortialavtal tillsammans med AB Fortum Värme Holding. Avtalet träder i kraft 1 januari 2016. Efter beslut ska bolaget vara ägarna behjälplig i implementeringsprocessen.

Ägardirektiv för 2015-2017:

- intensifiera minskningen av användandet av fossila bränslen till förmån för andra, förnybara bränslen
- utifrån målsättningen att KVV6 ska avvecklas senast år 2020 ta fram en konsekvensanalys samt plan för att trygga Stockholms framtida fjärrvärme
- säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden bolaget ska fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme
- fortsätta driva projektet Öppen fjärrvärme och etablera världens första öppna fjärrvärmenät, i syfte att återvinna energi i stor skala och bidra till en mer hållbar stad
- arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm

(C):129

- arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonominyttan

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

94. Centerpartiets förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

Enligt lagen om skydd mot olyckor är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är sedan den 1 januari 2009 organiserad tillsammans med nio andra kommuner i kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret, SSBF. Kommunalförbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Konkret innebär det att förbundet svarar för tillsyn, information, rådgivning, sotningsverksamhet samt att bedriva räddningstjänst utifrån kommunernas ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor.

Syftet med inrättandet av SSBF är att ge medlemskommunerna högre kvalitet på brand- och räddningstjänsten till en lägre kostnad. SSBF är juridiskt sett en egen kommun med egen organisation och uppföljning som efter i budget 2013 beslutad förändring av förbundsordning och reglemente, leds av en förbundsledning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

95. Centerpartiets förslag avseende 2015-2017 för **Storstockholms brandförsvaret** godkänns.

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Resultatbudget**

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Verksamhetens intäkter	7 478,0	7 478,0	0,0
Verksamhetens kostnader (-)	-44 231,6	-43 852,6	379,0
Avskrivningar (-)	-994,5	-994,5	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-746,9	-700,0	46,9
Prestationsreserv	-882,2	-882,2	0,0
Pensionsavgifter (-)	-748,6	-748,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-40 125,8	-39 699,9	425,9
Skatter	40 226,3	39 431,4	-794,9
Begravningsavgift	170,3	147,6	-22,7
Inkomstutjämning	-1 616,3	-1 616,3	0,0
Kostnadsutjämning	-230,0	-230,0	0,0
Regleringspost	82,6	82,6	0,0
Införandebidrag	180,0	180,0	0,0
Fastighetsavgift	1 100,3	1 100,3	0,0
LSS-utjämning	-988,5	-988,5	0,0
Finansiellt resultat (inkl. avgifter bank och pg)	198,2	198,2	0,0
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 000,0	1 200,0	200,0
Utdelning AB Fortum Värme Holding	0,0	200,0	200,0
Disposition/avsättning begravningsfond	3,0	-4,9	-7,9
Summa finansiering	40 125,9	39 700,4	-425,5
Resultat efter avskrivning, skatt och finansiella poster	0,1	0,5	0,4
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	0,5	0,4

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Investeringsplan

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Utgifter (-)	-6 767,7	-6 842,7	- 75,0
Inkomster	633,8	633,8	0,0
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	- 530,0	- 455,0	75,0
Nettoinvesteringar (-)	-6 663,9	-6 663,9	0,0
Finansiering investeringsplan			
Förändring av eget kapital	0,1	0,5	0,4
Avskrivningar	994,5	994,5	0,0
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	0,0
upplåningsbehov	5 469,3	5 468,9	- 0,4
Summa finansiering investeringsplan	6 663,9	6 663,9	0,0
Netto	0,0	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Finansförvaltning: Skatter och övriga finansiella intäkter****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Netto
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, skatter	40 226,3
Förändring av skattesats (17:68) :	
-0,35 kr	-794,9
Centerpartiets förslag till budget 2015	
Skatter	39 431,4
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, begravningsavgifter	170,3
Förändring av skattesats (0:075) :	
-0,010 kr	-22,7
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter	
Skatter	147,6
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,2
Centerpartiets förslag till budget 2015	
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,2
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, övriga finansiella intäkter (utdelning).	1 000,0
Utökad utdelning Stockholms Stadshus AB	200,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 200,0
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, utdelning AB Fortum Värme Holding	0,0
Utdelning AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad	200,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	
Utdelning AB Fortum Värme Holding	200,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Central medelsreserv****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Kostnader
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	Oförutsedda behov	Prestationsreserv
Minskad avsättning Central medelsreserv	-746,9	-882,2
	46,9	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-700,0	-882,2
		Utgifter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015		-530,0
Öronmärkta investeringar, laddstolpar och energiproduktion		75
Centerpartiets förslag till budget 2015		-455,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 300,6	-1 252,8	47,8
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,9	-2,9	0,0
Stadsdelsnämnderna	-19 025,2	-18 867,9	157,3
Arbetsmarknadsnämnden	-827,0	-784,1	42,9
Exploateringsnämnden	2 419,9	2 415,0	-4,9
Fastighetsnämnden	676,9	668,9	-8,0
Idrottsnämnden	-651,1	-1 472,3	-821,2
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-862,5	0,0	862,5
stadsarkivet	-49,1	0,0	49,1
Kyrkogårdsnämnden	-147,9	-117,3	30,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-93,0	-96,0	-3,0
Socialnämnden	-765,2	-770,2	-5,0
Stadsbyggnadsnämnden	-165,7	-168,0	-2,3
Trafiknämnden	-257,1	-342,1	-85,0
Utbildningsnämnden	-15 482,4	-15 364,2	118,2
Äldrenämnden	-156,6	-156,6	0,0
Överförmyndarnämnden	-36,4	-36,4	0,0
SUMMA	-36 753,6	-36 374,6	379,0
Avskrivningar (-)	-994,5	-994,5	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-746,9	-700,0	46,9
Prestationsreserv	-882,2	-882,2	0,0
Pensionsavgifter (-)	-748,6	-748,6	0,0
TOTALT	-40 125,8	-39 699,9	425,9

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

KOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 347,2	-1 299,4	47,8
Revisorskollegiet	-30,3	-30,3	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,9	-2,9	0,0
Stadsdelsnämnderna	-19 638,5	-19 481,2	157,3
Arbetsmarknadsnämnden	-891,4	-848,5	42,9
Exploateringsnämnden	-117,1	-122,0	-4,9
Fastighetsnämnden	-705,6	-713,6	-8,0
Idrottsnämnden	-946,5	-1 900,3	-953,8
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-970,1	0,0	970,1
stadsarkivet	-74,1	0,0	74,1
Kyrkogårdsnämnden	-176,4	-145,8	30,6
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	-186,1	-189,1	-3,0
Socialnämnden	-1 163,0	-1 168,0	-5,0
Stadsbyggnadsnämnden	-383,0	-385,3	-2,3
Trafiknämnden	-1 356,5	-1 441,5	-85,0
Utbildningsnämnden	-16 044,9	-15 926,7	118,2
Äldrenämnden	-161,6	-161,6	0,0
Överförmyndarnämnden	-36,4	-36,4	0,0
SUMMA	-44 231,6	-43 852,6	379,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

INTÄKTER

Mnkr	Förslag till budget 2014 KS	Förslag till budget 2014 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	46,6	46,6	0,0
Revisorskollegiet	2,6	2,6	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	613,3	613,3	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	64,4	64,4	0,0
Exploateringsnämnden	2 537,0	2 537,0	0,0
Fastighetsnämnden	1 382,5	1 382,5	0,0
Idrottsnämnden	295,4	428,0	132,6
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	107,6	0,0	-107,6
stadsarkivet	25,0	0,0	-25,0
Kyrkogårdsnämnden	28,5	28,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	93,1	93,1	0,0
Socialnämnden	397,8	397,8	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	217,3	217,3	0,0
Trafiknämnden	1 099,4	1 099,4	0,0
Utbildningsnämnden	562,5	562,5	0,0
Äldrenämnden	5,0	5,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	7 478,0	7 478,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

INVESTERINGSUTGIFTER

Mnkr	Förslag till budget 2014 KS	Förslag till budget 2014 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-2,0	-2,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	-1,0	-1,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-110,0	-110,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	-0,6	-0,6	0,0
Exploateringsnämnden	-3 600,0	-3 600,0	0,0
Fastighetsnämnden	-1 874,2	-1 924,2	-50,0
Idrottsnämnden	-27,0	-51,4	-24,4
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-22,4	0,0	22,4
stadsarkivet	-2,0	0,0	2,0
Kyrkogårdsnämnden	-35,0	-35,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,8	-0,8	0,0
Socialnämnden	-1,7	-1,7	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,0	-1,0	0,0
Trafiknämnden	-977,8	-1 002,8	-25,0
Utbildningsnämnden	-90,0	-90,0	0,0
Äldrenämnden	-22,1	-22,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,1	-0,1	0,0
SUMMA	-6 767,7	-6 842,7	-75,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****INVESTERINGSINKOMSTER**

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (C)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	620,0	620,0	0,0
Fastighetsnämnden	0,0	0,0	0,0
Idrottsnämnden	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	0,0	0,0	0,0
stadsarkivet	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Trafiknämnden	13,8	13,8	0,0
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	633,8	633,8	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Kommunstyrelsen****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 347,2	46,6
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	13,8	
Effektivisering konsulttjänster	50,0	
Nej till vänstermajoritetens nya funktioner under KS	12,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Återinför upphandling av cyklar; avser servicenämnd	-1,0	
Återinför stadsmiljöråd	-5,0	
Nej till besparing på underhåll av naturreservat	-5,0	
Klimatutskott/Klimatavdelning	-10,0	
Cykeldirektorat	-5,0	
Integrationsbonus	-2,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 299,4	46,6

(C):141

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Kommunstyrelsen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-2,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Revisorskollegiet****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-30,3	2,6
Centerpartiets förslag till budget 2015	-30,3	2,6

(C):143

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Valnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,9	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-2,9	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna

Mkr	KS förslag 2015		(C) förslag 2015		Avvikelse		Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto
Föreskoleverksamhet	-5 129,4	307,9	-5 104,5	307,9	24,9	0,0	24,9
Verksamhet för barn, kultur och fritid	-508,3	0,0	-508,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Äldreomsorg	-7 275,8	215,1	-7 206,9	215,1	68,9	0,0	68,9
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-3 355,9	2,0	-3 324,9	2,0	31,0	0,0	31,0
Individ- och familjeomsorg (exkl. ekonomiskt bistånd)	-1 856,3	36,9	-1 838,6	36,9	17,7	0,0	17,7
Stadsmiljöverksamhet	-179,3	0,0	-196,3	0,0	-17,0	0,0	-17,0
Ekonomiskt bistånd	-1 182,4	24,0	-1 182,4	24,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	-151,1	27,4	-119,3	27,4	31,8	0,0	31,8
Summa stadsdelsnämnd	-19 638,5	613,3	-19 481,2	613,3	157,3	0,0	157,3

Mkr	KS förslag 2014		(C) förslag 2015		Avvikelse		Avvikelse
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto
Investeringsplan							
Inventarier och maskiner	-30,0	0,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-80,0	0,0	-80,0	0,0	0,0	0,0	0,0
totalt	-110,0	0,0	-110,0	0,0	0,0	0,0	0,0

(C):145

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna: Förskoleverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-5 129,4	307,9
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 1,5 %	24,9	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-5 104,5	307,9

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget**

Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn, fritid och kultur

Drift och underhåll**Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-508,3	0,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Kultursekreterare i varje stadsdelsnämnd	7,0	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Djur i parklekar	-7,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-508,3	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-7 275,8	215,1
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 1 %	70,9	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Nej till besparing på äldre direkt	-2,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-7 206,9	215,1

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-3 355,9	2,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 1 %	31,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-3 324,9	2,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna: Individ- och familjeomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 856,3	36,9
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering	17,7	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 838,6	36,9

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-179,3	0,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Nej till besparing på underhåll av stadsmiljön	-10,0	
Projektledare för stadsodling/idéburen stadsförbättring i varje stadsdelsnämnd	-7,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-196,3	0,0

(C):151

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-80,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-80,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsdelsnämnderna: Inventarier och maskiner****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-30,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-30,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Stadsdelsnämnderna: Ekonomiskt bistånd

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 182,4	24,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 182,4	24,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-151,1	27,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 1 %	1,8	
Riktiga jobb istället för visstidsanställningar i staden	30,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-119,3	27,4

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Arbetsmarknadsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-891,4	64,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	7,9	
Riktiga jobb istället för visstidsanställningar i staden	35,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-848,5	64,4

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Arbetsmarknadsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,6	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-0,6	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Exploateringsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-117,1	2 537,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	1,1	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Återinför showroom grönt byggande	-5,0	
Miljöklassning och miljöprofilering av city	-1,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-122,0	2 537,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Exploateringsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-3 600,0	620,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-3 600,0	620,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Fastighetsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-705,6	1 382,5
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Marpark Brunkebergs torg	-3,0	
Ekosystemtjänster på stadens fastigheter	-5,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-713,6	1 382,5

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Fastighetsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 874,2	0,0
<i>Ökade utgifter för:</i>		
Förnybar energi på stadens tak	-50,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 924,2	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Kultur- och idrottsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-946,5	295,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering idrottsnämnden, 2 %	8,7	
Generell effektivisering kulturnämnden: stadsarkivet, 2 %	0,7	
Effektivisering till följd av sammanslagning av förvaltningar	50,0	
Riktiga jobb istället för visstidsanställningar i staden	5,0	
Ny bibliotekspolitik	15,0	
Sponsring	10,0	
Nej till marknadsstörande subventionering av filmindustrin	6,0	
Nej till att låta skattebetalarna finansiera inträdet på stadens museer	10,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Tre nya citybad	-10,0	
Återinför Open Streets	-5,0	
<i>Ökade kostnader och intäkter för:</i>		
Överföring kulturnämnden: kulturförvaltningen	-970,1	107,6
Överföring kulturnämnden: stadsarkivet	-74,1	25,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 900,3	428,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Kultur- och idrottsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-27,0	0,0
<i>Ökade utgifter och inkomster för:</i>		
Överföring kulturnämnden: kulturförvaltningen	-22,4	
Överföring kulturnämnden: stadsarkivet	-2,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-51,4	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kulturförvaltningen		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-970,1	107,6
<i>Minskade kostnader och intäkter för:</i>		
Överföring till kultur- och idrottsnämnden	970,1	-107,6
Centerpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Kulturnämnden: kulturförvaltningen****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-22,4	0,0
<i>Minskade utgifter och inkomster för:</i>		
Överföring till kultur- och idrottsnämnden	22,4	
Centerpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Kulturnämnden: stadsarkivet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Stadsarkivet		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-74,1	25,0
<i>Minskade kostnader och intäkter för:</i>		
Överföring till kultur- och idrottsnämnden	74,1	-25,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget**

Kulturnämnden: stadsarkivet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,0	0,0
<i>Minskade utgifter och intäkter för:</i>		
Överföring till kultur- och idrottsnämnden	2,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Kyrkogårdsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-176,4	28,5
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	2,9	
Underhåll inom ram	27,7	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-145,8	28,5

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget**

Kyrkogårdsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-35,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-35,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-186,1	93,1
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till dubbelt effektiviseringskrav (kompetenshöjande insatser)	-3,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-189,1	93,1

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Miljö- och hälsoskyddsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,8	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-0,8	0,0

(C):171

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Servicenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	0,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Servicenämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Socialnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 163,0	397,8
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till besparing på frivilligorganisationer	-5,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 168,0	397,8

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Socialnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,7	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1,7	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsbyggnadsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-383,0	217,3
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	2,7	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Ny Översiktsplan	-3,0	
Skyskrapaprogram	-1,0	
Wasted space-program och pocket park-program	-1,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-385,3	217,3

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Stadsbyggnadsnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Trafiknämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 356,5	1 099,4
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Nej till nedmontering av stadsmiljön (Träd och gatuträd, blomsterprogram, gröna bullerskydd, stadens små platser, torg, parker, städning, belysning, buskage, upprustning)	-73,0	
Nej till besparing på framkomligheten och säkerheten för fotgängare och cyklister (bättre tillsyn av arbeten, målning av cykelboxar, övergångsställen och lastzoner)	-3,0	
Permanentande och utvidgning av Pilotplats cykel	-5,0	
Gångtrafikplan	-1,0	
Skyltning 30 km/h	-3,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 441,5	1 099,4

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget**

Trafiknämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-977,8	13,8
<i>Ökade utgifter för:</i>		
Laddstolpar	-25,0	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-1 002,8	13,8

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Utbildningsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-16 044,9	562,5
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generell effektivisering, 2 %	148,2	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Särskild satsning på kompetensutveckling och löner för lärare	-30	
Centerpartiets förslag till budget 2015	-15 926,7	562,5

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget**

Utbildningsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-90,0	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-90,0	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-161,6	5,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-161,6	5,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Äldrenämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-22,1	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-22,1	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget

Överförmyndarnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-36,4	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-36,4	0,0

Centerpartiets förslag till budget 2015**Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Centerpartiets förslag till budget****Överförmyndarnämnden****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,1	0,0
Centerpartiets förslag till budget 2015	-0,1	0,0